National Library
Bibliothèque nationale
14 1974
Newspaper Section
Section

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx. N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 1063; California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

6. NR. SESTDIENA 1974. GADA 9. FEBRUĀRIS 24. GADS
SATURDAY, FEBRUARY 9, 1974.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

Kultūra un stratēģija

KULTŪRAS DIENU NOBEIGUMS ŅUJORKĀ

Pēc divu dienu referātiem, ar 27 referentiem un sekojošām pārrunām, 27. janvārī beidzās Kultūras dienas Ņujorkā, dodot vērtīgas atziņas latvietības uzturēšanas stratēģijā. Izveidojama latvietības stratēģijas mācība un radāms Latviešu institūts ar vēstures novietni, pētniecību, darbinieku sagatavošanu un mākslas centru. Ceļamas kultūras normes sabiedrībā, kultūras propaganda un latviskās kultūras vērtību jaunrade. Latvietības uzturēšana atkarīga no tautas dzīvā spēka un politiskās rosmes, kas nav atšķirama no kultūras.

Latviešu skolas ir tiešākais sakars trimdā dzimušiem bērniem un šeit uzaugušiem jauniešiem ar latviešu tautu. Latviešu skolu tagadējā programma ir pieņemama, bet maināma metodika. Skolas un skolotāji vieni paši nespēj uzturēt un ieaudzināt jauniešos latviskumu, tas jādara arī vecākiem. Jācīnās pret angļu vārdu ieviešanu latviešu valodā. Jārod līdzekļi latviešu literāro darbu tulkošanai un publicēšanai citās valodās. Ja gribam, lai trimdā attīstītos mūsu dzeja un rastos jauni dzejnieki, jābūt tolerantiem pret jauno dzejnieku pieeju un eksperimentiem. Citādi dzeja aizies bojā. Literātūra lielā mērā palīdz lasītājiem ieaugt savā tautā.

Otras dienas sarīkojumu sēriju ievadīja Mineapoles viesņas V. Bērziņas-Baltiņas referāts, vēršot sevišķu vērību uz latvisko uzvārdu rakstīšanu. Mūsu uzvārdiem ir kārtas galotnes, tie ir lokāmi. Trimdas zemēs uzvārdi telefonu grāmatās dažkārt parādās bez galotnēm. Latviešiem jāiet ar savu uzvārdu starp sveštautiešiem kā latviešiem, nevairoties no tā lietošanas.

J. Lelis runāja par valodas kopšanu mūsu apstākļos. Viņš norādīja, ka latvieši vienmēr runājuši divas vai trīs valodas. Mūsu valodnieki Latvijas neatkarības laikā varēja strādāt 20 gadus pie latviešu valodas tīrīšanas no ievazātiem krievu un vācu vārdiem. Jaunvārdiem tehnoloģijā jārodas šeit, ne Latvijā. Valodas tīrīšanai vajadzētu ieturēt praktisku pieeju.

L. Rumaks savā referātā nesaskatīja, ka latviešu grāmatniecība varētu jau tuvākā laikā izbeigties. Tā turpināsies,

(Turpinājums 13. lp.)

Kultūras dienu rīkotāji Ņujorkā, lektori un pirmās dienas paneļdiskusiju dalībnieki, pirmā rindā no kreisās: N. Grava, H. Ozoliņa, Dr. E. Kāpostiņš, Dr. E. Grīslis, Dr. P. Norvilis, U. Grava, M. Grīns, J. Mūrnieks un V. Bērziņa-Baltiņa; aizmugurē: V. Irbe, G. Gedulis, DZ. Lejiņa, Dr. J. Lelis, N. Zālīte, M. Bundža, A. Spirģe, B. Liepiņa un E. Aistars.
Foto: J. Rozītis

ASV pārākums - miera garantija

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMRIKĀ NO VAŠINGTONAS

Prezidenta Niksona vēstījums kongresam un tautai bija aizvadītās nedēļas lielākais notikums Vašingtonā. Savā vēstījumā prezidents uzsvēra viņa administrācijas panākumus iekšpolitisko problēmu atrisinājumos, kā arī ASV nenoliedzamās sekmes starptautiskās politikas skatuvē. Runājot par valdības nodomiem nākotnē, prezidents vairākkārt uzsvēra, ka viņa plāni aptver astoņus prezidentūras gadus. Ar to Niksons par jaunu norādīja, ka par viņa atteikšanos no amata nevar būt runas. Vēstījuma beigās Niksons dažos vārdos pieskārās arī Votergeites lietai, norādot: „Pietiek veselu gadu veltīt Votergeitei. Mums jāveic daudz svarīgāki uzdevumi pašu mājās un jādara pienākumi, ko esam uzņēmušies ar starptautiskām saistībām." Visumā prezidenta vēstījums bija optimistisks. Viņš kategoriski noraidīja prognozi par iespējamu amerikāņu saimniecības sašaurināšanos vai pat depresiju. Prezidents norādīja, ka ārlietu misijas rezultātā jau drīzumā iespējama arabu eļļas normāla piegāde ASV. Katrā gadījumā ASV tomēr dažos gados panāks tādu stāvokli, ka valsts aizsardzībai, rūpniecībai un privātam patēriņam nepieciešamā enerģija nebūs vairs jāimportē no citurienes.

Mūs sevišķi var interesēt tā Niksona runas daļa, kurā viņš pieskārās amerikāņu militāro spēku lomai starptautiskā lielvalstu konfrontācijā: „Mūsu bruņotiem spēkiem jābūt stiprākiem pasaulē. Mēs nevaram pieļaut, ka kāda cita valsts būtu varenāka šajā ziņā. Mūsu militāro spēku pārākums ir pasaules miera atslēga. Tā tas bijis pagātnē, ir tagad un būs arī nākotnē."

Nav šaubu, ka Niksona brīdinājums nebija tēmēts nevienam citam kā Brežņevam. Varbūt tāpēc, ka, lai izjauktu eventuālas Havanas un Vašingtonas sarunas, par kuŗu iespēju te daudz runā, Brežņevs vairākas dienas uzturējās Kubā. Ne jau draudzības jūtas un sociālistiskā solidāritātę vien dzina Brežņevu uz Kubu publiski izbučoties ar bārdaino Kubas diktātoru Fidelu Kastro. Krievu un kubiešu vadoņu satikšanās rezultātā parakstīts jauns savstarpējās draudzības un palīdzības līgums. Ļoti iespējams, ka Brežņevs steidzās uz Kubu, lai paturētu Amerikas kontinenta piekrastē stratēģiskas priekštilta pozicijas, kam būtu liela nozīme eventuālā ASV un Pad. savienības militārā sadursmē. Tajā pašā laikā jābrīnās, ka Brežņevs Havanā ne ar vienu vārdu neuzbruka ASV, lai neizjauktu Vašingtonas un Maskavas apšaubāmo draudzību. Viņš vairākkārt norādīja, ka Kubā ciemojoties tikai pasaules miera nodrošināšanas dēļ. Šī miera radīšanā esot jāsadarbojoties visiem pasaules pozitīviem spēkiem. Pad. savienība un tās brālīgās sociālistu (lasi komūnistu) valstis iestājoties par nedalītu mieru un visu apspiesto tautu atbrīvošanu.

Jābrīnās, ka Brežņevs, atrodoties akmens sviedriena attālumā no ASV, no Kubas neieradās Floridā, lai nofotografētos kopā ar Niksonu un Kisingeru. Krievu un amerikāņu attiekšmes ir sapinušās tā, ka tagad neviens nevar pateikt, kā tās atrisināsies. Pēc Brežņeva Kubas apmeklējuma Vašingtonā negaidot ieradās Gromiko, un viņu pieņēma ne vien Kisingers, bet arī pats prezidents. Pēc šī Gromiko apmeklējuma galvaspilsētā paklīda baumas par iespējamu Niksona braucienu uz Maskavu jau šā gada vasarā.

Starplaikā Niksona ieceltais jaunais ASV aizsardzības mi-

(Turpinājums 20. lp.)

ALA skaņu un krāsu filmas

„MĒS, LATVIEŠI, BRĪVAJĀ PASAULĒ 1972. GADĀ

atkārtojums 17. februārī pl. 4.30 pēcpusdienā DV namā Toronto. Tā būs pēdējā izrāde

DV Toronto nodaļa

LATVIEŠU NACIONĀLAIS FONDS

globāls informācijas institūts

(26 gadu darba cēliens aizvadīts Baltijas jūras krastā) pašreizējā politiskā situācijā ieteic jaunus informācijas materiālus, LNF sagatavotus, arī kopdarbībā ar Baltijas komiteju Stokholmā:

1) **Security and Non-aggression Baltic States and U.S.S.R.**
2) **Resistance Movement in Latvia**
3) **Newsletter From behind the Iron Curtain** (Ilggadīgs biļetens) Sagatavo - izdod biļetenus arī vācu, spāņu, zviedru valodā.
4) **Latviešu Nacionālā Fonda darbs .** Filma visiem pieejama — pašlaik ASV.
5) **Okupētās Latvijas šolaiku aktuālitāšu izgaismojums faktos, uzņēmumos.**
6) **Izmantoto informāciju Eiropas drošības konferencē Helsinkos, Ženēvā kopā ar Baltijas komiteju.**
7) **Tautas dzīvā spēka problēmas Baltijā.** (angļu valodā parādīsies šajās dienās)
8) **Dažādas pastkartes krāsās, veltītas Drošības konferencei un mūsu nacionālām problēmām.**

Informācijas materiāli pieprasāmi:
Latvian National Foundation
Lettiska Nationella Fonden
101 21 Stockholm 1, Box 108, Sweden
LNF pārstāvis Kanadā — E. Keišs
3 Massey Square, Suite 1708, Toronto.

Latviešu Nacionālā Fonda valde

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1974. G. 9. FEBRUĀRIS, 6. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vad.: I. Lamberte, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

„Savilkt galus ar pašreizējo dolaru nav viegli"... Dadža zīmējums

NEBŪSIM NACIONĀLI KROPĻI

Par mūsu nacionālās dzīves eksistenci jau daudz runāts. Šogad paiet trīsdesmit gadu, kopš liela mūsu tautas daļa atrodas svešumā, brīvajā pasaulē, kur nokļuva pēc Otra pasaules kara. Kas notiks ar šiem latviešiem, it sevišķi ar jauno audzi nākotnē un cik spējīga un vai vispār tā spēs saglābt savu latvietību, savu latvisko identitāti, to ceturtā trimdas gadu desmitā ieejot Londonas Avīzē mēģinājis noskaidrot prof. Edgars Dunsdorfs.

„Šai laikā brīvajā pasaulē ir ne vien izaugusi jauna paaudze, bet šai paaudzei ir pašai ģimene un bērni," raksta profesors. „Trīsdesmit gados ir radušies brīvajā pasaulē dzimušie latvieši, kas to, ka viņi ir latvieši, uzzinājuši tikai no saviem vecākiem. Neatkarīgajā Latvijā jaunajai paaudzei latviskuma atziņa nāca no trim avotiem: ģimenes, skolas un sabiedrības. No šiem trim avotiem jaunā paaudze ieguva savu nacionālo un kultūras mantojumu. Daudziem jo daudziem brīvajā pasaulē dzimušajiem latviešiem turpretim nacionālais un kultūras mantojums ir nācis tikai no viena avota — no ģimenes. Kur ģimene ir spējusi aizstāt latvisko skolu un latviešu sabiedrību, tur arī, smeļot latviskuma atziņu no šī vienīgā avota, ir izauguši pilnvērtīgi latviskās sabiedrības locekļi. Tomēr jo daudzos gadījumos jauno latviešu tēvs un māte nav centušies nodot tālāk savu no senčiem iegūto kultūras mantojumu un nacionālo garu. Iznākumā viņi ir izaudzinājuši nacionālus kropļus."

Tālāk E. Dunsdorfs saka, ka nav vēl izdarīti pētījumi par to, cik liela daļa no mūsu trimdas otrās paaudzes ir šādi „nacionālie kropļi", kas vai nu nezina, vai negrib zināt, ka viņi ir latvieši. Nav arī zināms, cik šais ģimenēs ir bērnu, kas nekad nav redzējuši latviešu grāmatu vai laikrakstu un vispār nemaz nezina, kas ir Latvija un kur tā atrodas.

Turpretim par pirmo paaudzi, t. i., to paaudzi, kas liktenīgajā 1944. gadā atstāja Latviju, lai dotos trimdā, vismaz vienā patvēruma zemē — Austrālijā ir izdarīts pētījums par šīs paaudzes pārtautošanos. Pārtautošanās nemaz nav skārusi 15 proc. no šīs paaudzes, bet 7 proc. ir pilnīgi pārtautojušies. 78 proc. ir vairāk vai mazāk pārtautojušies. (Pētījuma rezultāti publicēti Archīva 14. sējumā, kas iznāks šā gada aprīlī.) Prof. E. Dunsdorfs norāda, ka ir svarīgs un steidzams uzdevums izdarīt tādu pašu pētījumu par otru un trešo paaudzi, kas ir dzimusi ārpus Latvijas — par pieminētās pirmās paaudzes pēcnācējiem. Tikai izdarot šādus pētījumus, ir izredzes izstrādāt līdzekļus un izveidot paņēmienus, kas būtu darāms, lai glābtu šos latviešus no nacionālās nāves.

Par trimdas latviešu otru un trešo paaudzi, vismaz spriežot pēc Austrālijā ievāktajiem datiem, ir noskaidrots kāds zīmīgs fakts. Salīdzinot ar Latvijas datiem 1970. gadā, 11 līdz 30 gadus vecā paaudze trimdā procentuāli ir tikpat liela kā okupētajā Latvijā. Turpretim bērnu vecumā līdz 10 gadiem Latvijā 1970. gadā bija tikai 14,3 proc., bet Austrālijā 22,5 proc. Šos skaitļus salīdzinot, var teikt, ka dzimstībai nākotnē nemainoties, okupētajā Latvijā latvieši ir mirstoša tauta, bet trimdā — augoša tauta. Jautājums ir tikai — vai tā ir latviešu tauta, jo kā dzimtenē (trimdā šo terminu var lietot tikai, runājot par pirmo paaudzi), tā trimdā jaunā paaudze ir pakļauta spēcīgam pārtautošanas spiedienam.

Kādā veidā ģimene var darboties pretī šim pārtautošanas spiedienam? — jautā E. Dunsdorfs un atbild: ģimenei ir jāpatur latviskā kultūra. Ne visām ģimenēm ir iespējams savas atmiņas par latvisko kultūru atsvaidzināt, apmeklējot latviešu mūzikas koncertus, latviešu teātŗa izrādes un latviskus priekšlasījumus. Turpretim visām ģimenēm ir iespējams abonēt latviešu laikrakstus un pirkt latviešu grāmatas. Raksta autors norāda, ka pašu laikrakstu un grāmatu mums netrūkst. Vēl tagad, pēc gandrīz 30 gadiem, trimdā iznāk pieci lieli latviešu laikraksti un ap 300 sīkie periodiskie izdevumi — laikraksti, žur-

(Pārnesums 4. lp.)

Lasītāju vēstules.

ATBILDE ALAs VALDES PRIEKŠSĒDIM I. SPILNERAM

ALAs valdes priekšsēža I. Spilnera paskaidrojums Latvija Amerikā 5. janv. n-rā (sakarā ar manu 8. dec. vēstuli), nedod skaidrību, kādi ir sadarbības principi, kurus LNF būtu it kā noraidījis. LNF savus sadarbības principus skaidri deklarējis: „Sadarbības pamatā liekams princips, ka Fondam ir tiesības līdzrunāt tanīs konkrētos jautājumos, kuros PB LA vēlas Fonda līdzdalību".

Attieksmē uz informācijas sniegšanu, kas aptver okupēto Latviju un citus Fonda darbības laukus, Fonds piedāvā PB LAi neierobežotus pakalpojumus. Redzams, ka PBLA nemaz nedomā ar LNF sadarboties, ja tas neiekļaujas PBLA kā tās informācijas „kantoris", kas bez līdzrunāšanas veic visas direktīvas. Tāpēc sabiedrībā, gluži dabiski, rodas jautājumi: Vai PBLA savs informācijas birojs Stokholmā bija jādibina tikai tāpēc, ka LNF nevēlējās kļūt par „PBLA kantori" bet palikt kā patstāvīga organizācija? Vai LNF 26 gadu darbā iegūtās zināšanas un pieredze nebūtu uzklausāma un izlietojama arī PBLA darbā? Vai PBLA darbinieku domas ir tik nemaldīgas, ka tie, neuzklausot citus ar lielāku pieredzi, spēj dot direktīvas, kurām tūlīt jāpaklausa? Vai šīs iedomības dēļ jādibina jauns informācijas birojs, jāizdod biroja darbinieka algošanai organizāciju un sabiedrības saziedotie līdzekļi, lai darbinieki veiktu to pašu darbu, ko veic LNF? Šie ir jautājumi, uz kuriem PBLA līdz šim vēl atklātībā nav atbildējusi.

ALAs valdes priekšsēdis I. Spilners tagad gan norāda, ka PBLAi esot vajadzīgas sakārtotas, apstrādātas, izanalizētas un izvērtētas ziņas un informācija par aktuāliem un politiski svarīgiem tematiem attieksmē uz mūsu tautu Latvijā un ka tās, kas saņemamas no Fonda, ne vienmēr esot vajadzīgas vai izmantojamas. Tālāk I. Spilners apgalvo, ka „Fonds galvenokārt domā par grāmatu izdošanu".

Viss teiktais tomēr neatbilst patiesībai: LNF darbojas kā globals informācijas institūts, kas sniedz jaunāko informāciju par notikumiem un apstākļiem okupētā Latvijā, Pad. savienības vergu darbu nometnēs un atmasko Pad. savienības meļu propagandu. Šo jautājumu un apstākļu plašākai izgaismošanai un dokumentēšanai, starp citu, Fonds izdod arī grāmatas un brošūras angļu, zviedru, spāņu un latviešu valodā, bet grāmatu izdošana nav Fonda galvenais mērķis. Savā 26 gadu darbības laikā LNF ir izveidojis lielus okupētās Latvijas ziņu arhīvus ar okupētās Latvijas filmām, tūkstošiem tēvzemes lauku sētu un dievnamu bojā ejas attēliem. Fondam ir arī sakari ar Latviju.

Katrs latviešu laikrakstu lasītājs redz, ka LNF informācijas materiāli par okupēto tēvzemi — ziņas, uzņēmumi, schēmas u. t. t., parādās vai visos latviešu laikrakstos. Fonds iegūto un sakārtoto informāciju piesūta ne vien centrālām, bet arī lokālām organizācijām, kas to pieprasa. Tajā darbojas kvalificēti darbinieki ar ilggadēju darba pieredzi (Dr. V. Ģnters, doc. J. Rutkis, mag. oec. A. Landsmanis u. c.). Arī LNF ģenerālsekretārs A. Egļītis informācijas darbā strādā jau kopš Latvijas neatkarības laika, jo bija viens no redaktoriem Rīgas radiofona informācijas daļā.

Visu to zinot, manis ieskats ir — lai arī cik „specifiski" uzdevumi tagad PBLA tiek piedēvēti, tai nav vajadzīgs atsevišķs informācijas birojs Stokholmā. Minētos uzdevumus var veikt (un nav atteicies veikt) LNF, ja tam konkrētos jautājumos ir arī līdzrunāšana. Jauna biroja radīšana tikai tāpēc vien, ka PBLA grib visus jautājumus autoritātīvi izlemt viena pati un ka tā LNF patstāvīgu darbību uzskata par „traucējošu" ir gluži dīvaina parādība. PBLA informācijas biroju pašreiz vada pensionārs J. Mālītis, bez sevišķas pieredzes informācijas darbā. PBLA informācijas birojs līdz šim nekādus speciālus ziņu kopojumus un analizes nav publicējis, bet būtībā tagad dara to pašu darbu, ko daudz plašāk veic LNF.

Beidzot gribu aizrādīt, ka rakstot par Latviešu nacionālo fondu, I. Spilners konsekventi lieto nepareizu nosaukumu — „Latviešu nacionālais fonds Skandinavijā". Tāds nosaukums Fondam bija tikai darbības sākumā, bet jau kopš divdesmit gadiem tas darbojas ar globāliem statūtiem, kā informācijas institūts, ar nosaukumu Latviešu nacionālais fonds (LNF), kura darbības lauks ir visās zemēs, kur vien mīt latvieši.

Teodors Sīlis,
Kalifornijā, ASV

ARĪ OPOZICIJA IR VAJADZĪGA

A. Liepiņa savā vēstulē L. A. 15. dec. n-rā, sakarā ar LNAK vēlēšanām, raksta: „Ja būtu kārtīga opozicija un tai būtu noteikti plāni mūsu nākotnes darbībai, vai tas nespiestu arī vadītāju grupu likt noteiktākus un reālākus mērķus?"

V. Liepiņas vēstulei oponē V. Šnornieks (L. A. 5. janvārī) — „Opozicija ar pieskaņu," kur saka: „Ja tādi (t. i., kandidāti ar opozicionāriem uzskatiem) arī tiktu ievēlēti, tad gan būtu jāšaubās, vai LNAK darbībai būtu labāki augļi. Jaucēji mums nav vajadzīgi, sevišķi „organizētie" ar īpašu pieskaņu."

Mums, trimdas latviešiem, demokratiskas tiesības un demokratiski principi jāuzskata par svētumu, ko nedrīkst aptumšot. Opozicija ir katras patiesas demokratijas neatņemama sastāvdaļa, kuras nozīme izpaužas jaunu ierosinājumu izteikšanā, problēmu objektīvā izgaismošanā un lēmumu tapšanā, ko pieņem ne mazāk svarīgais vairākums. Bez šaubām, ir arī opozicijas, kas savtīgos nolūkos sabotē vairākuma darbību.

Ieskatoties dziļāk A. Liepiņas vēl „neorganizētajā opozicijā", ko V. Šnornieks grib noraidīt kā jaucējus, redzam, ka to veido latviešu jaunākā paaudze, kuras locekļu vecums ir ap 30 vai 40 gadu. Tie bieži ir ne mazāk dedzīgi patrioti kā vecie, kas pašaizliedzīgi upurējas jaunatnes organizāciju atbalstīšanai un rosināšanai. Tiem ir dotumi, izglītība un gatavība cīnīties par latviešu tautas nacionālajām interesēm, kaut vecās un jaunās paaudzes uzskati dažkārt ir atšķirīgi. Bet vai arī vecākai paaudzei nav savi trūkumi, kas būtu nopietnāk pārdomājami?

Būtu tikai apsveicams, ja arī opozicija tiktu uzklausīta, lai pēc lietiškīgām diskusijām noskaidrotu, kas vairāk pakalpotu mūsu nacionālajām interesēm.

J. Čipāns, Grimsbijā, Ont.

Kalvis dzied Vinipegā

Vinipegas latviešu akadēmiķu saime veica šķietami neticamu darbu, izkārtojot Kalvja koncertu prērijų provinces galvaspilsētā. J. Dzeguzes vadītais vīru ansamblis, vienpadsmit dziedātāju sastāvā, ieradās Vinipegā 27. janvārī ar plašu programmu, radot neaizmirstamus brīžus nelielajai, bet ļoti aktīvajai latviešu kopai.

Dziesmas radītā sajūsma nāk reti, bet 117 Vinipegas tautieši to pārdzīvoja patiesi izjustā pacilātībā. Jau ar pirmo dziesmu Kalvja vīri atrada kontaktu ar publiku visu koncerta laiku. Programmā bija oriģinālkompozicijas un tautasdziesmas. Tieši klusi dziedātās dziesmas skanēja visskaistāk. Pirmo tenoru dzidrais falceto augstākajos toņos rādīja neparasti tīru intonāciju, piešķirot dziesmām viengabalainību, liriskumu un izjūtu. Otru basu rezerve, kā likās, bija neizsmeļama. Labi otrie basi mazā ansamblī ir pamats, uz kuŗa parādās pārējo balsu puškojumi, it sevišķi, runājot par pirmajiem tenoriem. Otrie basi Kalvim ir vienreizēji labi.

Ja visas dziesmas skanēja lieliski, tomēr sevišķa atzinība jādod par divām: J. Vītola — Mežezers, un T. Ilsteres — Kūru, kūru uguntiņu. Šo divu dziesmu atskaņojums no vislabākajiem, kādi vispār dzirdēti. Pārējā programmā bija J. Vītola, J. Norviļa, A. Kalniņa, J. Kalniņa, E. Dārziņa, T. Ilsteres un H. Pavasara komponētās vai harmonizētās dziesmas.

Ideja par laba koncerta vai teātŗa izrādes sarīkošanu Vinipegā radās jau vairāk nekā pirms viena gada. Par to runāja nelaikis J. Zariņš, bet reāls pamats radās tad, kad latviešu akadēmiskās saimes priekšniekam A. Vītiņam izdevās nodibināt sakarus ar Kanadas federālās valdības daudzkultūru ministrijas pārstāvi D. Evanu un saņemt 1200 dol. pabalstu kultūrāliem mērķiem. Pēc tam atlika tikai techniskā darba izkārtošana, ko Vinipegas nelielā akadēmiķu saime veica atzinīgi. Lai minam A. Vītiņu, E. Peterdi un A. Taškāni. Bagātīgo atspirdzinājumu galdu pārzināja L. Staudža. Materiālo atbalstu sniedza arī Manitobas latviešu organizāciju kopējā kase.

Telpas Man and Nature mūzeja auditorijā sagādāja Elza Sniķere, kuŗas vārds jau daudzus gadus atrodas redzamāko šīs iestādes darbinieku sarakstā. Viņa ar savu enerģiju un mākslinieciskō gaumi darījusi ļoti daudz latviešu nacionālās kultūras popularizēšanā. Ar Elzas Sniķeres gādību izstādītie eksponāti, ierīkotās latviskās novietnes un uzvedumi atraduši savu vietu mūzeja daudzveidīgajos sniegumos. Viņas labvēlību baudīja arī Kalvis un 117 dziesmu klausītāji.

Kalvis ar savu sniegumu J. Dzeguzes vadībā apliecināja sevi par mākslinieciski augstas kvalitātes vienību.

T. Puisāns

Vijolniece Rasma Lielmane-Korteza, kuŗas koncerts notiks 23. februārī Sv. Lorensa mākslas centrā Toronto.

Rasma Lielmane koncertēs Toronto

Kultūras dienu sarīkojuma ietvaros 23. februārī pl. 8 vak. Sv. Lorensa mākslas centrā koncertēs vijolniece Rasma Lielmane-Korteza, ar Leo Barkinu pie klavierēm. Jaunā māksliniece dzimusi 1945. gadā Rīgā, mūzikālā ģimenē. 1963. gadā beigusi Emīla Dārziņa speciālo mūzikas skolu ar zelta medaļu, pēc kam mācījusies vijoles spēli pie Jakova Targonska un Voldemāra Stūrestepa Latvijas konservātorijā, beidzot studijas 1967. gadā ar uzslavu. Doktora gradu ieguvusi Čaikovska konservātorijā Maskavā, mācoties pie slavenā vijolnieka Dāvida Oistracha, kur iepazinusies un apprecējusies ar Meksikas čellistu Viktoru Emanuelu Kortezu. Abi mākslinieki kopš 1971. gada dzīvo Meksikositijā. Rasma Lielmane 1968. gadā ieguvusi pirmo vietu un Internacionālo zelta medaļu vijoles sacensībās Sofijā, Bulgārijā, kur reprezentējusi Pad. savienību. Paralēli studijām bijusi soliste Latvijas filharmonijā un Latvijas konservātorijas mācībspēks vijoles klasē. Rasma Lielmane koncertējusi ne vien Latvijā un Pad. savienībā, bet arī Polijā, Bulgārijā, Austrumvācijā, Somijā, arī Portugalē un Meksikā. Ziemeļamerikā pirmoreiz spēlējusi Pasaules izstādes laikā 1967. gadā Montrealā, kur piedalījās arī Pad. savienība. Pag. gada februārī Rasma Lielmane-Korteza koncertēja Toronto universitātes fakultātes rīkotā koncertā.

Cilvēks grib dzīvot

TLTA ĢIMNAZIJAS DRĀMATISKĀ PULCIŅA IZRĀDE TORONTO

Izrādi skatoties, nejauši atcerējos pirms daudziem gadiem Šveices pierobežas kalnu pakājes pļavās dzirdētu zemnieka stāstu: viņam barometra nevajagot, jo laika maiņas zinot, kalnus vērojot. Nav vairs prātā stāsts par miglas un mākoņu biezumu un kalnu galotņu krāsu maiņu saulei lecot un rietot. Prātā palikusi saruna par viņa ganāmpulku, kas egļu meža biezoknī, pakalnos un ielejās neredzams skandināja savus kakla saišu zvaniņus. Uz jautājumu, vai viņa zvaniņu skandinātāji nenozūd plašajās ganībās, kā šodien prātā palikusi sirmā kalnu vīra atbilde: „Nē. Tie vienmēr atgriežas mājās, cits agrāk, cits vēlāk."

Gadskārtējās Draudzīgā aicinājuma dienās, ko Toronto tautas augstskolas saime atzīmē ar apsveikumiem, dāvanām un plašu apmeklētāju pulku, galvenokārt uzmanības centrā ievirzās skolas drāmatiskā pulciņa izrāde. Šogad bija izvēlēta grūtā M. Zīverta luga Cilvēks grib dzīvot. Drāmatiskā pulciņa dalībnieki režisora Hugo Miķelsona vadībā pierādīja un no jauna atgādināja kalnu zemnieka vārdus: „Tie vienmēr pārnāk mājās."

Skolas saime nāk un iet katru gadu. Ar maz izņēmumiem gadskārtējiem iestudējumiem mainās tēlotāji. Kāds plašs, gan redzams, gan neredzams zvanu skandinātāju pulks — vienmēr atgriežas mājās. Tā ir mūsu valoda, kas saved Draudzīgā aicinājuma sauktos atkal zem viena jumta. Prieks bija klausīties izrādes dalībnieku valodā. Ar pavisam maziem „negadījumiem" valoda plūda tā, ka pusaudži, kas savu dienu galvenokārt pavada svešvalodā runājot, varēja būt piemērs ne vienam vien pieaugušam latviešu sapulču runātājam. Skolēnu patskaņi bija noapaļoti, neviens „a" neizklausījās kā platais „e", kas tik raksturīgs īpaši „runu" teiteicējām... Ne velti Toronto ģimnazijai ir ne viens vien skolotājs ar baltu filoloģijas fakultātes gradu. Iepriecināja arī tas, ka ne viens vien tēlotājs, kaut arī neatraisītā skatuves technikā grūtajās lomās, bija iezīmīgs ar raksturotāja spējām. Raksturotāji pamanīti jau iepriekšējo gadu drāmatiskā pulciņa izrādēs. Mazāk parādās liriskas dabas tēlotāji. Atceroties vairākos gados redzēto tēlotāju diezgan prāvo pulku, gandrīz pavisam droši var teikt, ka viņu vidū redzēti vismaz četri vai pieci skolēni, kas ar skatuves dotumiem varētu ieinteresēt respektējamus drāmas paidagogus. Arī lugā Cilvēks grib dzīvot tāds bija viens — Morisa Mersjē tēlotājs Juris Brammanis. Pirms gada viņu redzējām R. Blaumaņa Trīnes grēkos tēlojam Brenci tik lielā vienkāršībā un ticībā savai lomai, ka tas bija pārsteigums, ņemot vērā, ka Brencis ir tikai skolēna — pusaudža veikums. Lielo un grūto Morisa lomu J. Brammanis veica ar tikpat nesalaužamu ticību tēlam, pie tam nevienā vietā neieslīkdams ne patētikā, ne sentimentā. Netraucēja viņa skatuviski neizkoptā ķermeņa stāja, ne arī tūristu pilsētiņas veikala pārdevējam neveiklais un neatbilstošais tērps. Daina Brumele žurnālistes Miss Nikerbokeres lomā arī deva kādu zīmi, ka tā var tēlot ne tikai „pati sevi". Loma ir grūta, jo tajā tēlotājai jāapvieno gan zibenīgi ātrās orientēšanās spējas, meklējot savdabīgam gadījumam atrisinājumu „amerikāniskā" tempā, gan jāpierāda, ka viņai piemīt slepenpolicista spējas. — Mazo kalnu pilsētiņu iedzīvotāji ir atturīgi, svešiniekus satiekot un tiem izziņu sniedzot. Ka režija meklējusi žurnālistes lomai katrā ziņā vietā un nevietā komikas izpausmi, par to liecināja arī Nikerbokeres uzkrītošie tērpi. Tēlotājas labākā daļa ir viņas siltums, kas vienkāršībā un patiesā izjūtā bija saskatāma Morisa liktenīgajos dzīves gadījumos.

Māras Baltiņas tēlotāja pirmajā cēlienā bija tik īsta garu gadu sanatorijas iemītniece un ar savu slimību savienojusies, ka tēlotāja Sandra Klepere ieinteresēja ar lomas tālāko veikumu. Bet tas palika uz vienmuļības līnijas. Viņas jūtām nevarēja noticēt ne pret iecerēto līgavaini Auzarāju (Ēriks Eglīte), ko tā mīl, tomēr satiek ļoti reti, ne pret Morisu, kas Mārai īsajā kalnos pavadītajā laikā kļūst par īsto un vienīgo draugu.

Andris Briedis ārsta lomā bija intelligents gan runā, gan stājā, ņemot vērā tā jaunos gadus. Abi Morisa brāļi And-

(Turpinājums 5. lp.)

Teātŗa dienas Sanfrancisko novembrī

Ceturtās teātŗa dienas Sanfrancisko paredzētas no 27. līdz 30. novembrim, tāpēc Mazā teātŗa režisora L. Siliņa ierosmē 25. janvārī notika rīcības komitejas organizēšanās sēde, kuŗā amatus sadalīja šādi: priekšsēdis — V. Švāns, sekretāre — R. Slavinska, saimnieciskō darbu vadītāji — P. Slavinskis un A. Mūzikants, blakus izstāžu un sarīkojumu organizācija — R. Slaidiņš, informācija un reklāma — O. Celle, financiālā daļa — O. Hercs. Abi Ziemeļkalifornijas teātŗa ansambļi — Mazais teātris un Daugavas Vanagu teātris — aktīvi darbosies līdz teātŗu dienu organizēšanā un izveidošanā. Teātŗa dienas Sanfrancisko rīcības komiteja rīko sadarbībā ar Latviešu teātŗu apvienību.

Teātŗa dienu programma sāksies 26. vai 27. novembrī un turpināsies līdz 30. novembrim. Iecerētas četras teātŗu izrādes, priekšlasījumi, mākslas skates un nobeigumā balle. Teātŗa dienu laikā programmas dalībniekiem apmešanās par brīvu. Ceļa izdevumus atlīdzinās pēc iespējām, atkarā no teātŗa dienu atlikuma.

Par teātŗa dienām Toronto rīcības komitejas priekšsēde I. Purva izteikusies šādi: „Teātŗa dienas rīkojam, lai palīdzētu teātŗiem dzīvot un augt, lai tiem dotu iespējas vienam otru redzēt, vērot sniegumus, mācīties. Dažs ansamblis, gadiem tikai pašu mājās strādājot, var zaudēt īstās mērauklas. Ja teātŗi dzīvos un augs, tad arī būs ko sniegt publikai."

Teātŗa dienu dalībniekiansambļi sacentīsies par ceļojošo Ādolfa Alunāna piemiņas bulvu. 4. teātŗa dienu izrādes vērtēs žūrijas komisija, kuŗā pieaicinās teātŗa mākslas speciālistus.

Teātŗa dienu rīcības komiteja uzaicina latviešu teātŗa ansambļus ASV un Kanadā pieteikt izrādes teātŗu dienu programmai, tās iesūtot līdz 15. martam 4. latviešu teātŗa dienu Sanfrancisko rīcības komitejas sekretārei Rasmai Slavinskai — 2774 — 38th Ave., San Francisco, Ca. 94116.

O. Celle

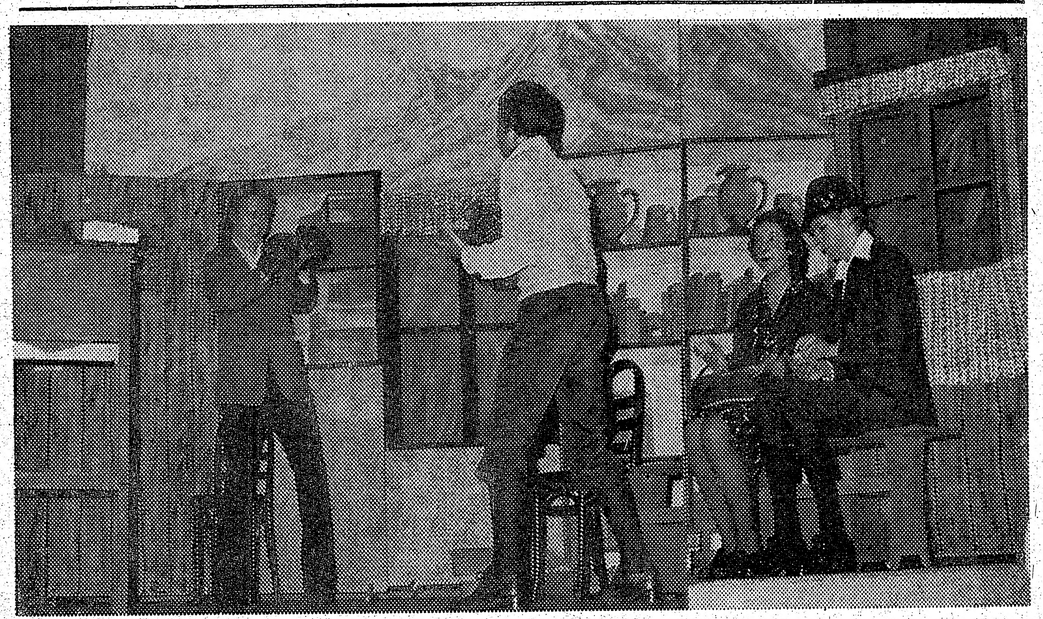

Aina no Mārtiņa Zīverta lugas Cilvēks grib dzīvot TLTA ģimnazijas drāmatiskā pulciņa iestudējumā, no kreisās: Moriss Mersjē (Juris Bramanis), Pols (Egils Stiebriņš), Lulu (Anita Vaivare) un Zaks (Jānis Liepiņš).

Foto: Raimonds Rūtītis

Pabalsts Otavas latviešu korim un latviešu dainu pētīšanai

Kanadas iekšlietu ministrs daudzkultūru jautājumos Dr. S. Haidašs 17. janvārī paziņoja par 600 dol. piešķirumu Otavas latviešu korim. Ministra paziņojumā, kas piesūtīts arī Latvija Amerikā redakcijai, minēts, ka šis piešķirums devis korim iespēju piedalīties, kopā ar citām latviešu grupām no Kvebekas un Ontario provinces, divos mēģinājumos Toronto, lai sagatavotos Latviešu dziesmu svētku simtgadei Darba svētku nedēļas nogalē Klīvlandē. Sanāksmes Toronto palīdzējušas šīm grupām saliedēties spēcīgā dziedātāju vienībā un sniegt augstas kvalitātes koncertu dziesmu svētkos Klīvlandē. Paziņojumā tālāk teikts, ka Otavas latviešu koris jau pastāv desmit gadus un cenšas veicināt Kanadas latviešu interesi par viņu pašu komponistiem, kā arī sagādāt kanadiešiem izdevību iepazīties un cienīt latviešu skaņdarbus. Pieminēta arī ministru prezidenta Trudo 1971. gadā paziņotā Kanadas federālās valdības daudzkultūru programma daudznāciju Kanadā.

Otavas koŗa diriģents ir Arvīds Beloglazovs, bet koŗa priekšnieks Jānis Paukšēns. Klīvlandes dziesmu svētkos piedalījās 22 šī koŗa dziedātāji.

Kanadas kultūras padome piešķīrusi Montrealas universitātes psiholoģijas departamenta profesorei Dr. Vairai Vīķei-Freibergai 9000 dol. stipendiju latvju dainu pētīšanai. Bez šīs summas piešķirts vēl 4000 dol. īpašs pabalsts pētījumu tiešo izdevumu segšanai.

Dr. V. Freiberga strādā par profesori Montrealas universitātes psiholoģijas departmentā kopš 1965. gada, un sākusi interesēties par latviešu folkloru savos vaļas brīžos. Viņas līdzšinējie darbi par dainām nolasīti Baltu pētījumu apvienības (AABS) kongresos San Hosē un Toronto, kā arī 1973. gada Baltu kongresā Stokholmā. Tie pieskārušies dainu tēlainības un stila analizei, kā arī jautājumiem par dainu metaforisko nozīmi. Dr. V. Freiberga arī daudzkārt runājusi par dainām un tautas pasakām Divreiz divi nometnēs, kur vienmēr konstatējusi, ka jauniešiem ir ļoti dzīva interese par mūsu folkloras mantojumu. Savu gadu ilgo atvaļinājumu no universitātes Dr. V. Freiberga paredz izmantot, apciemojot vairākus Eiropas pētījumu centrus, ar Parīzi kā izejas punktu.

Stipendija piešķirta kā atbalsts pētījumu stāžam Eiropā 1974./75. māc. gadā par projektu, kas paredz izvest Saules dainu semantiski-struktūrālu analizi un klasifikāciju ar skaitļojamo mašīnu palīdzību. Sākotnējā ierosme, dainu pētīšanā pielietojot modernās informācijas apstrādāšanas metodes, nākusi no prof. Imanta Freiberga, kas ir speciālists skaitļotāju zinātnē un darbosies kā līdzstrādnieks projekta tehnisko problēmu risināšanā.

Saules dainu pētīšanai Kanadas kultūras padomes atsevišķais piešķirums pētījumu atbalstam (research grant) pāri par 4.000 dol. arī izlietojams 1974./75. gadā un domāts ar projektu saistīto tiešo izdevumu segšanai. Šais izdevumos ietelp materiālu sagāde, asistentu algas un skaitļojamās mašīnas lietošana šim mērķim. Projektā paredzēts pārrakstīt skaitļotājam pieejamā formā visas līdz šim kaut kur publicētās un pieejamās Saules dainas. Visas atšķirīgās vai pamatdziesmas tad tiks sakopotas uz magnētiskās lentes, kuŗa ar laiku būs arī pieejama citiem pētniekiem.

Šai sakarībā Dr. V. Freiberga ļoti vēlētos iegādāties vēl Latvijā iznākušos dainu sējumus. Ja kādam tautietim būtu Barona, Šmita vai Kļaustiņa dainu jebkādi sējumi, kuŗus tas būtu ar mieru pārdot, lūgts rakstīt uz sekojošu adresi, minot pieprasīto cenu: Mme Vaira Vīķis-Freibergs, Département de Psychologie, Université de Montréal, C.P. 6128, Montréal 101, Québec, Canada. Dainu pārrakstīšanai uz perforētām kartītēm kā asistente sarunāta Dace Štauvere, mūzikas studente McGill universitātē, kam pie šī darba ir jau pieredze no iepriekšējām vasarām. **Mt.**

Dr. V. Freiberga

MIRUSI VECAKĀ BRAZILIJAS LATVIETE

Brazilijā, Novaodesā, mirusi turienes pati vecākā latviete Anna Reķe, dzimusi Virtule. Viņa nodzīvojusi 109 gadus, 2 mēnešus un 2 dienas. Vēl gluži spirgta un vesela nosvinējusi savu simto dzimšanas dienu. Anna Reķe bija dzimusi 1864. gada 27. jūlijā Seces pagastā, Kurzemē. Pēc laulībām ar Reini Reķi 1883. gadā izceļojuši uz Krieviju, bet 1906. gadā atgriezušies Latvijā, Līvānos. Brazilijā ieceļojuši 1926. gadā, apmetoties Letonijā, Vārpas kolonijas tuvumā, kur miris viņas vīrs. 1952. gadā Anna Reķe ar piederīgiem pārcēlusies uz Novaodesu, kur pavadījusi mūža pēdējo posmu — 21 gadu. Nelaikē guldīta turienes kapsētā, pēdējā gaitā izvadot māc. A. Cerukam. Viņa atstājusi meitu, jaunāko dēlu un vedeklu, bet divi dēli miruši jau agrāk **D. K.**

Sabiedroto Baltijas politika pirms 1918. gada

Kad reizē ar pārējām Baltijas valstīm, Lietuvu un Igauniju, atkal cīnāmies par savas valsts neatkarības atgūšanu, atceroties, ka 1945. gada pavasarī pēc Vācijas kapitulācijas daudz cerēja uz lielajiem rietumu demokratijām, domājot, ka „vēsture atkārtosies" interesanti pasekot sabiedroto politikai pirms Latvijas valsts nodibināšanas 1918. gada 18 novembrī. (Lietuva savu neatkarību pasludināja 16. februārī, bet Igaunija — 24. februārī.) Baltijas valstu tapšanas laiku sīkāk izgaismojis prof. Edgars Andersons Die Baltische Frage (Baltijas jautājums) vācu valodā. (J. G. Herdera institūts, Marburg/Lahn). Tālāk sniedzam prof. N. Vīksniņa rakstu par šo apceri.

Varam būt ļoti priecīgi un pateicīgi tiem mūsu trimdas vēsturniekiem, kas savos pētījumos pievērsušies mūsu vēstures visjaunākajiem posmiem. Ādolfs Šilde savā grāmatā Pa deportēto pēdām dod iespēju ieskatīties mūsu deportēto dzīvē, un viņa grāmata Bez tiesībām un brīvības notēlo mūsu tautas beztiesisko stāvokli komūnistu okupācijā. Arī mūsu trimdas dzīvi atspoguļo Edgara Dunsdorfa grāmata Trešā Latvija, un vairāki Archīva sējumi viņa redakcijā. Edgars Andersons savā grāmatā Latvija 1914.—1920. un turpinājumā Latvija 1920.—1945. noskaidro Latvijas tapšanu un tās sasniegumus brīvās Latvijas laikā.

Edgars Andersons savos pētījumos noskaidrojis arī vairākus speciālus jautājumus, par ko liecina arī viņa raksts par sabiedroto politiku pret Baltiju 1. pasaules kaŗa laikā. Pirms 1. pasaules kaŗa igauņi un latvieši kā politisks faktors ārpus Krievijas bija maznozīmīgs, vienīgi sociāldemokratiem bija zināmi sakari ar ārzemēm. Turpretī tirdzniecībā ar ārzemēm šiem novadiem bija diezgan svarīga loma. Sevišķi rosīga bija tirdzniecība ar Angliju, turpretī ar Vāciju bija vērojama tās nozīmes slīdoša tendence. Latviešu un igauņu kapteiņus un jūrniekus augsti vērtēja visā pasaulē. 19. g. s. beigās un pirms 1905. gada revolūcijas Rietumeiropā un ASV jau konstatējams prāvs latviešu un igauņu, bet sevišķi lietuviešu skaits, kas vēl vairāk pieauga pēc Piektā gada revolūcijas. Jau 1885. g. Dr. Jonass Šļūpas runāja par Latvijas un Lietuvas konfederāciju. Lietuviešu kongress Čikagā 1914. gadā no 21.—24. septembrim jau noteikti prasīja šādu konfederāciju, pievienojot arī Austrumprūsiju un Suvalku novadu, kā arī lietuviešu līdzrunāšanu miera konferencē. Pēdējie tomēr toreiz bija sašķēlušies divās grupās: sociālistos un liberāļos, pie kam pirmie neinteresējās par lietuvju nacionāliem centieniem.

Admirālitātes lords Džons Fišers 1914. gada pavasarī ar sēra Juliāna Korbeta starpniecību izplatīja memorandu par eventuālu angļu flotes darbību Baltijas jūrā. Tomēr šo priekšlikumu noraidīja. 1915. gada 17. maijā angļu kabinetā uzvarēja Vinstona Čerčila plāns, kas aizstāvēja britu flotes operācijas pie Dardaneļiem, kas beidzās ar Galipoles neveiksmi. Jau 1914. gada oktobrī sāka daļēji iedzīvināt lorda Fišera plānu. Britu zemūdenes sāka izlūkošanas darbību Baltijas jūrā. Vēlāk operāciju baze kļuva Rēvele, un britu flotei bija labi panākumi cīņā pret vācu floti: angļu zemūdenes smagi sabojāja cīņas kreiseri Moltke, nogremdēja kreiseri Undine un vēlāk Princi Albertu pie Liepājas (1915. gada 23. oktobrī).

Interesants ir fakts, ka jau 1915. gadā Anglijā bija zināmas aprindas, kas prasīja plašākas tiesības Baltijas iedzīvotājiem. Tas bija viņu tirdzniecības interesēs, jo brīvie pilsoņi ražotu vairāk. Viņus ietekmēja arī latviešu strēlnieku cīņas apstākļi. Sevišķi spilgti to izteica britu diplomāts un britu ārlietu ministrijas darbinieks Arnolds Toinbijs (Toynbee) savā grāmatā Nationality and War. Tomēr angļu valdības oficiālās aprindas vēl neizrādīja nekādu interesi Baltijas jautājuma nokārtošanā. Lietuvji jau pašā kaŗa sākumā nodibināja diplomātiskus sakarus ar sabiedrotiem. Turpretī Valsts domes deputāts Jānis Zālītis tikai 1916. gadā apceļoja Zviedriju, Norvēģiju un Angliju, apgaismojot latviešu tautas beztiesisko stāvokli. Panākumi bija niecīgi. Vienīgi izdevās nodibināt latviešu draugu biedrību Anglijā.

1917. gada sākumā Jānis Čakste un Dr. Jānis Kreicbergs devās uz ārzemēm. Viņi nokļuva Zviedrijā, no kurienes griběja braukt uz ASV, lai dabūtu financiālu atbalstu no Karnedži fonda, bet revolūcija Krievijā izjauca viņu plānus. 1917. gada 10. janvārī Aristīds Briāns informēja ASV prezidentu Vilsonu par sabiedroto kaŗa plāniem, kas paredz jau-

(turpinājums 17. lp.)

Nekļūsim nacionāli . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

nāli, biļeteni.

Trimdā ir arī savi aizmetņi otram nacionālās dzīves un latviskās kultūras avotam — skolai. Šeit E. Dunsdorfs norāda uz Minsteres latviešu ģimnaziju Vācijā, bet tai ir tikai ap simt audzēkņu, kaut to varētu būt daži tūkstoši. Tāpat gandrīz visās patvēruma zemēs ir vai vismaz ir bijušas latviešu nedēļas nogales skolas, kas uz dažām stundām sapulcina apzinīgāko vecāku bērnus. Cik lielā skaitā? — jautā profesors. Viņam ir arī atbilde: apm. 8 proc. no skolas vecumā esošajiem bērniem. Tālāk jautājums: kādēļ tik maz? Arī te ir atbilde — puse no tiem vecākiem, kas savus bērnus nesūta skolā, saka, ka viņiem nav vaļas bērnus vest uz latviešu skolu . . .

Beigās E. Dunsdorfs pieskaŗas trešajam nacionālās un kultūras dzīves avotam — sabiedrībai. Līdz šim vislielākā rosība bijusi latviešu draudzēs, salīdzinājumā mazāk rosīgas latviešu pulcēšanās ziņā bijušas laicīgās biedrības. Draudzēs ir ap 60 proc. pirmās paaudzes latviešu, bet citās organizācijās ap 30 proc. (Austrālijas dati), pie kam tie, kas ir laicīgajās biedrībās, ir vairumā arī draudzēs. Autoram nav nekādu ziņu par stāvokli attieksmē otrų trimdā izaugušo paaudzi.

Lai novērstu mūsu jaunatnes nacionālo nāvi, autors ieteic latviešu sabiedriskās dzīves vadītājiem atrast ceļu, lai kāpinātu nacionālo rosību trijos virzienos: ģimenē, skolā un sabiedrībā. Trimdā ir vairāk nekā desmit procentu no visu latviešu skaita. „Pagātnē trimdas latviešiem ir bijusi liela nozīme neatkarīgās Latvijas dibināšanā un izveidošanā. Paliekot latviešiem arī nākotnē, ir izredzes, ka trimdas latvieši varēs palīdzēt Latvijai, neatkarīgai Latvijai. Ja šī desmitā daļa latviešu iznīks nacionālā nāvē, tad nākotnes Latvijai klāsies daudz grūtāk," secina sava raksta beigās prof. E. Dunsdorfs.

Torontietis Valdis Kurens paceļas ar auto vilkto gaisa „pūķi" Albiona augstienē, ziemeļrietumos no Boltonas. Foto attēlu šajās dienās bija ievietojis laikraksts The Toronto Daily Star.

Cīņa par latvietību nav bijusi veltīga

KO RĀDA KANADAS TAUTAS SKAITĪŠANAS REZULTĀTI

Nesen iznākušie 1971. gada Kanadas tautas skaitīšanas rezultāti rāda, ka Kanadā vēl arvien vairāk latviešu nekā eskimu. Diemžēl, šo izcilo poziciju mēs pārāk ilgi nenoturēsim, jo desmit gadu laikā, sākot ar 1961. gadu, eskimi pieauguši par pusi, bet latviešu mazāk par veseliem 14 cilvēkiem, to skaits mazinājies no 18-194 līdz 18.180. Protams, nav jau jāmēģina sacensties ar eskimiem.

Ja apskatām citas etniskās grupas, redzam, ka, paliekot līdzšinējā skaitā, esam jau daudz panākuši. Krievi, piemēram, ārkārtīgi strauji zaudējuši savu identitāti un no 119.168 desmit gados noslīdējuši uz 64.475. Ir vēl otra tautas skaitīšanas katēgorija — tēvu valoda — kas norāda uz latvietības sīkstumu un izturību pārspēka priekšā. Pretēji tam, ko varētu sagaidīt, to iedzīvotāju skaits, kas vēl min latviešu valodu par tēvu valodu, nav vis samazinājies kopš 1961. gada, bet gan mazliet pieaudzis no 14.062 uz 14.140. Šī ir ārkārtīgi nozīmīga parādība!

Nav svarīgi, vai to veicinājusi Kanadas daudzkultūru politika, Kvebekas franču uzstāšanās vai pati latviešu sabiedrība un latviešu skolas, galvenais, ka vēl savas pozicijas esam noturējuši. Bez tam šis ir kails pierādījums „vēsi racionālajiem" tautas atkritējiem, ka cīņa par latvietību nav bijusi veltīga.

Kaut arī varam priecāties par šādu labvēlīgu situāciju, mums jāņem vērā vēl kāda un ne mazāk nozīmīga parādība. Šai nesenajā tautas skaitīšanā Kvebekas politiķu spiediena dēļ tika iekļauta pavisam jauna katēgorija, proti, minot valodu, kuŗu visbiežāk mājā runā. Diemžēl, latviešu valodu mājā rēgulāri lieto tikai ap 51% latviešu izcelsmes cilvēku, kaut arī to saprot 78%, vismaz vērtējot pēc tēva valodas katēgorijas. Vislabākās izredzes paturēt latviešu valodu par ģimenes valodu ir laikam Kvebekā, kur 63 procenti vēl nav padevušies. Varbūt daļēji izskaidrojums tam varētu būt mazāks angļu valodas spiediens un līdzsvars ar franču valodu.

Toties igauņiem un lietuviešiem šai provincē rēgulāru tēvu valodas lietotāju ir zem caurmēra. Ontario provincē kādi 57 procenti ietur latviešu valodas disciplīnu ģimenē. Liekas, ka Ontario un Kvebekas provincē latviešu koncentrācija (Kvebekā gandrīz visi latvieši dzīvo Montrealā) un sabiedriskās dzīves aktīvitāte devusi arī savu, jo visās citās provincēs latviešu valodas rēgulāru lietotāju procents ir gauži zems.

Nav saprotama Britu Kolumbijas un Albertas situācija, kur tikai ap divdesmit procentu mājās runā latviski. Drīz laikam būs jāsūta latviešu misionāri uz Vankuveru, Edmontonu un Kalgariju vai jāiesāk kampaņa, lai visi latvieši pārnāk uz Ontario. Katrā ziņā Ontario province pašreiz ir latviešu un latvietības cietoksnis. Tur atrodas ap 72% no visiem latviešiem, 76% no visiem tiem, kas min latviešu valodu par tēvu valodu, un 81% no visiem apzinīgiem latviešiem, kas mājā rēgulāri runā latviešu valodu. Pēc 1965. gada datiem tur arī bija 86% no visiem latviešu skolu bērniem, 850 no 992. Tiem, kas dzīvo Kanadas „periferijās" un grib noturēt savu tautības apziņu, derētu šos skaitļus pamatīgi apsvērt.

Visumā 1971. gada tautas skaitīšanas dati nenorāda uz straujām demografiskām pārmaiņām latviešu grupā. Ontario dzīvo 72% no kopskaita, Kvebekā ap 8%, Britu Kolumbijā 7%, Albertā 6%, Manitobā un Saskačevanā kopā 6%, bet austrumu provincēs tikai niecīgs 1½%.

Interesanti atzīmēt, ka notikusi zināma pārvietošanās no austrumiem uz rietumiem. Latviešu skaits, kas jau tā bija niecīgs, vēl samazinājies Prinča Edvarda salā un Nova Skotijā, bet visvairāk Kvebekas provincē, kur 446 mazāk latviešu nekā 1961. gadā. Ontario un Britu Kolumbija ir galvenie ieguvēji, ar 246 un 143, pilnīgi atspoguļojot iezemiešu migrācijas virzienu. Dzimumu sadale mazliet izlīdzinājusies, kā jau tas ar laiku bija sagaidāms.

Kanadā tomēr vēl arvien 530 vīriešu vairāk nekā sieviešu. Latvijā nevienādība ir tieši pretēja, norādot zināmā mērā uz Otra pasaules kara sekām, kad daudzas ģimenes tika šķirtas un daudz karavīru palika rietumos. Ja Ontario un Britu Kolumbijā ir lielāks vīriešu pārsvars, tad Kvebekā, Saskačevanā un Albertā atrodam vairāk latviešu sieviešu.

Kaut igauņiem ir apmēram līdzīgs skaits Kanadā kā latviešiem, 18.810, viņiem mazliet lielāks daudzums runā mājās igauniski — 54%. Ja latviešiem tēvu valodas katēgorijā bija 78 cilvēku pieaugums kopš 1961. gada, tad igauņiem bija 690. Ar visu to tieši šai tēvu valodas katēgorijā latvieši procentuāli igauņiem vēl priek-

(Turpinājums 6. lp.)

JAUNS INFORMĀCIJAS CENTRS TORONTO

Ontario provinces valdības pārstāvis Džons Jaremko (Solicitor General) 21. janvārī oficiāli atklāja Strādnieku kompensācijas pārvaldes (Workmen's Compensation Board — WCB)) jaunu informācijas centru 952 College St. W. Atklāšanas aktā bija ieradies pilsētas galva Dēvids Krombijs un WCB priekšnieks Mičels Stārs. Valdības pārstāvis Jaremko savā uzrunā sacīja, ka angliski nerunājošiem strādniekiem un darba devējiem jaunais birojs sniegs pakalpojumus nelaimes gadījumos darbā, lai saņemtu atlīdzību par zaudētām darba dienām. Jaunā informācijas centra darbinieki spēs dot saviem apmeklētājiem paskaidrojumus septiņās valodās. Tā uzturēšana izmaksās 40.000 dol. gadā. Darbību novērtēs pēc sešiem mēnešiem. Ja atsauksmes būs labas, līdzīgus centrus atvērs arī citās pilsētas daļās. WCB galvenais birojs atrodas 90 Harbour St. Jaunā centra atklāšanā piedalījās arī etnisko grupu pārstāvji, to vidū LN AK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Augšējā attēlā no kreisās: WCB administrātors V. Vāgners, WCB priekšnieks M. Stārs un LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs.

Cilvēks grib dzīvot

(Turpinājums no 3. lp.)

rejs Dzintars un Jānis Liepiņš savās lomās parādīja jau pieminēto latviešu skolēnu dramatiskā pulciņa dalībnieku vidū redzēto raksturlomu tēlotāju spēju pazīmes. Morisa draugs Pols (Egils Stiebriņš) puisciskā mīļumā bija siltākais tēls skatuvē. Morisa sieva Lulu ar savu patiesi glīto izskatu nepārliecināja, ka tā būtu tāda sava vīra krāpēja, kādu to raksturo autors. Anitai Vaivarei vēl būs iespēja sevi parādīt kādā citā piemērotākā lomā, jo tā tikai vidusskolas otrā klasē . . . Ziņkāro pastnieku tēloja Guntis Brumelis.

Visi tēlotāji šajā izrādē bija bez liekām pauzēm tekstā, bez nevajadzīgas teksta steidzināšanas partneŗa runas laikā. Tā ir diezgan reta parādība pat pieaugušo amatieŗu izrādēs.

Mūsu tautai raksturīgā centība pieminēt dažādas jubilejas, darbības sākumu un beigumu Draudzīgā aicinājuma sarīkojumā nebija manāma. M. Zīverta lugas izrāde skolas drāmatiskam pulciņam bija pēc skaita desmitā Hugo Miķelsona režijā. Kazu gana Žila lomā pāris teikumos Hugo Miķelsons silti un vientiesīgi deva dvēseli savam kazu ganam. Tā bija vieta, kur Žils stāsta par nekustīgo kalnu vietulību ziemas bargumā un savu kazu siltumu, par dzīvības elpojumu akmeņainās vientulības burvībā.

Savā darbības laikā skolas drāmatiskais pulciņš skatītājiem devis kādu zīmi: viņu vidū ir kaut daži jaunieši, kuŗus teātŗa mākslas „kalns" ar savu galotni mākoņos aicinājis: „Tev vajadzētu kāpt pie manis . . ."

Emma Kalniņa-Znotiņa

Ar 1975./76. gadu atbrīvojas Minsteres Latviešu Ģimnazijas direktora vieta.

Aicinām pieteikties interesentus direktora amatam mūsu ģimnazijā. Kandidātiem jābūt ar pabeigtu universitātes izglītību. Vēlami ģermānisti un paidagogi, labi vācu valodas pratēji, un aktīvi sabiedriska darba darītāji.

Atalgojums pielīdzināts vācu valsts ierēdņu likmēm — pēc BAT.

Pieteikties lūdzam līdz 1974. g. 1. jūnijam pie Latviešu Centrālās Komitejas Izglītības Nozares vadītāja prāv. M. Lizdika, 6. FRANKFURT/M. 90 Zeppelin Allee 64 BR Deutschland, iesniedzot augstskolas diplomu, atsauksmes no līdzšinējām darba vietām un pašrocīgi rakstītu īsu dzīves gājumu ar fotouzņēmumu.

IESPĒJA SAMAZINĀT JŪSU 1973. G. PERSONĪGĀ IENĀKUMA NODOKLI!!!!!!
(Income Tax)

„Income Tax Act sec 146". atļauj jums, IENĀKUMA NODOKĻA MAKSĀTĀJIEM, noguldīt kārtējus depositus reģistrētā, personiskā pensijas plānā un ATVILKT šos noguldījumus no jūsu taksējamiem ienākumiem.

Šī ir vienreizēja izdevība krāt nākotnei, izmantojot KRIETNU PERSONĪGA IENĀKUMA NODOKĻA (INCOME TAX) IETAUPĪJUMU!

Piezvanat man vai iesūtat sekojošo kupoņu, parādīšu jums, kā patiesi ietaupīt uz ienākuma nodokļa (INCOME TAX) rēķina!

Birojā: 364-8153 Mājās: 757-8669

Mārtiņš Grimba

MONY LIFE
2 Carlton St., Suite 1311, Toronto 2, Ontario

Vārds, uzvārds .....

Adrese: .....

Dzimšanas gads ..... Telefons .....

O'KEEFE CENTRE
FRONT & YONGE 363-6633
AIR-CONDITIONED

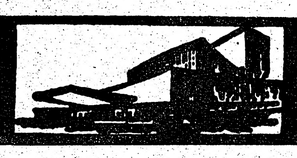

NO 13. FEBRUĀRA LĪDZ 3. MARTAM

S. H U R O K

sniedz

Kanadas nacionālā baletā Rūdolfa Nurejeva

VIESIZRĀDES

Programmā: **Don Juan, Les Sylphides, Solitaire, Le Loup, The Sleeping Beauty, Giselle. Pirmuzvedums tiks paziņots.**

Kase atvērta ik dienas, izņemot svētdienas, no pl. 11 rītā līdz 9 vak. Tuvākai informācijai zvanīt 366-8484 (O'Keefe Centre) vai 363-0228 (Nacionālā baleta numurs).

Ļoti lūdzu atsaukties to personu, kas 1943. gada 16. janvārī Volhovas atkāpšanās kaujās, kad tikām ievainoti kopā ar leitnantu Leiti, pārņēma manus sanitāros pienākumus un sanitāro somu. Biju 24. Talsu bataljonā.

Montrealā reizi tikāmies, bet esmu nozaudējis Jūsu adresi. Tiešām lūdzu atsaukties Jūs un arī Leiša kungu. Pievienoju savu adresi:

Arnolds Apsiņš
1243 Dundas Str. E.
Whitby, Ontario, Canada.

Hamiltonas draudzes gada sapulce

Latviešu ev. lut. Kristus draudzes gada sapulcē 27. janvārī piedalījās 44 draudzes locekļi. No draudzes mācītāja Ed. Pavasara ziņojuma izrietēja, ka pagājušā gadā draudzē bija 705 iesvētīti locekļi un 90 bērni, kopā — 795. Notikuši 51 pieaugušo un 19 bērnu dievkalpojumi, kristīti 3, laulāti 2 pāri, mirušo 10, iesvētīti 19 jaunieši; pie dievgalda gājuši 356 draudzes locekļi.

Bībeles klasēs pašreiz 17 skolnieku; par skolotājām strādā Elza Reine un Alma Jirgena. Jaunatnes darbs noris K. Grīnvalda mājā Gundegas Upītes un Nellijas Grīnvaldes vadībā. Draudzes svētdienas skolu apmeklē 35 skolnieki. Par skolotājiem darbojas Baiba un Anda Dābolas, J. Grīnvalds, N. Grīnvalde, A. Miķelsone, R. Pavasara, N. Pulciņa, D. Pūpola un M. Šuškova. No minētajiem svētdienas skolas skolotājiem 4 ir jaunieši. Skolas kasē 233 dol.

Pie draudzes pastāv jaukts koris ar 28 dziedātājiem diriģentes Almas Kārkliņas vadībā; koŗa priekšnieks Ž. Lapuķis. Grāmatu galdu vada A. Adītājs.

Par draudzes padomes darbu ziņoja draudzes priekšnieks Vilis Dāboliņš. Notikusi viena pilnsapulce un 8 padomes sēdes. Materiāli atbalstīta Latviešu skola, gaidu un skautu vienība, kas lieto arī baznīcas telpas. Baznīcā un blakus mājā izdarīti dažādi remonti par 667 dol. V. Dāboliņš nolasīja arī kasieŗa Edg. Jirgena sastādīto kases pārskatu. Kases ienākumi un izdevumi sabalansēti uz 24.556 dol., bet nākošā gada budžetā paredzēti 23.000 dol. Nolēma paaugstināt draudzes nodevu: sievietēm no 28 uz 30, bet vīriešiem no 37 uz 40 dol. gadā.

Par draudzes dāmu komitejas darbību ziņoja komitejas priekšniece Biruta Golta. Komitejā 27 darbinieces, sarīkoti 3 draudzes vakari, Lieldienu rīta brokastis un Ziemsvētku tirdziņš. Draudzes padomei nodots 1000 dol. baznīcas remontēšanai, kasē atlikums 1.666 dol.

Par Ventas 10. gaidu vienības darbību ziņoja jaunā vienības priekšniece Dz. Majoriņa. Vienībā 36 dalībnieces, no tām 4 guntiņas, 12 gaidas, 8 lielgaidas, 7 vadītājas un 2 vad. vietnieces. Vienība sarīkojusi rudens tirdziņu, kopā ar baltiešu gaidām draudzības vakaru, kā arī piedalījusies lielajā gaidu nometnē, Sv. Juŗa dienas un 18. novembŗa sarīkojumā.

Draudzes revidents Ed. Lūķis kases grāmatas atradis labā kārtībā. Padomes kasē uz 1974. gada 1. janvāri bija 5.188,15 dol., īpašuma vērtība 63.153 dol., inventārs 6.500 dol.

Šogad draudzes padomē bija pārvēlams draudzes priekšnieks V. Dāboliņš, kas amatā bija nokalpojis 6 gadus, tāpat kasieris Edg. Jirgens, kuŗi pēc noteikumiem vairs nebija ievēlami. Tāpat pēc 3 gadu darbības bija pārvēlams Arturs Šuškovs, kuŗu atkal ievēlēja padomē, bet no jauna Valdemāru Rozi un Oskaru Bērztisu. Par draudzes revidentu ievēlēja līdzšinējo Eduardu Lūķi. Nobeigumā māc. E. Pavasars sirsnīgi pateicās ilggadējam draudzes priekšniekam un padomes loceklim par apzinīgi veikto darbu draudzes labā.

J .G.

LATVIEŠU CEĻOJUMU BIROJS
rīko 1974. g. uz

Eiropu —
8 dažādus grupu lidojumus no 16 līdz 23 dienām. Izlidošana katru sestdienu — jūnijā. jūlijā, augustā un septembrī.

Meksiku — 10 dažādu grupu lidojumus
no 14 LĪDZ 19 DIENĀM — Guadalajara — Acapulco — Mexico city — Merida, Yucatan un atpūta Cozumel salā, Caraibu jūrā.

Dienvidameriku —
no 6. līdz 28. jūlijam. Peru, Lima — Machu — Picchu — Chile, Santiago — Argentina, Buenos Aires — Paraguay, Asuncion — Iguassu Falls — Brazil, Rio De Janeiro.

Afriku —
3 lidojumi — 23 dienām — 29. jūn., 6. un 13. jūlijā. Kenya — Tanzania — Mt. Kilimanjaro — Tsavo park — London — Paris.

Austrāliju —
CHARTER lidojums — uz skautu un gaidu lielo nometni „RADU CILTS" un kultūras dienām. 29 dienas — 14. dec. līdz 11. janv., 1975. g. Toronto — Chicago — Los Angeles — Sydney. Pieteikšanās līdz š. g. 1. martam. Cena no Toronto $739.-.

Visi lidojumi tieši vai ar pieslēgumu no jūsu dzīves vietas Sav. Valstīs un Kanadā.

LATVIAN VACATION CLUB
12636 S.E. 161. St., Renton, Wa. 98055 U.S.A.
(206) 255-6082

PĀRSTĀVJI:
Mrs. H. BAJARS — 42 Kingsley Rd. Huntington, N.Y. 11743. (516) 423-3772
Mr. A. KANDROVICS — 2106 S. 22nd. Ave. Broadview, Ill. 60153. (312) 681-0963
Mrs. V. VISTUCIS — 2826 Torrington Ave. Parma, Oh. 44134. (216) 351-5349
Mrs. G. KIRSIS — 12040 Lake Ave., Apt. 201. Lakewood, Oh. 44107. (216) 226-5796
Mrs. E. DRULLIS — 9325 Meadow Dr. Omaha, Nb. 68114. (402) 391-2662
Mr. V. OZOLS — 1720 So. 15th, Lincoln, Nb. 68502. (402) 477-1444
Mr. A. LANGMANIS — 339 Broadway St. Alameda, Ca. 94501. (415) 523-6383
Mr. P. RATNIEKS — DV Bookstore, 491 College St., Toronto, Ont. Canada. M6G 1A5. (416) 921-7121
Mrs. E. Rozens, 9106 E. Arcadia Ave., San Gabriel, Ca. 91775. (213) 285-6098
Mr. G. Perkons, 1104, Kent Lane, Philadelphia, Pa. 19115. (215) 673-0868
Miss. R. Filipovs, 2800, S. Logan, Englewood, Col. 80110. (303) 789-3156
PIEPRASIET BRĪVU KATALOGU

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐	vienu gadu	$21.—
☐	6 mēnešiem	$11.50
☐	3 mēnešiem	$ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

LATVISKIE PRIEKŠMETI ONTARIO MŪZEJĀ

Karaliskajā Ontario mūzejā Toronto arī šogad izstādīti latviešu tekstilizstrādājumi un citi daiļamatniecības darbi. Pašreizējā izstādē redzami vairāki iepriekšējā gadā dāvāti priekšmeti. Iespējams, ka daudzās latviešu mājās vēl glabājas dažādi mūsu tautas mākslas priekšmeti, kuŗus to īpašnieki labprāt ziedotu mūzejam, lai tā kuplinātu mantu klāstu latviešu nodaļā. Ziedotāji var sazināties vai nu tieši ar Royal Ontario Museum (ROM) tekstilijas nodaļu, tālr. 654-3986, vai arī ar ROM tekstilnodaļas agrāko sekretāri Noru Prīverti, 116 Benson Ave., Toronto, Ont., M6G 2J1, tālr. 928-3655. Augšējā attēlā — A. Dzērvītes darinātās un mūzejam dāvātās prievītes (Vidzeme, 1930.—1940. g.). Zem prievītēm mazāka sedziņa, gatavota 1930. gadā Latvijā. To mūzejam dāvājis Olģerts Griķis. Apakšējā attēlā redzamas rotas lietas, sudrabs un dzintars, ko mūzejam dāvinājusi šīs iestādes agrākā darbiniece Nora Prīverte latviešu drauga, nelaikā H. Bernama (Burnham) piemiņai, kas bija ROM tekstiliju nodaļa kurātors. Pēc viņa nāves darbu pārņēma un turpina viņa dzīvesbiedre Dorotija Bernana.

Foto: J. Liģers

Cīņa par . . .

(pārnesums no 5. lp.)

šā ar 77,78 pret 77,19, jo 1961. gadā igauņi bija latviešiem tālu iepakaļ. Igauņu sadale pa provincēm ir gandrīz paralēla latviešu sadalei, vienīgi prērijās viņu mazāk, bet Britu Kolumbijā ap trīs ceturtdaļas vairāk nekā latviešu.

Lietuviešu sadale arī līdzīga pārējo baltiešu izvietojumam, vienīgi Kvebekā, droši vien tīcības dēļ, viņu 2,5 reizes vairāk nekā latviešu vai igauņu. Kopsumma viņiem arī lielāka, 24.535, kaut gan dzimtās valodas lietotāju procents ir zemāks. Jāpiemetina, ka lietuviešiem pāri par 7 tūkstoši atradās Kanadā pirms Otra pasaules kaŗa, bet latviešiem tikai 975.

Tie, kam interesē paši skaitļi, var sekot 1971. gada sadalei pa provincēm; pirmais cīpars norāda etnisko skaitu, bet otrs latviešu valodas lietotāju skaitu mājā: Nfld. — 60 un 30; P.E.I. — 10 un 5; N.S. — 105 un 60; N.B. — 95 un 15; P.Q. — 1415 un 890; Ont. — 13.045 un 7520; Man. — 840 un 200; Sask. — 235 un 20; Alta. — 1010 un 230; B.C. — 1345 un 275; Yukon — 25 un 5; N.W.T. — 10 un 0.

J. **Dreifelds**

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto)
491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

MAKSĀ
6% par noguldījumiem
7% par 1 gada ilgtermiņa noguldījumiem
8% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem
9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.

IZSNIEDZ
apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00,
māju obligācijas līdz $50.000.-.

PĀRDOD
naudas orderus un ceļojumu čekus.

Birojs pirmdienās slēgts
Birojs atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

TĀLRUNIS
924-2551
924-2552

Vērtīgi speciālsaiņi uz LATVIJU

SAMAKSĀTI UN APDROŠINĀTI

10 SILTI GALVAS LAKATI
5 vilnas lakati un 5 acrylic lakati ar zelta diegiem caurausti, 32 x 32 collu lieli. Cena $77.00
Ar gaisa pastu $91.00

5 vilnas galvas lakati bez bārkstīm, 32 x 32 collu un
1 ITĀĻU PŪKAINS gultas pārklājs, dubultplats 190 x 230 collu, skaisti musturi un krāsas. Cena $123.00

MĀKSLĪGAIS KAŽOKS, ļoti vērtīga un skaista dāvana. Cena $115.00

VĒRTĪGS DAŽĀDU MANTU SPECIĀLSAINIS
3 jardi kungu ziemas mēteļa drāna, 100% vilnas, 3 j. dāmu ziemas mēteļa drāna, 100% vilnas, 3½ j. kungu uzvalka drāna, 100% vilnas, 3 j. dāmu ziemas kleitas drāna, 100% vilnas, 2 dubultplati gultas palagi, 2 spilvena pārvalki, 6 austrumnieciskiem motīviem rotāti dvieļi. Cena $203.00
Speciālsainis No. 1. $91.00
10 mārc. cūku tauki, 10 m. balti kviešu milti, 10 m. rīsi, 10 m. cukurs.

Daudz citu SPECIĀLU saiņu. Pieprasiet mūsu ilustrētos katalogus. Pasūtiniet tagad tikai caur

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street
5th Floor
New York, N. Y. 10010.
Tel. 982-1530

Pārsūtām lietotas drēbes. Iebraucēji no Pad. savienības, pieprasiet speciālo informāciju!
Mums ir 25 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

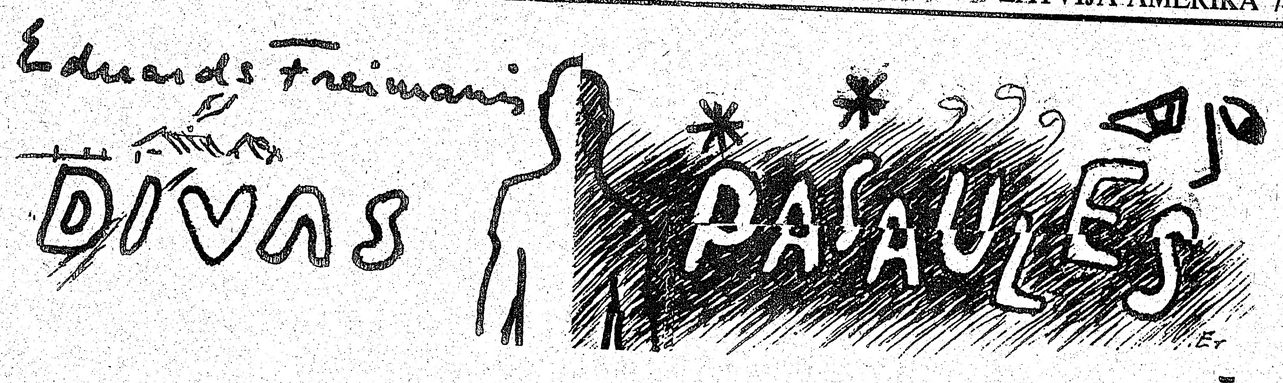

romāns

(20. turpinājums)

Ik rītu vienu stundu man ir satikšanās ar apsi — līku, kroplu kaimiņieni, kas naktīs vēja sakairināta glaužas klāt cietuma jumtam un skūpstās ar logu. Vasaras dziesmas izdziedātas, zaros putni izšūpoti; apse uzvelk zelta brunčus, uzkaī vaļa rotas — svin rudens dzīres pirms ziemas miega.

Pirmo reizi, kad apsi ievēroju, tā vēl bija māsa vasarai — tumšzaļā tērpā, smaga, lepna un spītīga pret salnām. Pāris dienu vēlāk pamanīju pie lapu pamatnēm dzeltenīgus toņus, it kā slimības dzīslas. Dienu pa dienai lapu zaļums kļuva tumšāks un tumšāks — apse likās melna ragana pievakarēs, kad tumsa zagās uz pēdām purvu miglai; noķērusi to, sajaucās. Slapjā tumsā kā saduļķoti ūdeņi vēlās pār zemi, kāpa apsē un uz mana cietuma jumtiem, līda pār palodzēm man atnest drūmumu.

Tad kādu rītu dzīres bija sākušās: apse bija saposusies krāšņa. Dzīres ilga trīs dienas, tad zelta drānas kļuva skrandas, ko norāva varmācīgs vējš. Lapas kā miruši taureņi virpuļoja gar logu. Piespiedos restēm — pilns bēru smaguma. Vēl brīdis — lapas jau sildījās dārzos trūdos — bezspēcīgas, vienaldzīgas — padevušās iznīcības lāstam. Pacēlu galvu: melnie zari kapāja debesis, bet man nebija debesu že — tās likās atdzisušas; zilumam piejucis sniega baltums un ledus kristallu sudrabs.

Lapu lidošana bija šodienas izrāde — drāma, kas iepriecināja, bet aizkūra sūrumu, ko tagad grūti nodzēst. Laišanās ar vēju man allaž nozīmējusi brīvības augstāko pakāpi. Vienalga, vai tā ir pārslu, putekšņu, pūku, lapu, tīmekļu vai paša lidošana. Atminies, Iris — kādreiz stāstīju ar lidojumu sapņiem: atsperdamies no celma, akmens vai klēts jumta, vicinot rokām, lai turētos gaisā, pārplīvoju pāri Rantai, Pelču pils jumtam, Pāžu purviem vai pašu sētai. Viegluma sajūta ir tīra — nekādi īstenības gruži nav piebiruši klāt. Putnošanas sapņa piepildīšanās! Cilvēks aizvien gribējis lidot — kopš akmens laikmeta sacerējis teikas un leģendas par eņģeļiem, raganām, spokiem, kas stiprāki par zemes pievilkšanu savu spārnu, kuplo brunču vai garīguma dēļ.

Rītos, kad sapņus atstāstīju, biju samulsis — manī bija samaisījusies laime ar skumību. Laime vēl nebija izdzisusi — to loloja sapņa sajūsma; skumjas jau plūda virsū, jo naktī prāts bia atvaļojies un nurājās par jūtu gauso atgriešanos īstenībā.

Tomēr īstu lidošanu biju mācījies zēna dienās, pieskatīdams lopus Kaltiķu mežā. Tur visas eglītes bija šmaugas. Ja uzkāpa galotnē un iešūpojās, varēja pārlēkt no viena koka uz otru. Tā bija pārdroša rotaļa, bet briesmas padara rotaļu par dēku. Briesmu spēles kļūst apsēstība. Dienu dienā lidoju pa kokiem — baiļu, uztraukuma un trakuma mocīts. Ēdiens pazaudēja garšu; naktis bija murgu apsēstas. Beidzot saradās pietiekoši daudz baiļu, lai savaldītu lidošanas neprātu. Nedēļu atpūtos. Tad spēks bija piebriedis tik dūšīgs, ka pierunāju prātu atkal atsākt nervu zilināšanu.

Izaugu no ganu kārtas; lidošanai pa eglītēm vairs nebija vaļas. Bet reizi tomēr atkāpos atpakaļ zēnībā — kļuvu atkal lidotājs gans. Tai dienai bija polkas noskaņa; tā noreibu, ka aizmirsās, ka pats biju pieaudzis un jāglabā ģimnazista stāja. Bet tas nekas — tu kļuvi skuķēns, kas puiku nerātnības neizsvaro.

Vai atceries, Iris, to svētdienu, kad biju izbraucis tevi meklēt? Novembŗa rīts bija tik skanīgs, ka varējām sadzirdēt zvanu gavilēšanu Ulānas baznīcās. Mežu lapotnes bija pārvērtušās par paklājiem, vāveres piepildīja klētis ziemai; lietavas bija izmazgājušas kūlu un pliksals izdzēris peļķes. Pa dienas vidu tad labi iet dzērvenēs, jo rudens ogas sasaldinājis.

Torīt gribēju tīreļos parotaļāties ar sauli, pirms ziema mūs visus ieputina. Satikšanās mums nebija norunāta; skolā visi prāti bija iestrēguši zinībās. Dažreiz tu no manis izvairījies, jo skolotāju jaunkundzēm likās meiteņu paskatīšanās uz zēniem kā apgrēcība. Bet svētdienās varējām izsprukt savos klajumos — kā putnēni no būŗa.

Zināju, kur un kā tevi sastapt. Ja lēnām braucu pa Pelču ceļu, tu mani pamanīji. Gana nojauti manu tuvošanos — īstajā brīdī iznāci sētā vai paskatījies pa logu. Gadījās, ka biji pasteigusies ar rīta darbiem; kad es braucu, tu jau ziedēji dzērveņu sūneklī. Tad zūdījos par savu aizgulēšanos.

Šoreiz tevi panācu pie Pūču ogola, kur biji apstājusies zīles salasīt. Bez žēlastības dzinu divriteni kalnā, nometu to sakņainās takas galā un skrēju pie tevis kā vanags — izplestiem spārniem:

„Varbūt pēdējā dzērveņu diena — pirms uzkritīs sniegs!"

„Pēc pliksala nāks vējš un sapūtīs sniegu," tu turējies lietišķīgi. Bet tas tonis aši pagaisa: „Redz', Gunti, kāda ražena zīle," tu sniedzi man piebriedušu, brūnu graudu.

„Tā tava zīle — paglabāšu uz palodzes — pavasarī ielikšu zemē — lai aug tavs ozols."

„Tas būs tavējais! Ozols vīru koks — manis dota zīle, tavam ozolam."

„Lai tas mūsu abu koks!"

„Nez', vai tā pieklājas?" — tu aizdomājies.

„Vai brauksim uz Pāzi?"

„Citur dzērveņu nav. Bet man divritenis mājās — pagaidīsi, līdz atbraukšu?"

„Iztiksim ar vienu."

Tu apdomāji atbildi, bet man vilcināšanās likās lieka. Kad pagriezos iet, tu mani saprati un nāci līdzi. Bet kad gatavojies sēdēt uz bagāžnieka, man bija iebildumi:

„Aizmugurē nevarēs — dubults svars uz vienu asi. Siena ceļš — grubuļi sasaluši. Nāc priekšā, būs ērtāk."

Saprati, ka man taisnība; saprati arī neizteiktās domas. Negribēji atzīties, ka tev viss skaidrs — slēpies vientiesības plīvurā, kaut arī tas bija plāns un caurspīdīgs. Mani kutināja tava kautrība; izlikos neredzam cauri tavam plīvuram. Spēlējām tādu spēli kā vasaras vējš ar kreimeni — tik gaisīgu un kairinošu kā sapni. Zinu: tu turējies pa gabaliņu no manas zemdegas — baidījies, ka to sabikstot var uzmutuļot tāda uguns, ka abi sadegsim. Bet izejas vairs nebija — tu uzsēdies priekšā uz stieņa, tavi pleci atspiedās pret manām krūtīm, tavi mati glāstīja man vaigus.

Cīnījāmies pa nomaļo ceļu. Pāris reižu kritām; palīdzējām viens otram, smējāmies visādos veidos un toņos. Prātā neienāca ne tev, ne man, ka vieglāk būtu atstāt divriteni manās mājās, kuŗām iznāca braukt garām, un tālāk iet kājām.

Brīnums, ka divritenis mokas izturēja. Purvāju sasniedzu nosvīdis, bet šaubos, vai karstums radās no piepūles. To deva jūsma un tavs tuvums. Tev vaigos ziedēja pīnijas; pēdējo reizi no divriteņa nokāpjot, mūsu sakļaušanās iznāca tāda, ka to vairs nevarēja izskaidrot ar neuzmanību.

Tu zini, ka Pāžu purvā eglītes lēni aug — tāpēc sīkstas un šmaugas. Līdzīgas atsperēm. Ogojot gadījās valodas par putniem un lidošanu; par dzīvi kalnos, kokos un augstu māju bēniņos — vietās, kur cilvēks tuvu mākoņiem. Aizrunājāmies tik tālu, ka man vajadzēja rādīt savu lidošanu. Noskatīju puduri, izvērtēju kokus, uzkāpu eglē puduŗa malā. Sasniedzu pašu galotni. Kājas apviju stumbram, un pēdas ieāķēju zaros. Ķermenis un rokas bija brīvas. Iešūpojos. Kad mana eglīte pietuvojās kaimiņienei, satvēru tās cekulu. Nodrošināju stingru tvērienu, tad atbrīvoju kājas no pirmā koka. Abas egles plaši salīgojās; rokām vien turēdamies, lidoju gaisā. Tu iekliedzies. Nezinu, vai tas bija aiz bailēm vai līksmes.

No otras egles pārlēcu uz trešo, tad ceturto un tā tālāk, līdz nonācu puduŗa saulainajā malā. Nu tu lūdzi mani zemē: man misēšoties, es nokritīšot, pārlauzīšot kādu kaulu, ja vispār palikšot dzīvotājs. Biji piemirsusi, ka senāk tūkstošiem koku biju tā izvējojis; visi bija mani saņēmuši un palaiduši tikpat rūpīgi kā īstos putnus. Bet paklausīju tev, jo mana plātīšanās bija diezgan barojusies un pieaugusi siena gubas lielumā.

(Turpmāk vēl)

TORONTO ZIŅAS

● Baltiešu jauniešu komiteja (Committee of Baltic Youth) 29. janvārī Latviešu namā rīkoja baltiešu semināru Viestura Zariņa vadībā. Tajā piedalījās 150 baltiešu jaunieši. Igauņu deju grupa akordeona mūzikas pavadījumā nodejoja trīs tautas dejas. Lietuviešu solists Ramunas dziedāja paša komponētās dziesmas ar lietuviešu dzejnieku vārdiem, pašam spēlējot arī ģitaru. Diždancis kopā ar Diždancīti 10 pāru sastāvā nodejoja Tornaku, Jautraviņu, Pavasara deju, Ventiņu deju un Sarabumbalu, Andrim Šmitam spēlējot akordeona pavadījumu. Brunis Rubess referēja par dievturību un tās atdzīvināšanu, bet Juris Dreifelds par Baltijas tautu skaitīšanas rezultātiem 1970. gadā. Abi referāti bija angļu valodā. Pēc tam sekoja saviesīgs vakars ar kafiju un maizītēm. Baiba Rubesa mācīja igauņu un lietuviešu jauniešiem latviešu tautas dejas — Tūdaliņ, tagadiņ un Jautro pāri. Nākošo baltiešu semināru rīkos lietuvieši, pēc tam igauņi.

● Sv. Jāņa draudzes nodibinātā jaunatnes lietu komiteja, kuŗā darbojas māc. I. Gaide, svētdienas skolas vadītāja A. Kurse, J. Ozols, K. Jansons, G. Lauge un Andris Černavskis, pārrunāja kristīgo un latvisko audzināšanu. Komitejas uzdevums ir iesaistīt jauniešus aktīvitātēs un rūpēties par audzināšanas programmu sadarbībā ar citām draudzēm. 3. martā pēc dievkalpojuma paredzēts archibīskapa A. Lūša referāts.

● Toronto latviešu katoļu vienības Aizgaveņa vakarā 2. februārī Latviešu namā ap 180 apmeklētāju noklausījās Dr. Ineses Zieduņas referātu par Svētās zemes un Himalaju apceļošanu un noskatījās krāsu diapozitīvu demonstrējumu. Cienasta galdā bija dažādu šķirņu pankūkas un zāļu tējas. Priekšnesumos piedalījās deju kopa Abrenīte B. Niedras vadībā un A. Bencone ar deklamācijām. Inženiera Jūlija Popeļa dāvāto gleznu laimēja A. Dzintara no Filadelfijas, bet otru lielāko laimestu — E. Spravņiks (pudeli).

● DV Toronto nodaļas makšķernieku sekcijas sacensības 10. februārī pl. 7.30 no rīta uz Simko ezera (pie Keffers Marine un Lake Dr. ceļa).

● DV Toronto nodaļas vanadžu kopas gada sapulce 10. februārī pl. 3 pēcp. Sapulce būs tiesīga pl. 3.30 neatkarīgi no klātesošo vanadžu skaita.

● Gleznotājs Ēriks Dzenis ar 10 darbiem piedalās dejas mākslai veltītā tēlotājas mākslas izstādē O'Keefe centrā. Izstāde izrāžu apmeklētājiem atvērta līdz 28. februārim. Mākslinieks šajā izstādē piedalās jau trīs gadus. O'Keefe centrā no 13. februāŗa līdz 3. martam notiek Kanadas nacionālā baleta izrādes ar viesa baletsolista Rūdolfa Nurejeva piedalīšanos. Programmā vairāki baleti (skat. sludinājumu mūsu laikrakstā). Biļetes dabūjamas O'Keefe kasē katru dienu no pl. 11–9 vak., izņemot svētdienas. Informācijai zvanīt: 366-8484 (O'Keefe centrs) vai 363-0228 (Nacionālais balets).

● Mākslas audējas Veltas Vilsones darbu izstāde, kuŗu savā mākslas galerijā (29 Prince Arthur Ave.) rīko Kanadas daiļamatniecības ģilde, turpināsies līdz 2. martam, no pl. 9.30—5.30 vak. Galerija svētdienās un pirmdienās slēgta. Velta Vilsone ar saviem audumiem latviešu un kanadiešu sabiedrībā guvusi labas sekmes, izpelnoties arī vairākas godalgas. Šajā izstādē redzami arī 12 viņas jaunākie liela formāta darbi, kas līdz šim vēl nekur nav rādīti. V. Vilsone vada 15 dalībnieku lielu aušanas grupu Džordža Brauna kolledžā, kur viņa ir mācībspēks.

● Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības Kanadā 20. gada svētki notiks 23. februārī Latviešu nama galvenajā zālē. Pulcēšanās no pl. 7.30–8 vak. Runu teiks Toronto 8. vēlēšanu iecirkņa oldermanis J. Dēvis. Sarīkojumā spēlēs Runči trimdā pilnā sastāvā, dziedot arī kuplejas. Apvienības valdē darbojas priekšsēdis A. Budrēvics, vicepriekšsēdis A. Kristapsons, sekretārs A. Amoliņš, kasiere un darbvede A. Bumbura un biedrzinis A. Gribusts.

● Nolecot pašnāvības nolūkā no tilta, savas dzīves vietas tuvumā Skarboro miris 47 g. vecais Jānis Rempe. Sēru dievkalpojumu McDougal and Brown bēŗu namā vadīja māc. J. Cālītis. Nelaiķi pārpelnoja. Viņš atstāj sievu, kanadieti, ar 2 bērniem. Aizgājējs nebija nevienā latviešu draudzē un latviešu sabiedrībā bija maz redzams.

● Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas gadskārtējais bazārs 24. febr. pēc pēcpusdienas dievkalpojuma draudzes baznīcas telpās. Draudzes gada sapulce 3. martā pēc dievkalpojuma.

● Visvalža Reinholda gleznu izstāde Sv. Jāņa baznīcas zālē 15. martā. Izstāde būs atvērta piecas dienas, sestdien, svētdien no pl. 2—9 vak., pārējās dienās no pl. 6—9 vak. Atklāšana 15. martā pl. 7.30 vak.

● Māc. R. Ekšteina pārdomu ciklā 31. janvārī referātu par tematu „21. gadsimta cilvēks redzēts mūsu pasaulē" Latviešu namā noklausījās 42 apmeklētāji. Vakaru ar divām dziesmām kuplināja Laimonis Tiluks no Kalifornijas. Klavierpavadījumu spēlēja Mudīte Ekšteina. Cikla nākošais referāts 28. februārī pl. 8 vak. turpat. Temats: „Diena, kad nomirs dolars".

● Spēkratu atļauju pagarināšanas termiņš 1974. gadam beidzas 28. februārī. Attiecīgās veidlapas saņemamas arī alkoholisko dzērienu izsniegšanas vietās (LCBO veikalos). Pilsētā darbojas vairāk nekā 290 atļauju izsniegšanas biroji. Maksa palikusi līdzšinējā: par 4 cilindru motoru 23 dol., 6 cil. 32 dol., 8 cil. 40 dol., motocikliem 15 dol. un piekabei — 5 dol.

● DV Toronto nodaļas sporta kluba novusa sekcija uzsākusi atklātā turnīra vienspēļu un dubultspēļu sacensības. Spēles notiek trešdienās no pl. 7 līdz 11 vakarā DV namā. Atklātā turnīra spēļu nobeigums paredzams marta beigās. Sekcijā tagad 18 dalībnieku. To vada H. Jākabsons, bet sacīkšu vadītājs ir Ž. Jākabsons.. Sekretāra un kasieŗa pienākumus veic P. Kalniņš.

● Mākslinieku vienības Latvis izlozē laimējuši šādi numuri: 259491, ... 501, —521, —526, —553, —559, —565, —597, —612, —627, —628, —641, —668, —673, —679, —696, —703. Laimesti pieprasāmi A. Jaunzemim, 78 Asquith Avenue, Toronto, tālr. 922-3846.

● Sv. Jāņa draudze 17. februārī pēc dievkalpojuma, rīko baznīcas sarīkojumu zālē filmas „Mēs latvieši brīvajā pasaulē 1972. gadā" izrādi. Ieeja pret ziedojumiem. Būs atspirdzinājumu galds. Pl. 4.30 pēcp. filmu demonstrēs pēdējo reizi Dv namā.

● Basketbola meistarsacīkstēs 9. februārī notiks trīs spēles pl. 11 no rīta DV ar YMCA un TLSK ar Spartu, bet pl. 1 pēcp. Sparta spēlēs ar YMCAs jaunatni. Visas spēles Mimiko vidusskolas vingrotavā. Pieaugušiem spēles 16. febr. pl. 5 pēcp. — DV ar TLSK, bet 9. martā pl. 5 pēcp YMCA ar DV. Senioru spēles notiks centrālajā YMCA, 40 College St.

Draudzīgā aicinājuma dienā skola bija ne vien ņēmēja, bet arī devēja. Augšējā attēlā Toronto latviešu skolas kasiere un darbvede Mirdza Lejiņa nodod skolas velti — rakstu pavairojamo mašīnu Toronto latviešu pensionāru apvienības valdes priekšsēdim Arturam Retigam. Foto: J. Liģers

Pensionāru apvienību arī turpmāk vadīs A. Retigs

Toronto latviešu pensionāru apvienības gada sapulcē 31. janvārī Latviešu namā no apm. 450 biedriem piedalījās 185. Par sapulces vadītāju izraudzīja A. Retigu, par sekretāru J. Ozoliņu, bet balsu skaitītājiem — A. Kvēpu, M. Vāgneru un R. Velmi. Sapulci atklājot, visi kopīgi nodziedāja Daugav's abas malas. Sapulce bez debatēm pieņēma valdes un sekciju darbības pārskatus, kas biedriem jau iepriekš bija izsūtīti pa pastu un izsacīja amatpersonām pateicību. A. Retigs informēja, ka kasieris K. Purmals veselības apstākļu dēļ no amata atteicies, bet ir ar mieru kandidēt uz revīzijas komisijas locekļa amatu.

Pieņēma apvienības iekšējo budžetu 4888 dol., kuŗā ieskaitīts 3788 dol. pagājušā gada atlikums, paredzot no biedru naudām ieņemt 800 dol., no sarīkojumiem 200 dol. un dažādos ienākumos 100 dol. Revīzijas komisijas ziņojumu nolasīja J. Ozoliņš. Tajā konstatēts, ka grāmatas un dokumenti labā kārtībā un apvienības valdes darbs bijis sekmīgs.

A. Retigs nolasīja statūtu grozījumu projektu, ko sapulce pieņēma, papildinot to ar A. Budžes priekšlikumu, ka biedru sapulce ievēl uz vienu gadu valdes priekšsēdi, atsevišķi balsojot, un ka valdē ievēlami pavisam 9 locekļi, priekšsēdi ieskaitot. Par apvienības biedriem tagad varēs būt arī personas, sākot ar 60 gadiem, kaut arī pensiju vēl nesaņem. Biedru nauda nomaksājama līdz darbības gada 1. jūlijam, pretējā gadījumā izsvītros no biedru saraksta.

A. Retigs izteica pateicību Jaunā horizonta programmas 10 locekļu direktorijai, īpaši pieminot jaunās paaudzes pārstāvi Edīti Āpši, kas ar labo angļu valodu veic saraksti ar valdības iestādēm. Tāpat pateicību saņēma dāmu komitejas. Līdzšinējai priekšniecei E. Rolavai veselības dēļ no amata atteicoties, par viņas aizstājēju izraudzīja E. Retigu. Dāmu komitejas sekretāres pienākumus veiks līdzšinējā M. Zustere, tāpat darbību turpinās līdzšinējā kasiere L. Ozoliņa. Aizejošā priekšniece saņēma pateicību un ziedus.

Par apvienības priekšnieku, R. Rozem savu kandidatūru neuzturot, ar aklamāciju izraudzīja līdzšinējo A. Retigu. Valdes locekļu amatiem bija nominēti 14 kandidāti. No tiem, četriem savu kandidatūru neuzturot, aizklātā balsošanā ievēlēja 8, kas pēc konstruēšanās sadalīja amatus šādi: priekšsēža palīgs A. Liepiņš (91 balss), sekretārs R. Roze (87), palīgs A. Vāgners (83), kasieris J. Ozoliņš (154), kasieŗa palīgs un biedrzinis A. Budže (128), sarīkojumu daļas vadītājs J. Rolavs (137), palīdze O. Upeniece (105), tehnisko un saimniecisko lietu kārtotājs J. Indriksons (113).

Revīzijas komisijā ievēlēja K. Purmalu (126 balsis), A. Auguli (106) un K. Priedīti (88), kandidātos ar 71 balsi paliekot E. Tiltiņam.

Arī šogad apvienība centīsies īstenot iecerētos mērķus, vispirmā kārtā rūpējoties par labāku noteikumu panākšanu pensionāriem un viņu apstākļu uzlabošanu, kā arī sniegt palīdzību individuālos gadījumos, lietas kārtojot valdības un pašvaldību iestādēs. Apvienības biedru sanāksmes, tāpat kā līdz šim, notiks ceturtdienās Latviešu namā, kur telpas aizrunātas ilgam laikam uz priekšu. Četros vasaras mēnešos, sākot ar jūniju, sanāksmes un nodarbības slēgtās telpās nenotiks, nododoties izbraukumiem un citām aktīvitātēm, arī kopējiem makšķernieku izbraukumiem. Ziemas mēnešu nodarbībās minamas dažādas spēles, rokdarbi, dziedāšana, diskusijas u. c. Iecerēti trīs plašāki sarīkojumi ar īpašu programmu un loterija. Biruta Senkēviča vēl ierosināja iekārtot pensionāriem lasāmgaldu ar laikrakstiem un žurnāliem.

Visu šo aktīvitāšu iedzīvināšana prasīs ap 7300 dol., ko segs no apvienībai piešķirtajām summām Jaunā horizonta programmā. 2000 dol. paredzēts telpu īrei, 1300 dol. inventāra iegādei, 500 dol. ekskursijām, 600 dol. kultūrāliem sarīkojumiem, 500 dol. piemaksas vispārējiem sarīkojumiem, 200 dol. atalgojums valsts zvērinātam revidentam, 200 dol. biroja uzturēšanas izdevumiem, 200 dol. transporta izdevumiem, 150 dol. slimnieku apmeklēšanai un 150 dol. veco ļaužu mītņu apciemojumiem. Kopām paredzēti šādi līdzekļi: rokdarbu kopai 300 dol., makšķernieku — 300 dol., bumbošanas — 350 dol. Līdzdalībai Ontario provinces pensionāru kongresā (USCO) paredzēts 150 dol., publicējumiem un apkārtrakstiem 200 dol. un 200 dol. dažādiem izdevumiem.

Jaunā horizonta programmas ietvaros pensionāru apvienībai, kas nodibinājās 1972. gada 21. septembrī, piešķīra 13.980 dol. Ja biedru skaits pieaugtu uz 700, būtu izredzes saņemt vēl 2000—3000 dol. papildu piešķīrumu.

Sapulce nolēma atstāt līdzšinējo biedru naudu 2 dol. gadā, kas maksājama līdz 1. jūlijam. Jaunā kasieŗa J. Ozoliņa adrese: 71 Ellerbeck, Toronto, tālr. 463-4684; biedrziņa un kasieŗa palīga A. Budžes — 44 Lacey Ave., Toronto 15, tālr. 653-7605.

Ontario provinces pensionāru pārstāvju sanāksme notiks augustā, Makmastera universitātē Hamiltonā, bet federālā sanāksme, pensionāru apvienību kongress — septembrī Montrealā. Ontario provincē savās organizācijās apvienoti ap 400.000 pensionāru, bet visā Kanadā ap 2 miljoni. —ls—

LATVIEŠU PRESES BIEDRĪBAI JAUNA VALDE

Latviešu preses biedrības centrālās valdes vēlēšanās, kas notika pa pastu, no 350 konstatētiem biedriem vēlēšanās piedalījušies 241, vai 69 proc. No 17 kandidātiem valdē ievēlēti: Osvalds Akmentiņš (157 balsis), Viktors Irbe (134), Olģerts Liepiņš (120), Raimonds Čaks (115), Dagmara Vallena (111), Kārlis Ķezbers (110) un Jānis Bičolis (105); kadidātos Valentīna Hermane (102), Reinholds Millers (94) un Hugo Puriņš (82). Revīzijas komisijā ievēlēti: Egils Kalme (172), Ella Andersone (146) un Bruno Rozītis (101); kandidātos Otto Bergmansons (72). Vēlēšanu komisijā darbojās E. Kerno (priekšsēdis), P. Norvils un G. Grīnbergs.

Baznīca latvietības sardzē

TORONTO SV. ANDREJA DRAUDZES 25 GADU DARBĪBAS ATCERES SVĒTKI

Toronto Sv. Andreja ev. lut. latviešu draudzes 25 gadu dibināšanas atceres svētku dievkalpojums 3. februārī draudzes baznīcā bija pulcinājis vairāk nekā 1000 dievlūdzēju, ierodoties arī draudzes svētdienas skolas audzēkņiem ar skolotājiem. Tajā pašā laikā ieveda amatā jauno draudzes mācītāju Juri Cālīti, kas uzņēmās amatu pēc ilggadējā draudzes mācītāja Ādolfa Čopa aiziešanas atpūtā, nokalpojot draudzē nepārtraukti turpat ceturtdaļu gadsimta. Pēc dievkalpojuma ap 600 draudzes locekļu un viesu pulcējās abās baznīcas sarīkojumu zālēs, kur par svētku galdu bija rūpējušies draudzes dāmu komiteja.

Šīs lielās latviešu draudzes svētku dienas svinīgo noskaņu vēl pavairoja desmit garīdznieku klātiene. Bez archibīskapa A. Lūša bija ieradies arī LCA Kanadas austrumu sinodes prezidents Dr. Otto Reble, LELDAAs pārvaldes priekšnieks prāv. A. Veinbergs, Kanadas apgabala garīgais vadītājs prāv. V. Šēfers, kā arī igauņu un lietuviešu mācītāji — A. Tauls un A. Žilinskas, bet starp laicīgajiem viesiem konsuls Dr. E. Upenieks, kaimiņdraudžu priekšnieki un citas amatpersonas.

Māc. J. Cālīti ieveda amatā archibīskaps A. Lūsis un Kanadas austrumu sinodes prezidents Dr. O. F. Reble, asistējot prāvestiem A. Veinbergam un V. Šēferam, mācītājiem viesiem un vietējo latviešu draudžu mācītājiem. Grēksūdzi un sākuma liturģiju vadīja prāv. V. Šēfers, mācītāji A. Briedis un I. Gaide.

Aizejošais draudzes mācītājs Ā. Čops savā svētrunā runāja par kalpošanu garam, ne burtam. Mēs visi vēlamies kalpot Jaunajai Derībai, skatot dzīvi un pasauli svētuma gaismā, kas paceļ mūs Dieva pasaulē. Dzīve ir pilna Dieva laipnības, bet, būdami steidzīgi un nevīžīgi, to nejūtam, jo esam aizslēguši savas dvēseles durvis. Mācītājs novēlēja jaunajam draudzes ganam celt dzīvo Dieva namu. Prāv. A. Veinbergs izlūdzās jaunajam mācītājam Dieva svētību.

Māc. J. Cālītis pateicās garīdzniekiem, laicīgajiem darbiniekiem un draudzes korim, kas diriģenta A. Purva vadībā kuplināja dievkalpojumu ar divām dziesmām, solistam Alfrēdam Spriceniekam, jaunās paaudzes čellistam Jurim Ķeniņam un draudzes ērģelniecei Editei Timermanei par jauko pavadījumu. Arubas draudze, Antilu salu grupā pie Venecuēlas krasta, kur māc. J. Cālītis kalpojis pirms pārnākšanas uz Toronto, bija devusi līdzekļus baznīcas ziedu rotājumam, kā arī sūtījusi sveicienus, ko nolasīja māc. J. Cālītis.

Svēto vakarēdienu, kurā piedalījās 50 dievgaldnieku un visi garīdznieki, vadīja mācītāji Ā. Čops, A. Briedis, I. Gaide un J. Cālītis.

Pēc dievkalpojumu abās svecēm un ziediem rotātās baznīcas zālēs draudzes locekļus un viesus uzrunāja draudzes priekšnieks R. Roze, īsā pārskatā atskatoties uz draudzes darbu aizvadītajos 25 gados. Draudzē ir tuvu pie 2000 locekļu. Viņš izteica pateicību māksliniekam J. Zuntakam par draudzes jubilejai dāvāto gleznu un advokātam A. Zutim par naudas velti.

Svētku gadījumā draudze atcerējusies arī sava pirmā mācītāja A. Gaudiņa atraitni un agrākā baznīcas kopēja nelaiķa Jāņa Brundzāta ģimeni ar naudas dāvinājumiem. R. Roze sevišķu pateicību izteica aizejošam mācītājam Ā. Čopam, izceļot viņa nopelnus draudzes veidošanā. Draudzes padomes sekretārs M. Vāgners pasniedza māc. Ā. Čopam draudzes velti — aploksni, bet mācītāja dzīvesbiedre Mirdza saņēma ziedus. Aizejošam draudzes ganam ar ziediem pateicās arī dāmu komitejas priekšniece un svētdienas skolas vadītāja A. Cēbere. Draudzes koŗa priekšnieks V. Kleperis dāvināja abiem draudzes mācītājiem koŗa iedziedātās skaņu plates. Jaunais draudzes mācītājs saņēma latvisku šķīvi ar sālsmaizi līdz ar novēlējumu strādāt no sirds Dieva novēlētā draudzē, bet viņa dzīvesbiedre — rozes.

Garo apsveicēju rindu ievadīja Kanadas austrumu sinodes prezidents Dr. Otto Reble, izsakot cerību, ka jaunais draudzes mācītājs sekmīgi sadarbosies ar sinodi. Archibīskaps A. Lūsis savā uzrunā norādīja uz latviskās baznīcas un latviešu valodas lielo nozīmi, kas iet pāri visām svešuma radītām saistībām. Latviskā baznīca svešumā ir mūsu tēvzemes Latvijas baznīcas tiešs turpinājums. — Kāda būtu veidojusies latviešu dzīve svešumā, ja nebūtu latviešu draudzes? — jautāja archibīskaps. Baznīca stāv nomodā par latviešu jaunatni, jo 90 proc. latviešu skolu uztur draudzes, tāpat jauniešu vasaras nometnes. Jādara viss iespējamais, lai evaņģeliju varētu sludināt latviešu valodā, jo kad tauta zaudē savu valodu, tā ir mirusi. Archibīskaps norādīja, lai arī nākamos gados Sv. Andreja draudze paliktu stiprs latvisks cietoksnis, kas stāv nomodā, lai mēs svešumā piederētu latviešu tautai. — Lai jūs, jaunie amata brāļi, būtu tie, kas nes un sarga Latvijas karogu! — uzsvēra archibīskaps.

Nobeigumā archibīskaps A. Lūsis par ilgu gadu centīgu kalpošanu Sv. Andreja draudzē pasniedza Baznīcas virsvaldes atzinības rakstus draudzes priekšniekam R. Rozem, padomes loceklim A. Sproģim, agrākajam draudzes koŗa priekšniekam J. Petzalim, ilggadējam draudzes padomes sekretāram M. Vāgneram un dāmu komitejas sekretārei I. Kajakai. LELDAAs pārvaldes priekšnieks prāv. A. Veinbergs nolasīja oficiālu rakstu, ka „1939. gadā dzimušais Juris Cālītis un Ruta, dzim. Bumbere, ar bērniem Sarmīti un Paulu ierakstīti Toronto Sv. Andreja draudzē". Māc. J. Cālītis nāk no Vašingtonas draudzes, kur viņš nodibinājis un vadījis draudzes kori, bet baznīcas altāŗa pušķotāja ar ziediem bijusi Ieva Cālīte, mācītāja māte, kas bija ieradusies arī dēla ievešanā amatā Toronto. Novēlējumu jaunajam draudzes mācītājam strādāt ar jauneklīgu sirdsdegsmi izteica prāvests V. Šēfers, bet mācītājam Ā. Čopam — pavadīt saulainu dzīves novakari.

Konsuls Dr. E. Upenieks norādīja, ka Latvijā ticīgie uztur pretestību okupantiem, tāpat citas pakļautās tautas, kuŗās stipra reliģija, piemēram, katoliskā poļu tauta. Konsuls pasniedza māc. Ā. Čopam velti — grāmatu. Vēl runāja māc. A. Briedis, baptistu draudzes māc. R. Ekšteins (grāmatas velte), māc. I. Gaide, igauņu māc. A. Tauls, LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, izceļot draudzes priekšnieka R. Rozes ilgo gadu darbu un novēlēja jaunajam draudzes mācītājam veikt darbu tādā pašā garā, kā to veicis līdzšinējais mācītājs Ā. Čops. DV Kanadas valdes priekšsēdis E. Krūka atzina, ka māc. Ā. Čopa lielākā mīlestība ir Sidrabene, un pasniedza viņam instrumentu, „kur labi varēs balsis dzirdēt" bet draudzes priekšniekam R. Rozem, kas ir arī DV biedrs, nodeva aploksni, māc. J. Cālītim — grāmatu. Vēlējumus nodeva arī Sv. Jāņa draudzes priekšnieks J. Koncis, Austrumu draudzes priekšnieks E. Ziplāns, Latviešu katoļu vienības priekšnieks V. Miklašēvics, Latviešu biedrības priekšnieks I. Alksnis, TLB sestdienas skolas pārzine A. Martinsone, ģimnazijas direktrise V. Slavieša, Gaujas 14. gaidu vienības priekšniece S. Ozola u. c. Daudzi sveicinātāji nodeva arī veltes.

Rakstveida sveicienus bija sūtījusi Hamiltonas draudzes padome un mācītājs, māc. Edg. Lange Otavā, Austra Liepiņa, advokāts Zutis u. c.

Visiem apsveicējiem pateicās mācītāji Ā. Čops un J. Cālītis, pēdējam atgādinot, ka „laiks beigt runas un sākt darbu". Draudze atvadījās ar piecelšanos un aplausiem. —ls—

Toronto Sv. Andreja draudzes mācītāja J. Cāliša ievešana amatā. Altārī no kreisās: prāv. V. Šēfers, Dr. Otto F. Reble, archibīskaps A. Lūsis un prāv. A. Veinbergs. Apakšējā attēlā archibīskaps A. Lūsis baznīcas zālē pasniedz Baznīcas virsvaldes atzinības rakstu draudzes priekšniekam R. Rozem, J. Petzalim, M. Vāgneram un I. Kajakai.

Foto: J. Līgers

Lielākais drauds Anglijas saimniecībā

Anglijas ministru prezidents Hīts vainoja komūnistus, kas draud slēgt valsts ogļraktuves, lai tādā kārtā radītu valdības krizi. Enerģijas ministrs lords Karingtons brīdināja, ka konflikts var sasniegt stāvokli, kad enerģijas pietiks vairs tikai svarīgākām publisko pakalpojumu vietām, kā slimnīcām un ūdensvadu apkalpei.

Drīz pēc tam, kad dzelzceļnieku arodbiedrība izgāja mežonīgajā streikā, atstājot tūkstošiem pasažieŗu un piegādes vilcienu sastāvus uz sliedēm Anglijas dienvidos un Londonā, lai panāktu savas algas prasības, Hīts sacīja, ka komūnistu līderi angļu 270.000 ogļraču arodbiedrībā nemeklē labākus algas noteikumus ogļračiem, bet mēģina gāzt valdību. Hīts plāno pirmos nepieciešamības soļus pret ogļraču arodbiedrības draudu — bloķēt spēkstacijas un izvest 10 milj. strādnieku ģenerālstreikā.

Ogļraču arodbiedrības viceprezidents, komūnistu partijas vadītājs, izteicies, ka ogļrači aicinās armiju pievienoties streikotājiem, ja valdība to iesaistītu streika likvidēšanā. Ogļraču arodbiedrība pavēlējusi saviem 270.000 ogļračiem 10. februārī nobalsot par streika turpināšanu, lai balstītu savas algas prasības pret valdības noteikto inflācijas ierobežošanu. Ogļrači noraidījuši valdības piedāvātās algas, bet prasa pielikumu līdz 28,80 dol. nedēļā, solīto 14,40 dol. vietā.

Arodbiedrību vadītāji draud appludināt rakstuves, ja vilcināsies viņu prasības ievērot. Ministru prezidenta Hīta runa notika dienā, kad Londonas biržā akciju vērtība samazinājās par 2,3 bilj dol., kas ir vienas dienas lielākais zaudējums 7 gadu laikā.

Desmit gadu ar ģimnazistu teātri

TOS AIZVADĪJIS TLTA ĢIMNAZIJAS DRĀMATISKĀ PULCIŅA REŽISORS HUGO MIĶELSONS

Desmit gadi var būt reizē ļoti īss, reizē arī gaŗš laika posms. Cilvēkam spēka gados desmit gadi, pielikti pie mūža rituma, būs bez lielas nozīmes. Desmit gados bērns izaug par jaunieti vai pat par pieaugušu cilvēku. Un ja kāds desmit gadus no sava brīvā laika veltī savas sirdsdegsmes piepildīšanai, cik gan tas neprasa spēka un enerģijas.

TLTA ģimnazijas drāmatiskais pulciņš radās pie skolas jau pirmajos gados. Kā padevīgu mālu to veidoja dažādi režisori, ar labām sekmēm izrādot latviešu klasiķu darbus. Režisoram strādāt ar pieaugušiem nav gluži tas pats kas ar jauniešiem. Mīlestību pret skatuvi var apēnot citkārt pavisam sīkas lietas — teātrinieku simpatijas vai antipatijas vienam pret otru, brīvās stundas pēc mācībām tiktos pavadīt starp draugiem vai vēl citi iemesli. Režisoram jābūt ar īpašu spēju prast saturēt jauniešus, iedvest mīlestību pret skatuvi.

Tāda spēja ir pašreizējam ģimnazijas drāmatiskā pulciņa režisoram Hugo Miķelsonam, kas ar pēdējo TLTA ģimnazijas izrādi — Mārtiņa Zīverta lugu Cilvēks grib dzīvot atskatās uz 10 gadiem, veltītiem skolas režijas darbam. Ik gadus darbodamies gandrīz ar jaunu teātrinieku sastāvu, viņš savu mīlestību pret tēloto vārdu mēģinājis iedzīvināt arī jauniešos, aprādot, ka dažādu lomu tēlošana nozīmē izdzīvot dažādas dzīves, ko īstenā dzīve ne vienmēr dod. H. Miķelsons vienmēr pasvītrā, ka piedalīšanās teātŗa spēlē attīsta arī audzēkņiem latviešu valodas prasmi. Vairojas ne tikai vārdu krājums, jo režisors jaunajiem teātriniekiem izskaidro katru šķietamu svešu latviešu vārdu, bet arī laba izruna.

Desmit gadu gājumā izrādīti 10, lielāko tiesu latviešu klasiķu, cittautu un jauno autoru darbi. Par R. Blaumaņa Saldenās pudeles iestudējumu ģimnazijas drāmatiskais pulciņš 1969./70. māc. gadā saņēma ZAKĪ atzinības balvu 200 dol. apmērā.

Cik pilsētu ar izrādēm šais gados nav apciemots! Kanadā Hamiltona, Londona, Otava, Montreala, bet ASV — Bafalo, Ņujorka, Bostona. Šais braucienos pašam režisoram bijis jāparedz pats sīkākais nieks — jāorganizē transports, naktsmājas, dažu stundu laikā jāiekārto skatuve ar dekorācijām un apgaismošanu. Darbs nebūtu veicies tik viegli, ja jaunieši nejustu ciešu kontaktu ar savu režisoru. Un režisors prot parādīt uzmanību saviem audzēkņiem, neliegt prieku, kur var, atzinību un uzslavu par izdevušos tēlojumu.

TLTA ģimnazijas drāmatiskā pulciņa rakusturīgāko lomu tēlotāji M. Zīverta lugā Cilvēks grib dzīvot, no kreisās (stāv) Andris Briedis — ārsts, Juris Brammanis — Moriss, Daina Brumele — Miss Nikerbokere un režisors Hugo Miķelsons — kazu gans. Šī bija H. Miķelsona desmitā sagatavotā izrāde ar ģimnazijas audzēkņiem. Foto: Raimonds Rūtītis

INTA PURVA VADĪS DAUDZKULTŪRU TEĀTŖU APVIENĪBU

Daudzkultūru teātŗu apvienības sanāksmē Sv. Lorensa mākslas centrā Toronto par apvienības prezidenti ar 36 balsīm ievēlēta Inta Purva, kas līdz šim bija apvienības sekretāre. Līdzšinējais apvienības prezidents Ginters Patrišeks, kas pēc divu gadu pilnvaru izbeigšanās kandidēja uz agrāka amatu, ieguva 18 balsis, tieši uz pusi mazāk. Apvienībā darbojas vēl divi viceprezidenti, sekretārs, kasieris un četri valdes locekļi — direktori, pavisam 9 personas.

Inta Purva

Teātŗu apvienībā par pilntiesīgiem biedriem sastāv 18 teātŗu vienības, no latviešiem DV teātris Kanadā un pērngada decembrī Toronto nodibinātais Latviešu studentu teātris. Arī šogad rīkos Internacionālo teātŗa festivālu, kas paredzēts novembrī Sv. Lorensa mākslas centrā. Pagājušā rudenī Internacionālajā teātŗa festivālā ar labiem panākumiem DV teātris Kanadā izrādīja Moljēra lugu Tartifs prof. Dr. A. Straumaņa režijā, ar kuŗu piedalījās arī 3. Latviešu teātŗa dienās Kanadā. DV teātris jau sācis domāt par jaunu lugu, ar ko piedalīties festivālā, līdztekus jau sāktajam dziesmu spēles Zaļā pļavā iestudējumam, kuŗu paredz izrādīt Toronto. Festivālā piedalīsies arī Latviešu studentu teātris, iestudējot latviešu autora lugu angļu valodā, bet DV teātris dotu izrādi latviešu valodā.

Pagājušā gadā Daudzkultūru teātŗu apvienība apgrozījusi ap 35.000 dol., saņemot federālās un Ontario valdības pabalstos 25.000 dol. Šogad vēl cer uz saimniecisko uzņēmumu piešķīrumiem, kāda iespēja pastāv.

Inta Purva, kā zināms, ir arī LNAK kultūras nozares vadītāja un teātŗa referente, kā arī Ziemeļamerikas teātŗu apvienības valdes priekšsēde. Viņas ierosmē nodibinājās arī Latviešu studentu teātris. —ls—

Pēc skolas gadskārtējām izrādēm Hugo Miķelsons vienmēr pieminējis savu lielo balstu — sapratēju dzīves draugu Irēni. Režisoram daudz ieceŗu. Viņš pats izsakās, ka desmit gadi esot aizskrējuši kā viens vienīgs gads un norūpējies, vai izdosies „laiku apturēt" un visas vēlmes padarīt.

—eg—

TRAĢISKĀ NĀVĒ MIRIS LATVIEŠU STUDENTS

McGill universitātes territorijā Montrealā 22. janvāŗa vakarā savā automašīnā bez dzīvības atrasts šīs universitātes students 23 g. vecais Valdis Miķelsons, kuŗa vecāki dzīvo Montrealā. Viņš bija idejām bagāts un rosīgs vietējo jauniešu vidū, vienīgais latviešu jaunietis, kas no Montrealas mācījies Minsteres ģimnazijā Vācijā. Valdis darbojās arī LNSAK valdē. Iespējams, ka automašīnā ieplūdušā motora gāze radījusi saindēšanos.

P. A.

Lielsarīkojums Sidrabenē šogad 13. un 14. jūlijā

Sv. Andreja draudzes lauku īpašuma Sidrabene gada sapulcē janvāŗa beigās Sv. Andreja baznīcas telpās ievēlēja jauno pārvaldi, pēc tam konstruēšanās sēdē sadalīja amatus. Sidrabenes pārvaldes priekšnieks joprojām paliek Paulis Plīsis, priekšnieka vietnieks Arvīds Kalniņš, kasieris Arturs Gulbis, locekļi — Jānis Rudzītis un Mārtiņš Gulbis ar sevišķiem uzdevumiem. Bez tam pārvaldē ietelp seši draudzes padomes izvirzītie locekļi — plānošanas vadītājs A. Rāviņš, sekretārs B. Upāns, V. Gulbis, K. Zariņš un G. Luris dažādiem uzdevumiem. Bez tam vēl pārvaldē darbojas draudzes mācītājs J. Cālītis un draudzes priekšnieks R. Roze. Padomē bija ārī O. Liepa, bet pēdējam no amata atsakoties, izraugāms aizstājējs. Sidrabenes pārvalde viņu lūdza uzņemties atbildību par lielsarīkojuma programmu, ko ar labiem panākumiem veicis jau 1972. gada vasarā.

Lielsarīkojums Sidrabenē šogad paredzēts 13. un 14. jūlijā pēc jau iepriekšējā sarīkojuma parauga ar koŗu dziesmām, tautas dejām, sporta sacensībām, balli un citiem sarīkojumiem. Jāņu sarīkojums Sidrabenē šovasar risināsies 22. jūnijā, ar folkloristu Arvīda Brastiņa sastādīto uzvedumu Par gadskārtu Jānīt's nāca režisora Hugo Miķelsona iestudējumā. Uzveduma mūzikālais vadītājs J. Norvilis. Dziesmas iestudēs Dainas koŗa diriģente Alma Skudra-Kārkliņa.

Sirdabenes pārvaldes kases apgrozījums 1973. gadā, ieskaitot iepriekšējā gada atlikumu 615 dol., bijis 12.520 dol. ar 1037 dol. atlikumu. Lielākie ienākumi bijuši no spēkratu novietošanas maksām — 1892 dol. un 3696 dol. atlikums no trim sarīkojumiem — Jāņiem, 20 gadu jubilejas sarīkojuma un sidrabeniešu vakara. Izdevumos lielākie posteņi bijuši 765 dol. ceļu un 840 dol. peldētavas uzturēšana. Draudzes padomei atmaksāts, ieskaitot arī kādu privātu aizdevumu, 2300 dol. Basketbola laukuma paplašināšanai ziedoti 300 dol. Nekustamā īpašuma vērtība pieaugusi sakarā ar vispārējo cenu celšanos nekustamiem īpašumiem.

Sidrabenes vasaras sezonās ar labiem panākumiem darbojusies kafejnīca, kuŗu iznomā privātam uzņēmējam. Ieinteresētās personas, kas vēlētos kafejnīcu nomāt nākošā sezonā, var zvanīt Sidrabenes pārvaldes priekšniekam P. Plīsim, tālr. 485-7976. —ls—

Lettgallia 75 gados (1899—1974)

Trīs vecākās latviešu korporācijas dibinātas pagājušā gadu simtenī, un Lettgallias šūpulis 1899. g. 8. februārī kārts Tērbatā. Atmodas laikmeta straumē studenti pulcējās korporācijās, lai kalpotu savai tautai. Studējošie latvieši kļuva par latviešu itelliģences avangardu, no kuŗa izauga Latvijas valsts. Pēc tam pieauga korporāciju skaits, un ar 1921. gadu radās studenšu korporācijas. Korporācijas ir valstiski nacionālas organizācijas, un tāpēc no buršiem arvien tiek daudz prasīts. Latvijas brīvības cīņās un Otrā pasaules kaŗa laikā daudz buršu ķērās pie ieročiem. Baigajā gadā daudzus nosleppkavoja un daudzus deportēja. tāpēc buršu upuŗi tēvzemei ir smagi. Bet tēvzemes mīlestība un goda prāts ir buršu svētākie likumi un augstāko ideālu nestie upuŗi nav velti. Līdz 1920. g. bija jācīnās par latviešu tautas brīvību un, kopš 1940. g. mēs cīnāmies par to pašu.

Daudzas tirannijas ir sabrukušas pagātnē un sabruks arī tā, kas šodien vēl pastāv. Bet latviešu tautas atbrīvošana mums jāsteidzina, un es mudinu ikvienu zvēresta brāli saglabāt savu sirdsdedzi. Nav lielāka goda kā strādāt savas tēvzemes labā un saglabāt savas tautas valodu. Ikviens savu laika tiesu lai veltījam latvju tautas nākotnei. Aktīvitātes atslābums ir trimdas lāsts, bet tas ir jāpārvar. Dosim mūsu jaunatnei labu latviešu valodu, uzupurēšanās un cīņas sparu, un trimdas jēga būs piepildīta.

Letgallias konvents un prezidejošā kopa atrodas Melburnā, Austrālijā, seniors K. Sātiņš. Citās vietās darbojas Lettgallias kopas, pavisam 14. Kanadā dzīvo 23 letgaļi, no kuŗiem 16 Toronto. Kopas seniors O. Zilvers, viceseniors un sekretārs A. Māsītis un oldermanis L. Undups.

75 gadu svētku konvents un kameršs ASV austrumdaļai un Kanadai būs 15. februārī Klīvlandē. Brīvās pasaules akadēmiskā saimē tagad valda chaotiskā domāšana, radikālas tendences, autoritātes noliegšana un izlaidība. Tās ir sliktas un svešas vērtības latviešu jaunatnei. Kas grib saņemt lielu patriotisku mantojumu, ieaugt mūsu tradicijās un garā — lai pats meklē ceļu uz šo vērtību avotiem.

J. Lejiņš

Vai gleznieciība vispār vajadzīga?

Diskusijas par šo tematu kultūras dienu ietvaros 3. februārī Sv. Jāņa draudzes sarīkojumu zālē Toronto bija rīkojusi LNAK kultūras nozare. Sarīkojums bija saistīts ar mākslinieku vienības Latvis izstādes slēgšanu, pulcinot ap 120 māksliniekus un literātus.

Sarīkojumu atklāja LNAK kultūras nozares vadītāja I. Purva, iepazīstinot klausītājus ar paneļa dalībniekiem: paneļa vadītāju — rakstnieku, mākslinieku un mākslas kritiķi Tālivaldi Ķiķauku, red. Laimoni Zandbergu, mākslinieku Gvido Brūveri no Arģentīnas, Toronto māksliniekiem Arnoldu Nulīti, Alfredu Jaunzemu un dāmu pārstāvi Ēriku Kronbergu. I. Purva arī paskaidroja, ka paredzētais Ingridas Vīksnas ievadreferāts nenotiks, jo dzejniece saslimusi.

T. Ķiķauka diskusiju ievadījumā norādīja, ka par jautājumu, vai māksla vispār vajadzīga, it sevišķi lielā materiālo vērtību pārpilnības laikā, ir jau izteicies franču gleznotājs Derēns šī gadsimta sākumā, pēc tam pats it kā piemirstot uzuzdoto jautājumu, pie kuŗa tālākās diskusijās un pārrunās kā vakara vadītājs, tā dalībnieki vispār atgriezās visai sparodiski.

Tālāk Ķiķauka īsumā pakavējās pie dažādiem interesantiem, un zināmos gadījumos varbūt stipri galējiem, meklējumiem un mēģinājumiem šolaiku mākslas dzīvē. Vairāki no izteiktajiem piemēriem pasvītrā dzīves un tādēļ arī mākslas darba nepastāvību un izceļ radošā procesa svarīgumu un nozīmību (skulptūra, kas, konstruēta, lai sagāztos tai pieķeŗoties, smilšu veidojumi tuksnesī, kur ierašanās moments lidmašīnā piešķir darbam nozīmību u.t.t.).

Kāda māksla tad būtu vajadzīga, jautāja Ķiķauka, atbildei īsumā apskatot ap duci dažādu „mākslu" — didaktisko, komerciālo, dekorātīvo, komisko, stāstošo, kinētisko, mūzeja, „nemūzeja", konceptuālo, dekadento, erotisko, metafizisko un sirreālo (varbūt arī vēl citas?).

Šāda veida ievads bija interesants un deva vielu pārdomām, lai gan neskāra tieši pārspriežamo jautājumu.

Liktos, ka galvenā doma šai ievadā bija, ka māksla ir patiesi ļoti šķautnaino un bagāta.

Daudzās katēgorijas liek pasmaidīt, atceroties kādu asprātīgu piezīmi nesenā Jaunās Gaitas numurā (96): „Veronika Janelsiņa nesenā sarunā stāsta, ka reiz, J. Krēsliņš esot minējis 'erotisko virzienu'. Gleznotāja brīnījās vai, runājot par Kalmītes darbiem, būtu jārunā par rijas virzienu, par Stroda pudelības virzienu un Dzeņa zirdzības virzienu u.t.t."

Tālākās pārrunās, piedaloties gan panelistiem, gan daļai klausītāju, tika pārcilāti dažādi ar mākslu saistīti jautājumi.

Attieksmē uz latviskiem elementiem mākslā, izskanēja doma, ka tie grūti definējami un ne vienmēr saistīti ar zināmu specifisku tematiku (T. Ķiķauka — Gogēns radījis izteikti franciscu gleznieciību ar Tahiti tematiku; A. Nulītis — bērzi nebūt nepieder izteikti latviskai tematikai, jo ir iemīļoti arī citu tautu gleznieciībā).

L. Zandbergs norādīja, ka atrodami arī argumenti, kas liktu šaubīties, vai māksla patiesi vajadzīga — mazā telpa, kas tiek atvēlēta mākslas jautājumiem trimdas latviešu periodikā, zināma nevērība pret latviešu mākslinieku darbiem no lielajiem trimdas latviešu apgādiem, padomju birokratu nevērība pret mākslu dzimtenē un latviešu zemnieku nejūtība pret mākslas vērtībām (pēdējām divi illustrācijām nolasot citātus no Ziedoņa „Kurzemītes").

Ērika Kronberga atzina, ka mākslas publika ir jāaudzina, lai varētu celt mākslas standartus, un ka nedrīkst vadīties no caurmēra publikas gaumes, jo tas nozīmētu neglābjamu ieslīgšanu diletantismā.

Pārrunājot jautājumu, kā latviešu mākslas līmenis vērtējams, salīdzinājumā ar internacionāliem standartiem, tika norādīts, ka nesenās izstādēs Diseldorfā un Londonā latviešu mākslinieki no dzimtenes ieguvuši atzīstamas kritikas atsauksmes. Trimdas latviešu mākslinieku reprezentācijas izstādes (š. vārda labākā nozīmē) nav līdz šim sarīkotas, jo trūkst organizācijas, kas uzņemtos šai jautājumā vajadzīgās pūles. Kanadas un citu zemju latviešu mākslinieki guvuši zināmus lokālus panākumus, gan piederot un izstādoties ar vietējām mākslinieku organizācijām, gan rīkojot skates vietējās galerijās (tika pieminēti Miezājs un Zusters).

Ķiķauka domāja, ka trimdas sabiedrība nespēj dot vajadzīgās ierosmes māksliniekiem vērtīgu mākslas darbu radīšanā un ka tas jau arī būtu par daudz prasīts no šīs sabiedrības, kas faktiski „vairāk eksistē tikai uz papīra".

Zandbergs ierosināja sarīkot septiņu (simbolizējot kanadiešu aprindās plaši pazīstamo „septiņu grupu") labāko Kanadas latviešu mākslas skati, kur darbus izraudzītu kanadiešu lietpratēju žūrija, līdzekļus pieprasot no Kanadas valdības, un kas tad apbraukātu lielākos Kanadas centrus. Inta Purva apņēmās projektu virzīt tālāk attiecīgās valdības iestādēs, tiklīdz L. Zandbergs būs projektu izstrādājis iesniedzamā veidā.

Interesantā pēcpusdiena beidzās, I. Purvai izsakot paldies visiem vakara dalībniekiem.

N. Bulmanis

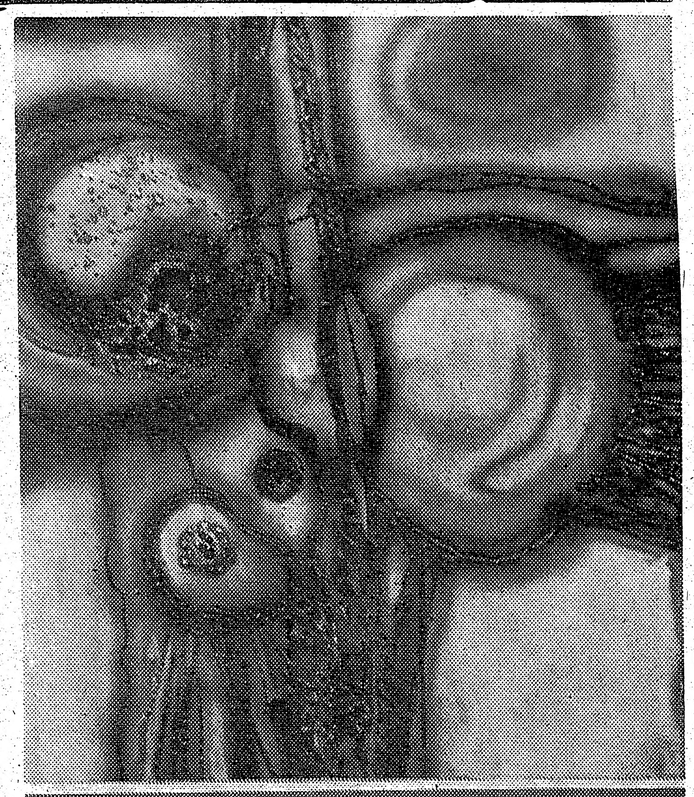

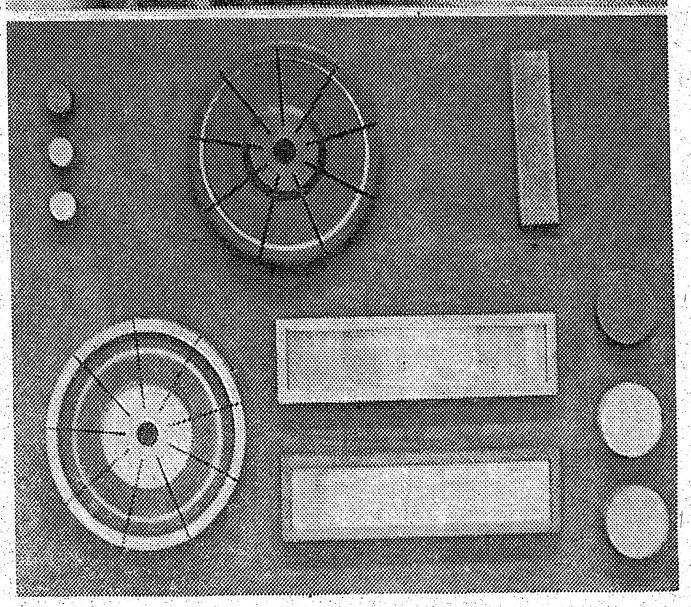

Godalgotie darbi mākslinieku vienības Latvis izstādē Toronto. Augšā — Visvalža Reinholda darbs Teiksma (metalls); apakšā — Arvida Struča — Priecīga diena. Foto: J. Liģers

Mākslinieku vienības Latvis izstādē godalgotie darbu autori, no kreisās: Visvaldis Reinholds (LNAK balva), Gundega Cenne (Benjamiņa filmu laboratorijas balva) un Arvīds Strucis Crest Florists balva). Foto: J. Liģers

DRAUDZĪGS AICINĀJUMS KULTŪRAS DIENĀS—

Blakus tautas dziesmu un pasaku krājumiem

tagad lieciet arī kapitāldarbu dejās —

88 latviešu tautas dejas un apdares

Atbildīgie redaktori: A. Bāliņš un A. Jansons.

Latviešu dziesmu svētku biedrības Kanadā izdevums.

Krājumā visas līdz šim apzinātās tautas dejas un apdaŗu izlase, teorētiski raksti, vēsturisks apskats, tradicionālās un jaunas mūzikālās apdares, 400 zīmējumi, 378 lp., grezna apdare, cena $25.-.

Deju pavadījumi 88 dejām (notis),

144 lp., pērkami arī atsevišķā grāmatā — $8.00.

IZSŪTĪSIM NEKAVĒJOTIES.

Pasūtināt un rakstīt čekus:

LATVIAN FOLK DANCES
1040 UNSWORTH AVE.,
BURLINGTON, ONTARIO, CANADA.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

9. febr. pl. 7 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās Gaujas (14.) gaidu un Rīgas (72.) skautu vienību gada svētki.
9. februārī — apvienoto vīru koŗu koncerts ar deju Lietuviešu zālē — 1573 Bloor St. W. Piedalās vīru koris Junda, Zuikas vīru koris un Viesturs. Vīru koŗa Viesturs sarīkojums
10. februārī pl. 4 pēcp. Latviešu namā — rakstnieka un redaktora Oļģerta Liepiņa 50 gadu darba atceres sarīkojums ar referātiem un jubilāra darbu lasījumiem. Piedalās: O. Liepiņš, B. Senkēviča, I. Purva, M. Ķuze, O. Liepa u.c. LNAK Kultūras nozares sarīkojums.
14. febr. pl. 8.30 vak. Town Hall, Lawrence Centre, Toronto latviešu koncertapvienības 3. koncerts. Čellists Jānis Laurs.
16. febr. p. 7.30 — TLB rīko Latviešu namā kostīmu balli.
17. februārī pl. 4 pēcp. Latviešu namā — diskusijas par tematu Demografiskās ievirzes un problēmas trimdas un dzimtenes latviešu sabiedrībā. Referenti: J. Dreifelds un V. Upeslācis. Piedalās: T. Kronbergs, E. Krūka, V. Liepiņš u.c. LNAK Kultūras nozares sarīkojums.
17. febr. pl. 4.30 pēcp. DV namā filmas „Mēs, trimdas latvieši 1972. g." izrāde.
23. febr. pl. 8 vak. St. Lawrence mākslas centrā vijolnieces Rasmas Lielmanes koncerts. Pavadītājs Leo Barkins.
23. febr. pl. 7.00 vakarā tradicionālā Pankūku balle Latviešu namā pie labas deju mūzikas. Ieeja brīva. Latv. nama dāmu komitejas sarīkojums.
23. februārī pl. 7.30 vak. — Saimniecisko darbinieku apvienības 20. gada svētki Latviešu namā.
24. febr., pl. 4.00 pēcp. Latv. namā rakstnieku cēliens.
2. martā pl. 7.30 vakarā DV namā plkv. O. Kalpaka atcere.
3. martā — svētdien, pl 4 pēcp. Latviešu nama augšējā zālē Toronto korp. kopas literārais vakars. E. Lejiņa (Patria), referāts: Brazilija — vārdos, krāsās, skaņās. Visi mīļi aicināti. Ieeja brīva.
9. martā pl. 7.30 vakarā DV namā dzejnieka Viļa Plūdoņa 100 gadu atcere.
15. martā pl. 7.30 vak. Visvalža Reinholda gleznu izstādes atklāšana Sv. Jāņa baznīcas zālē, un būs atvērta 5 dienas: sestdien un svētdien no pl. 2 — 9 vak., pārējās dienās no 6 — 9 vakarā.
23. martā Dainas koŗa koncerts un balle Lietuviešu namā, 1573 Bloor St. W.
30. un 31. martā Kanadas DV delegātu salidojums.
31. martā pl. 5 pēcp. Latviešu namā TLTA ģimnazijas audzēkņu vakars. Ienākums par labu Latviešu namam.
31. martā pl. 4.30 Sv. Andreja baznīcas telpās Gaujas gaidu vienības sarīkojums Lieldienas brauc.
7. aprīlī plkst. 5.00 pēcp. DV namā dzejnieces Ilzes Kalnāres piemiņas vakars ar diriģentes A. Plampes referātu un koŗa „Zīle" piedalīšanos. DV Toronto vanadžu kopas sarīkojums.
20. aprīlī — pl. 8. vak. DV namā Toronto, DV Toronto vanadžu koŗa jautrs vakars „Zīles ziedonī". Bones deju kapella.
12. — 14. jūl. Lielsarīkojums Sīdrabenē.

HAMILTONA

9. februārī pl. 7.30 Hamiltonas DV karnevāls Pigbridžā — Laternas gaismā 4a Eduard St., Barton un Sherman ielu krustojuma tuvumā. Masku godalgošana.

Vairāk nekā 1000 dievlūdzēju 3. februārī pulcējās Toronto Sv. Andreja draudzes svinīgajā dievkalpojumā, draudzes 25 gadu darbības atceres svētkos un māc. J. Cāliša ievešanā amatā. Pirmajā rindā no kreisās: prāv. A. Veinbergs, mācītāji I. Gaide, Ā. Cops, J. Cālītis, archibīskaps A. Lūsis, LCA Kanadas austrumu sinodes prezidents Dr. Otto F. Reble, prāv. V. Šēfers, māc. A. Briedis, igauņu draudzes māc. A. Tauls un lietuviešu draudzes māc. A. Žilinskas. Foto: J. Līgers

Top centrālās kultūras dienas Filadelfijā

Amerikas latviešu apvienības kultūras birojs ik gadus aicina kādu latviešu koloniju uzņemtās uz paveikto darbu kultūras dienas. Tas ir kļuvis gadskārtējs notikums, kad reizē atskatās uz paveikto darbu kultūras laukā un kopējās pārrunās izstrādā vadlīnijas tālāko mērķu īstenošanai.

Šogad aicinājumam atsaukusies Filadelfijas latviešu saime. Kultūras dienu programma risinās no 15. līdz 31. martam. Tās sagatavošanā atsaucību izrāda kā atsevišķi tautieši, tā vietējās organizācijas un draudzes, kas pasākumu atbalsta materiāli. Atsaucība jūtama arī kaimiņu novados.

Šī ir pirmā reize, kad Filadelfijā gatavo tik plašu sarīkojumu virkni. Daļu no tās nodomāts rādīt arī sveštautiešiem. Pensilvēnijas universitātes mūzeja vadība apsolījusi ērtās mūzeja telpas, kur rīkos tēlotājas mākslas un daiļamatniecības izstādes, teātŗa izrādi un vairākus priekšlasījumus, kas galvenokārt domāti amerikāņu klausītājiem. Izstādes iekārtos lietpratēji, lai tās darītu godu latviešu kultūras lieciniekiem.

ASV kultūras dienas risināsies trijās nedēļas nogalēs. Tās 15. marta vakarā ievadīs ar tēlotājas mākslas un daiļamatniecības izstāžu atklāšanu universitātes mūzejā. Mūzeja vadība atvēlējusi telpas par brīvu un ir solījusi izziņot visus kultūras dienu sarīkojumus savos apkārtrakstos mūzeja biedriem un labvēļiem. Šī ir izdevība parādīt latviešu sarīkojumus arī nelatviešiem. Kultūras dienu rīcības komiteja iecerējusi referātus angļu valodā par tēlotāju mākslu ar diskusijām 24. marta pēcpusdienā. Referāti paredzēti par latviešu mākslu trimdā un Latvijā, par architektūru un viens L. Linauta referāts. Bez tam paredzētas arī grupu diskusijas.

Mūzeja telpās 16. martā Ņudžersijas teātŗa kopa izrādīs J. Raiņa lugu Pūt, vējiņi. Nedēļu vēlāk, 23. martā, paredzēts kultūras dienu atklāšanas akts ar lūgšanu, rīcības komitejas priekšsēža R. Līduma ievadvārdiem, ALAs valdes priekšsēža I. Spilnera atklāšanas runu un ALAs kultūras biroja vadītāja M. Grīna referātu. Aktu pabeigs Bukskauntijas draudzes koŗa dziesmas diriģentes A. Šulces vadībā.

Pēcpusdienas cēlienā paredzēti referāti un diskusijas par nacionālpolitiskiem tematiem, kā arī centrālo organizāciju vadītāju un zinātnieku referāti. Vakarā Filadelfijas koncertapvienības izkārtojumā Filadelfijas 1. baptistu draudzes baznīcā notiks Anitas Rundānes ērģeļu koncerts.

Svētdien, 24. martā, Filadelfijas latviešu Sv. Jāņa draudzes baznīcā notiks svinīgs dievkalpojums, piedaloties arī mācītājiem viesiem no citām konfesijām. To kuplinās baptistu draudzes koris diriģenta V. Baštika vadībā. Pēcpusdienā referāti angļu valodā Pensilvēnijas universitātes mūzeja auditorijā.

Kultūras dienu pēdējā nedēļas nogalē Filadelfijas brīvo latvju biedrības telpās paredzēta grāmatu skate un īsreferāti ar pārrunām par tēlotāju mākslu un architektūru, bet turpinājumā referāti par literātūru un avīžniecību. Cēliena nobeigumā jauniešu talantu pēcpusdiena ar dziesmām, dejām un mūzikāliem priekšnesumiem. Vakarā tautas dziesmu vakars ar saviesīgu dzīvi. Svētdien, 31. martā, Pensilvēnijas universitātes mūzeja auditorijā referāti un pārrunas par latviešu mūziku.

Sarīkojumu starplaikos, kā Brīvo latvju biedrībā, tā draudzes namā, būs dabūjama kafija un maizītes. Pie mūzeja brīva auto novietošana. Izstādes biedrības namā un mūzejā būs atvērtas ik dienas no 15. — 31. martam.

Centrālo kultūras dienu rīcības komitejas priekšsēdis Roberts Līdums izsakās:

„Lai šis lielais darbs un ieguldītie līdzekļi attaisnotos, sagaidām, ka tautieši no tuvienes un tālienes šos sarīkojumus apmeklēs. Esam pārliecināti, ka kultūras dienu sarīkojumi ar saviem daudzpusīgajiem sniegumiem un domu izmaiņu ienesīs jaunu spriegumu mūsu sabiedriski kultūrālā dzīvē, rosinās jaunam darba cēlienam un dos gandarījumu šī darba veicējiem un atbalstītājiem."

Vk

ONTARIO

Government Information

TRANSPORTA UN KOMUNIKĀCIJAS MINISTRIJAS PAZIŅOJUMS

PASAŽIERU AUTOMAŠĪNĀM UN TREILERIEM ATJAUNOJAMA REĢISTRĀCIJA

Ontario valdība paziņo, ka pasažieru automašīnas un treileŗus var reģistrēt 291 atļauju izsniegšanas birojos visā provincē. Tāpat kā 1973. gadā, nodeva ir 23 dol. par 4 cilindru mašīnu, 32 dol. par 6 cilindru un 40 dol. par 8 cilindru mašīnu, bet 5 dol. par treileri.

Šis ir pirmais gads, kad Ontario neizdos jaunas plates, bet to vietā uzlipināmu zīmi, ka īpašnieks samaksājis reģistrēšanas nodevu.

Jaunu numura plati neizsniegs — pašreizējā būs derīga 5 gadus.

Saskaņā ar jauno sistēmu, braucējiem nebūs jāizpilda jauns pieprasījums kā līdz šim, bet tikai jāuzrāda pašreizējā mašīnas reģistrēšanas zīme ar nodevas kvīti par tekošo gadu. Reģistrācijas daļā motoristam jāparaksta apdrošināšanas lapa, minot apdrošināšanas sabiedrības vārdu, apdrošināšanas aģentu, polises numuru un līdz kuŗam laikam tā derīga, kā arī izsniegs atpakaļ reģistrēšanas zīmi, uz kuŗas būs uzlipināts „stikers". Šī iestāde arī izsniegs „stikeru" auto īpašniekam uzlipināšanai uz mašīnas aizmugures plates.

The Hon. William G. Davis
Premier of Ontario

TORONTO PILSĒTAS 1974. GADA NEKUSTAMA ĪPAŠUMA NODOKĻA DAĻĒJIE MAKSĀJUMI

Pēc pašvaldības likuma un saskaņā ar 1974. gada 20. janvārī pilsētas padomes pieņemto papildus likuma No. 10—74, pirmie trīs nekustama īpašuma maksājumu termiņi ir šādi:

Visiem vēlēšanu iecirkņiem	Pirmais maksājums	Otrs maksājums	Trešais maksājums
	13. febr.	**27. martā**	**23. maijā**

Minētie daļu maksājumi 1974. gadam ir aprēķināti pēc pagājušā gada pusgada maksājumiem. Atlikušā nodokļa daļu piesūtīs apmēram pēc pusgada, un tā būs sadalīta atkal trīs maksājumos.

Paziņojumiem par nekustama īpašuma pirmiem trim maksājumiem jau ir izsūtīts. Nodokļu maksātāji, kas to vēl nebūtu saņēmuši, lūgti to nekavējoties pieprasīt — Tax Information Counter, City Hall, vai arī pa telefonu, zvanot 367-7115.

Nodokļu maksājumi

Vajadzīgo informāciju par nodokļu maksāšanas vietām un veidiem jūs varat atrast brošūrā, ko jums aizsūtīja ar paziņojumiem par nodokļa maksājumu termiņiem. Nodokli uz priekšu var samaksāt tikai Pilsētas valdē personīgi vai arī pa pastu.

W. M. CAMPBELL,
City Treasurer.

Klīvlandes latviešiem savs mācītājs

VIŅU IEVEDĪS AMATĀ 17. FEBRUĀRĪ

Sakarā ar māc. I. Gaides pārcelšanos uz Toronto, Apvienotai latviešu draudzei Klīvlandē bija jāmeklē cits mācītājs. Starplaikā draudzi apkalpoja viesu mācītāji. Mācītāja aiziešana sagādāja draudzei daudz grūtību. Radās traucējumi jauniešu iesvētes sagatavošanā, jaunatnes nodarbībās u. c.

Draudzes izraudzītais jaunais mācītājs Laimdots Grendze ar ģimeni ieradās Klīvlandē 23. janvārī. Viņu sagaidīja dāmu komiteja un draudzes vadība. Māc. L. Grendze dzimis 1927. gada 10. septembrī Vijciema pagastā Vidzemē, lauku amatnieka ģimenē. Vācijā beidzis ģimnaziju, bet dievvārdu zinības studējis Amerikā. Ordinēts 1957. gadā. Pirms pārcelšanās uz Klīvlandi apkopis Sv. Krusta draudzi Vinipegā, Kanadā, un divas kanadiešu draudzes.

Jaunais mācītājs Klīvlandes Apvienotā draudzē pirmo kārtējo dievkalpojumu vadīja 27. janvārī. Pārpildītais dievnams liecināja, ka draudzes locekļu interese par savu jauno mācītāju ir liela. Dievkalpojumu kuplināja draudzes koris un vijolnieks Pēteris Briedis. Ērģeļu pavadījumus veica Elza Kalniņa, bet koŗa dziesmām — Līga Zemesarāja.

Pēc dievkalpojuma draudzes locekļi un viesi pulcējās draudzes nama zālē, kur dāmu komiteja bija klājusi kafijas galdu. Draudzes priekšnieks T. Berkulis apsveica jauno mācītāju ar pirmo dievkalpojumu Apvienotā draudzē un aicināja draudzes locekļus kopā ar mācītāju tālāk veidot draudzes dzīvi.

Mācītājs L. Grendze pateicās par viņa un viņa ģimenes sirsnīgo sagaidīšanu un izlūdzās atbalstu kopējam darbam. Jaunā draudzes mācītāja ievešana amatā notiks 17. februārī, kad Klīvlandē sanāks arī LELDAAs valdes sēde. Tanī pašā laikā mācītāja amatā ordinēs evaņģelistu H. Jurjānu.

J. E.

Kultūra un stratēģija

(Turpinājums no 1. lp.)

kamēr latvieši būs trimdā, būs lasītāji un rakstītāji, bet trūkst grāmatnieku, kas tās izplatītu. Arī valūtas starpība dažādās zemēs un dārgais pasts neveicina grāmatu pārdošanu. Maz ietekmes ir arī Kultūras fonda godalgām vai grāmatu klubiem, kas sevišķi populāri Anglijā, bet tur ir mazākais latviešu grāmatu pircēju procents. Grāmatu tirāža slīd, jo jauni lasītāji no jaunatnes vidus nerodas. Nav centrālās latviešu bibliotēkas.

Okupētajā Latvijā pēc turienes ziņām gadā iznāk ap 2500 līdz 3000 izdevumu, bet atskaitot izdevumus krievu valodā, dažādas propagandas brošūras, atliek ap 500—600 literatūras grāmatu, kur ieskaitīti arī tulkojumi. Latviešu autoru grāmatas iznāk mazā tirāžā, tulkojumi krietni lielākā.

J. Bičolis runāja par latviešu literatūru, konstatējot, ka latvieši maz lasa. „Mierinājums" gan ir, ka citas tautas lasa vēl mazāk Referents norādīja uz tendenci nacionālos latviešu sarīkojumos deklamēt vai lasīt okupētās Latvijas dzejnieku darbus. Čikagā kādā sarīkojumā tikai viena dzejniece lasījusi pati savus darbus, pārējie bijuši okupētās Latvijas dzejnieku darbi. Nevajadzētu tomēr aizrauties ar pārlieku Latvijas literatūras izcelšanu, lai gan arī Latvijā ir darbi, ko varam atzīt rietumos, izvērtējot graudus no pelavām.

Dr. H. Tichovskis, runājot par latviešu literatūru citās valodās, aizrādīja, ka te vajadzīgi ievērojamu rakstnieku augstvērtīgi darbi, kā arī labi tulkotāji. Raiņa darbi tulkoti vācu, angļu, itāliešu, mūsu kaimiņtautu un krievu valodā jau agrākos gados. Vairākās valodās tulkoti Blaumaņa darbi. E. Virzas Straumēni tulkoti vācu un igauņu valodā. Zenta Mauriņa raksta vācu un latviešu valodā. Vēl tulkoti K. Lesiņa, R. Liepas, Anšlava Eglīša un V. Kārkliņa darbi, arī M. Zīverta lugas. Latvijā tulkoti darbi dažādās padomju zemju vai satelītvalstu valodās. A. Upīša stāsti un noveles izdotas krievu valodā 300.000 eksemplāros.

Paneldiskusijā par latviešu dzeju emigrācijā un dzimtenē piedalījās četri dzejnieki, bet tikai V. Melngailei-Dreimanei bija tieši novērojumi par šo tematu. Latvijā šogad bijuši dzejoļi par dziesmu svētkiem veselām lappusēm, šeit — tikai Andreja Irbes dzejolis Latvija Amerikā. Viņa ieteica vairāk pievērsties dzejai, kas saistītos ar noteiktiem tematiem, kādu noteiktu notikumu. Viņa arī žēlojās, ka trimdas dzejnieki nerakstot bērnu dzeju, ko tik brīnišķīgi protot Latvijas dzejnieki. Tad bērni ar dzeju iepazītos agri.

Jānis Krēsliņš domāja, ka dzeja būs viens no pēdējiem cietokšņiem, kur latvietība patversies. Par padomju tematiem dzejnieki Latvijā rakstot labprāt. Tālākais viņa prātojums par pag. gadsimta garīgām dziesmām neiederējās tematā.

Zviedrijas viesis Juris Kronbergs savu paneļa runu sāka ar „lielgabala šāvienu": viņš lasīja Dantes dzejojumu ar spēcīgiem vārdiem latviešu tulkojumā. Nāca paskaidrojums, ka dzejā var lietāt arī rupjības. „Mēs dzīvojam brīvā pasaulē," secināja Juris Kronbergs, „un nav nemaz slikti, ja tādus dzejniekus veicinātu." ALAs kultūras biroja literatūras sekcijas vadītājs H. Puriņš „cenzējis" sarīkojumu Gaŗezerā, izsaucot plašu polemiku latviešu presē. Pārmetumi Dzintaram Sodumam panākuši to, ka viņš vairs neraksta.

„Spēcīgu" vārdu lietāšanu aizstāvēja arī paneļa vadītājs Gunārs Saliņš, norādot, ka Gaŗezerā lasījuši autori, kas to darījuši arī Divreiz divi nometnēs. Tas noticis sarīkojuma 2. daļā, kad to noklausījušies tikai kādi pieci jaunieši. V. Zants no Filadelfijas jautāja, vai dzejnieki atbalsta pornografisku lasāmvielu latviešu valodā, saņemot J. Kronberga atbildi, ka ar „histeriju" nevajagot atbaidīt mūsu jaunos dzejniekus. F. Kurats jautāja, vai mūsu jaunie dzejnieki vispār redzējuši kūti un mēslus un oduši mēslu smaku. Vai mēsli ir tik ievērojami, lai tos paceltu dzejas līmenī? A. Līdacis jautāja, vai dzejnieki nebūtu kritizējami? Liktos, ka arī lasītāji drīkst izteikt savas domas par dzeju un dzejniekiem.

Kultūras dienu pēdējais referents E. Aistars no Kalamazū runāja par literatūru laikmetu vējos. Kādreiz ievērojami darbi laika gājumā pazuduši un aizmirsti, citi palikuši. Referents norādīja uz dzīvā vārda spēku. Tas palīdz garīgi iedzīvoties un iesakņoties savā tautā.

—be

KULTŪRAS DIENAS MONTREALĀ

Kultūras dienu sarīkojumi, kuŗus Montrealā rīkoja Latviešu biedrība, risinājās dāņu baznīcas telpās. Kultūras dienas atklāja ar gleznu un daiļamatniecības darbu skati. Pārsvarā bija gleznas, izstādīti arī daži foto darbi, neliels sieviešu rokdarbu klāsts tekstilijās un citi darbi. Vāji bija pārstāvēta keramika.

Vakara programmu ievadīja biedrības priekšnieks M. Štauvers, bet atklāšanas runu teica A. Bērziņš no Ņujorkas. Savā runā viņš uzsvēra, ka tie bērni, kas nerunā vairs latviski, aiziet ne tikai no savas tautas, bet arī no tēva un mātes. Bijušais sabiedrisko lietu ministrs pieminēja arī pēdējo Latvijas valsts prezidentu Kārli Ulmani, ar kuŗu viņš strādājis kopā ilgus gadus un bijis pēdējais, kas saticis prezidentu pirms tā aizvešanas.

Toronto jaunieši izrādīja Emigrācijas apskaidrošanu Baņutas Rubesas sakārtojumā un režijā. Atsauksmes par izrādi bija dažādas. Pēc uzveduma bija kafijas galds un deja.

Agrumu Pēteris

Mūsu nodaļas priekšnieks

Laimonis Celmiņš

dzimis 1921. gada 29. novembrī Vijciema „Stampvēveros"
miris 1974. gada 31. janvārī Sault Ste. Marie.

Viņu piemiņā paturēs
Sault Ste. Marie DV nodaļa

Sault Ste. Marie DV nodaļas priekšnieks

Laimonis Celmiņš

dzimis 1921. gada 29. novembrī,
miris 1974. gada 31. janvārī.

Ak, retākas rindas
ik gadus mums tiek . . .

Mīļā piemiņā paturēs
DV Kanadā

Labi izdevusies masku balle

DV Toronto nodaļas masku ballē ar nosaukumu Div' dūjiņas gaisā skrēja, šogad bija ieradušās vairāk maskas nekā iepriekšējos gados, tā ka žūrijas komisijai bija pat grūti izšķirties par labākajām maskām. Vispārējā gaisotnē labi iekļāvās gleznotāja Alfrēda Brūveŗa acij tīkamais un bagātīgais zāles dekorējums. Hamiltonas deju kapella Runči trimdā A. Grīnberga vadībā līksmināja deju mīļotājus ar latvisko dziesmu un deju melodijām. Ballinieki ar lielu sajūsmu nodevās deju priekam un karnevāla noskaņā šķirās tikai vēlā nakts stundā.

Žūrijas komisija (I. Magons, A. Brūveris, A. Kalniņš no Latviešu pagasta un E. Ronis ar Mirdzu Roni no Bramptonas) par vakara oriģinālāko masku no 19 maskām atzina „Saulīti" (Maiga Purēna). Pirmo godalgu izpelnījās „Senču karavīrs" (F. Linde), otro godalgu piešķīra „Naktij" (Olga Beča), bet trešo „Klauniem" (Mirdza un Kārlis Bērziņi). Pārsteiguma balvu saņēma „Div' dūjiņas" (Baņuta Pīlādze). Par šīs maskas iederīgumu un tās izdomu dalītās domās, likās, bija arī pārējie ballinieki. Žūrijas komisijas ievērību vēl izpelnījās „Zaldāts" (A. Pīlādzis).

Balvas labākajām maskām bija ziedojusi nodaļas valde ar vanadžu kopu, Broadview Delicatessen veikals (Ausma Miķelsone) un Exclusive Delicatessen Co. (J. un Berta Mišķini). Balvas godalgotām maskām pasniedza nodaļas valdes priekšsēdis V. Plūdons ar vanadžu kopas pārstāvi Ausmu Plūdoni un sarīkojuma vadītāju O. Kļavenieku. Vanadzes ar priekšnieci Ausmu Magoni rūpējās par cienastu un atspirdzinājumiem. Dzērienu bārā rosījās A. Šterns ar J. Grīnbergu.

O. K.

DV Toronto nodaļas rīkotā masku ballē „Div' dūjiņas" godalgotās maskas, no kreisās: O. Beča (Nakts), Fr. Linde (Senlatviešu karavīrs), Mirdza un Kārlis Bērziņi (klauni) un Maiga Purēna (Saulīte). Labajā stūrī — zāles dekorētājs mākslinieks Alfreds Brūveris.
Foto: Verners Cinis

(17. turpinājums)

Biškopības stundu māca Melliņš. Kā sabiedrisko zinātņu stundās, tā arī biškopībā, Melliņš izrāda milzīgu entuziasmu. Viņš runā klusi, tomēr viņa stāstījumam ir tāda noteiktība, ka neviens nevarētu iedomāties, ka varētu būt citādi.

Pēcpusdienā trīs stundas no vietas Ņimčevics māca lauksaimniecības grāmatvedību, kuŗa apskata divus grāmatvedības veidus: italiešu dubultgrāmatvedību, kur galvenajā grāmatā ir bilance un arī atsevišķi konti. Bilancē katrs konts uzrāda plūsu vai minusu, pieaugumu vai samazināšanos. Amerikāņu dubultā grāmatvedībā galvenā grāmata ir atsevišķa, un arī katram kontam ir atsevišķa grāmata. Cik kontu, tik grāmatu.

Pusdienās mums šodien ir cāļu vira. Uz laukiem parasti viru ēd vienīgi svētdienās, kad saimniecei vairāk brīva laika. Ja strādā uz lauka, ēd to, kas ātrāk pagatavojams. Vakariņās ir augļu sacepums, kaut kas jauns mums visiem. Garšo brīnišķīgi un, liekas, viegli pagatavojams.

Ceturtdienās lauksaimniecības nodaļas pirmajā klasē trīs stundas no vietas mājlopu kopšanu un lipīgās slimības atkal māca veterinārārsts K. Dzenītis. Ievadlekcijā viņš pasvītrā, ka laikā, kad dzīvnieki vēl dzīvoja brīvā dabā, tie saslima loti reti. Tagad, kad lopi iežogoti kūtīs, staļļos un aizgaldos, slimības neesot nekāda reta parādība. Viņš uzsver, ka slimību iznēsātāji esot cilvēki. Ja slimība ir kūtī, tā vairojas no dzīvnieka uz dzīvnieku, no kūts uz kūti. Par nepareizu lopu kopšanu un barošanu visa vaina esot uzliekama saimniekam.

Pēcpusdienā Konzuma veikala vadītāja palīgs Eizenbergs māca rēķinvedību. Mācāmies aprēķināt tauku procentu, amortizāciju, mašīnu ekonomiju, arī darba algu aprēķinus. Jāaprēķina dzīves dārdzība, dzīves standarts un citas līdzīgas lietas. Vienu stundu Brunalda jaunkundze māca arī barības vielu apgādes un cilvēka uzturvielu mācību.

Lopkopības skolā priekšpusdienā veterinārārsts Kārlis Dzenītis par mājlopu kopšanu un lipīgām slimībām māca to pašu, ko lauksaimniekiem priekšpusdienā.

Piensaimniecības nodaļā pirmajās divās stundās piena technoloģiju māca agronoms Lielgalvis — kā pagatavot sviestu, sieru, kefīru, kumisu, jogurtu un citus.

Pēcpusdienas mācībās pienotavas vadītājs Jānis Gailītis māca piensaimniecības rēķinus. Gailītis pats beidzis pirmo kursu Smiltenes piensaimniecības skolā un strādājis Piensaimnieku centrālajā savienībā. Tagad viņš piesaistīts par techniķi skolā. Mācāmies aprēķināt piena tauku procentu iestādījumu, kā ūdens saturu aprēķināt piena produktos. Kā aprēķināt sviesta un siera daudzumu, kā īpatnējo svaru pienā, krējumā un citus piena produktos.

Piensaimnieku klasei laboratorijā māca piensaimniecības laboratorijas analizes: kā noteikt tauku, proteīnus (kazeīnu) un cukura procentu, kā arī mitrumu piena produktos, kopsausnu, beztauku sausnu, slāpekli, clorīdus, pelnus un pasterizāciju.

Otrā lauksaimniecības klasē pirmā stunda ir ūdens apgāde, ko māca pilsētas ūdens piegādes inženieris Auzāns. Mums stāsta, kā ierīkojamas akas un būvējama kanālizācija. Mums jāmācās par atsevišķām akām, par sūcēju un spiedēju pumpjiem. Jāprot būvēt vēja turbīnas, vēja rotori un kā ierīkojami trieči.

Pēdējās divas stundas mums lasa par lauksaimniecības rīkiem un mašīnām: arkliem, ecēšām, šļūcēm, sējammašīnām, pļaujammašīnām, vētījamām mašīnām un citām. Pēcpusdienā otras klases lauksaimniekiem notiek praktiskie darbi laboratorijā.

Pusdienās saņēmām kāpostu vīstokļu ar tomātu mērci, vakariņās tēju un pankūkas.

Jau pirmajās dienās esam pārsteigti par skolas labo uzturu. Kad kādreiz mēs par to ieminamies kopgalda pārzinim Ziediņam, viņš saka:

„Kas smagi strādā, tam arī labi jāēd."

Piektdienā lauksaimniecības pirmajā klasē ir daiļdārzniecība, ko māca praktisks dārznieks Mucenieks — kā izdaiļot saimniecības, ka apstādīt ceļus un laukus. Pirmo reizi dzirdam, ka pareizi apstādot var ierobežot tiešo ziemeļu vēju postīgo iedarbību ziemā. Vienu stundu māca zirgkopību, medniecību un zvejniecību. Lektors ir Smiltenes mežu departamenta inspektors Līcītis.

Divas stundas atkal klausāmies mācību par zemi un zemes apstrādāšanu. Tā ir vienīgā mācība, kas nedēļas laikā atkārtojas. Pēcpusdienā skolēniem trīs stundas jāstrādā praktiskie darbi smēdē, kas ierīkota blokā Smiltenes pilsdrupās. Kalējs ir Kārlis Mercs. Vispirms mūs iepazīstina ar smēdes iekārtu: plēšām un uguns vietu, laktu, āmuriem, stangām, dažādām vīlēm un boŗiem, skrūvju griežamiem un beigās ar zirgu apkalšanas ierīcēm. Katru lietu gatavojot, kalējam smēdē jāzina temperātūra karsētam priekšmetam, uz ko norāda izskats, dzirkstoši balts, balts un sarkans, iesarkans. Sitot uz laktas, jāzina, kādu āmuru lietot. Lietojot aplama svara āmuru, cilvēks tikai veltīgi izšķiežot muskuļu spēku un tanī pašā laikā apgrūtinot paredzētā gabala veidošanu. Mercs norīko dažus skolēnus pie plēšu pūšanas. To dara, griežot ratu vai arī minot paminu. Jāmācās rīkoties ar abām ierīcēm.

Kad kalējs iedevis kādam skolēnam dzelzs gabalu karsēšanai, viņš pārējos iepazīstina ar zirgu apkalšanas ierīci. Vissvarīgākā esot pareiza nagu apgriešana un gada laikam piemērota pakava izvēle. Kad Dzenīšu Kārlis paziņo kalējam Mercam, ka viņa dzelzs gabals esot gatavs, viņš dod Kārlim rīkojumu ņemt ar spīlēm to laukā no ēzes un likt uz laktas. Kad Kārlis uzliek gabalu uz laktas, tas izskatās spīdoši balts. Kalējs dod Kārlim rokās lielo amuru, bet pats paņem vidēja lieluma. Kalējs paskaidro, ka tagad tas esot tikai uzkarsēts dzelzs gabals. Pareizi sitot un grozot, mēs no šī dzelzs gabala dabūsim rata tapu. Kalējs sit ar mazo āmuru vienā vietā un liek Kārlim sist tanī pašā vietā.

Mēs visi jau esam bijuši smēdē agrāk un zinām, ka, sitot karstu dzelzs gabalu ar āmuru, lec dzirksteles. Līdzko Kārlis atvēzējas sitienam, mēs visi lasāmies Dzenīšu Kārļa aizmugurē. Nezinu, kas īsti notika. Liekas, Dzenīšu Kārlis nebija pietiekami stingri saturējis dzelzgabalu spīlēs. Ar pirmo sitienu uzkarsētais dzelzgabals pazuda no laktas. Tas atsitās griestos un tad nokrita tuvu pie durvju sliekšņa. Tanī brīdī nāca iekšā skolas direktors. Aptvērām situāciju. Ja direktors būtu vienu soli ātrāk ienācis, karstais dzelzs gabals būtu ķēris viņa galvu. Nobijušies blenžam direktorā. Viņš pasmaida un saka:

„Kalēj, kas par lietu? Vai tiem lauku puišiem nav pietiekami spēka?" Tā kā dzelzgabals atdzisis, to liek ēzē atkal Pēteris Ortmanis. Kalējs spīļu vietā dod viņam knaibles, kas ir mazākas. Kad trīs stundas esam nostrādājušies vaigu sviedros, beidzot ratu tapa gatava. Mums ejot prom, kalējs Mercs nosaka: „Nu, šitā strādājot jūs pat sāli un maizi nevarētu nopelnīt. Nu nekas, nekas. Vismaz sviedri uz pieres, netīras sejas un rokas rāda, ka esat strādājuši. Ja vakarā sāpēs mugura, nelādiet-mani. Vismaz esmu pārliecināts, ka vakariņas garšos lieliski."

Steidzamies virtuvē nomazgāties. Līdzko tādi melnie saskrienam virtuvē, saimniece triec mūs laukā: „Vai nu prāts. Netīrumiem virtuvē nav vietas. Laukā uz ātrāko." Ejam koridora galā uz vīriešu ateju. Izlietnē nomazgājam rokas un sejas. Nu tikai apjēdzam, cik akmeņogļu sodrēji grūti nomazgājami.

Lopkopju klasē pirmā stunda ir lopu kūts un cūku un zirgu staļļu būves, ko māca būvinženieris Zemītis, kam pilsētā ir būvniecības padomdošanas birojs. Pēcpusdienā notiek sabiedrisko lietu mācības ko lasa virspārraugs Brauns, kam Smiltenē ir sava kancelejā.

(Turpmāk vēl)

Pasūtiniet tagad SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS labāko dāvanu uz LATVIJU

Tagad labāku nekā jebkad agrāk
INTERTRADE EXPRESS CORP.
To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.

INTERTRADE EXPRESS CORP.
var jums piesūtīt par šādiem darījumiem paraugus.
Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.
PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA
Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.
Speciālā rubļa vērtība ir $2.50
ŠĪ CENA IR VISS, KAS JUMS JĀMAKSĀ. NEKĀDU CITU IZDEVUMU.
Mēs gribam jums aizrādīt, ka šie rubļi ir SPECIĀLI RUBĻI, vismaz 4 reiz vērtīgāki nekā PARASTIE RUBĻI, par ko variet pārliecināties mūsu katalogos.
Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.
PASŪTINAIT TAGAD tikai caur INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, Fifth floor NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530
Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde
Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Vaz 2101	**$3362.00**
Jaunais, uzlabotais (Export Model)	
Zhiguli Vaz 2103	**$3857.00**
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	**$3709.00**
Moskvitch 412 IE	**$3412.00**
Moskvitch 408 IE	**$3138.00**
Moskvitch 426 Station Wagon IE	**$3560.00**
Moskvitch 427 IE Station Wagon	**$3820.00**
Zaporochets Zaz 968	**$2151.00**

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM.
PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.
Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju!
Mums ir 25 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 25 gadus dāvanu sūtīšanā uz Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

Negaidot no mums šķīries

Otomārs Ciršа

miris 1974. g. 13. janvārī 65 gadu vecumā Hamiltonā, Kanadā.

Apbedīts 1974. g. 17. janvārī „Svētā kapa" kapsētā

Mūžīgo mieru dodi, Kungs, viņam.
Mūžīgais gaišums lai atspīd viņam.

Pieminā paturēs

Aldona Pocs Hamiltonā, Kanadā,
Ilmārs, Rolands, Betty un Veronika Lejas, ASV

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral. Ave.

Māc. I. Gaide mainījis savas runas stundas un sastopams baznīcas kancelejā katru dienu no pl. 9.30 līdz 12.30, izņemot pirmdienās, kad kanceleja slēgta, un otrdienās no pl. 5.30 — 9 vakarā.

Visi dievkalpojumi februārī notiks pl. 11 rītā.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 126 Vanhorne Ave., Willowdale, Ont., tālr. 493-8211. Draudzes mācītāju var satikt birojā trešdienās no pl. 5 līdz 8 vakarā, piektdienās no 12 dienā līdz 7 vakarā. arī citā laikā, iepriekš piesakoties.

10. februārī pl. 11 rītā dievkalpojums.

17. febr. pl. 3 pēcp. dievkalpojums, pl. 1.30 iesvētes stunda. Sanāksme jauniešiem pl. 1.30.

21. februārī no pl. 7 — 7.30 vak. kristīgās sadraudzības vakars draudzes telpās jauniešiem no 17 g.

24. febr. pl. 3 pēcp. dievkalpojums. Iesvētes mācība. Dāmu komitejas gadskārtējais bazārs.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

10. februārī pl. 2 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma iesvētes mācību stunda.

24. februārī pl. 2 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma nodarbību stunda pirmsiesvētes jauniešu grupai. Pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce baznīcas apakšējā zālē.

BRAMPTONĀ

17. februārī pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

10. februārī pulksten 10.30 no rīta bērnu dievkalpojums ar svētdienas skolu; plkst. 11 no rīta dievkalpojums 10.15 no rīta stunda abām bībeles klasēm.

17. februārī, plkst 11 no rīta dievkalpojums.

24. februārī plkst. 10.30 no rīta bērnu dievkalpojums ar svētdienas skolu; plkst. 11 no rīta dievkalpojums; plkst 10.15 stunda abām bībeles klasēm.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

10. februārī plkst. 2 pēcp. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

PRIEKA VĒSTS
Kristīgs latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl 1.45 pēcp
no Niagara WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale,
Ont., tālrunis 749-0832

Latviešu Svētrīta radio raid.
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
Nepārtraukti 18. gadagājumā
Katru svētdienas rītu no
pl. 8 — 8.30
Vilnis 1270 AM.
No Niagara WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis, 106
Dorset Rd. Scarborough,
Ont.. Tālr. 261-4218.

RELIĢISKĀ DZĪVE

KĀPĒC ES EJU DIEVNAMĀ?

Es esmu kristietis, jo esmu izvēlējies Jēzu Kristu par savas garīgās dzīves noteicēju un veidotāju. Ar Jēzu Kristu mani iepazīstināja mani vecāki, Jaunā Derība un dievnams, kuŗā es gāju kopā ar saviem vecākiem. Tādēļ dievnams ir palicis manas dzīves centrā.

Es eju dievnamā tāpēc, ka kristietības dibinātājs Jēzus Kristus bija dievnamā gājējs. „Viņš nonāca Nacaretē, kur bija uzaudzis, un pēc sava ieraduma sabatā iegāja dievnamā." Lukas ev. 4, 16. Tātad iet dievnamā Jēzum bija ieradums, un šajā ieradumā viņš bija ieaudzis no bērna dienām. Viņš varēja ieaugt šādā ieradumā tāpēc, ka Marija ar Jāzepu bija dievnamā gājēji. Par tiem mēs lasām: „Viņa vecāki pēc ieraduma gāja svētkos uz Jeruzalemi." Lukas ev. 2, 41—42. Ja jau viņi mēroja garo ceļu no Galilejas uz Jeruzalemi svētku laikā un to darīja pēc ieraduma, cik jo vairāk viņi gāja savā vietējā dievnamā Nacaretē, kur viņi dzīvoja. Un, saprotams, Jēzus gāja viņiem līdz, un šāda iešana izvērtās par ieradumu. Secinājums: vecāki, negaidait, ka jūsu bērni ies labprāt dievnamā, ja jūs paši tur iesit tikai augstos svētkos. Bērni un jaunieši mācās no paraugiem.

Jēzum bija ieradums iet dievnamā. Ja jau mūsu garīgajam Vadonim bija nepieciešamība rēgulāri iet dievnamā, jo vairāk vajadzētu sekot Viņa paraugam mums, kas saucamies par kristiešiem! Jēzus Kristus bija sacījis saviem mācekļiem: „Kur divi vai trīs sanākuši manā vārdā, tur es esmu viņu vidū." Mat. ev. 18, 20. Tas nozīmē, ka tur, kur divi vai trīs kristieši, kas kopj garīgu draudzību ar savu Vadoni un viens ar otru ir satikušies, tur ir „dievnams", un ja tas ir kādā mājā, tur ir draudze, jo tur ir sadraudzība.

Es eju dievnamā, vai tā būtu speciāla celtne vai privāta māja, lai koptu sadraudzību ar citiem Dieva ļaudīm. Es eju dievnamā tāpēc, ka svētie raksti skubina mani to darīt. Neatstājiet savas sanāksmes, kā daži mēdz darīt. Ebrēju v. 10, 25.

Tātad Jaunās Derības laikā bija tādi, kas mēdza neierasties kristiešu sanāksmēs. Ja neierasties dievkalpojumos būtu „tikums", tad neviens nebūtu rakstījis tādu paskubinājumu. Arī iemesls ir pateikts svētos rakstos, kāpēc lai mēs neatstājam savas sanāksmes, vai tās būtu dievnamā, vai privātā mājā. Un te ir šis iemesls: „Lai jūs varētu cits citu paskubināt uz mīlestību un labiem darbiem." Ebrēju v. 10, 24. Šo daļu es varu veikt tikai tad, ja es pats rēgulāri eju dievnamā, kur iet arī citi kristieši.

Ee eju dievnamā, jo tur es sastopos ar Dievu, kuŗu, protams, var sastapt jebkuŗā vietā pasaulē, jo svētos rakstos ir teikts, ka Viņš „nemājo cilvēku rokām celtos templos." Apust. d. 17, 24. Tomēr dievnams man atgādina, ka bez šīs materiālās pasaules ir vēl garīgā pasaule, ka es neesmu ne vien miesa un asinis, bet arī gars, kam mūžīga vērtība. Dievnams man vēstī, ka mans gars var kopt draudzību ar universa Garu — Dievu. Dievnams audzina manu ticību, uztur dzīvu manu cerību, stiprina manu dievticību un dievbijību. Tur kopā ar pārējiem dievlūdzējiem es sastopos ar Dievu.

PA DIEVA VĀRDU CEĻU PASAULĒ

Apustuļa darbu grāmatā (12, 24) atrodams pantiņš: „Bet tā Kunga vārds auga un izplatījās." Runa ir par kristiešu vajāšanām Jeruzalemes pirmdraudzē, pie kam par spīti notiekošajam Kristus vārds iet plašumā un draudze pieaug.

Jā, tā tas reiz bija! — teiks dažs lasītājs tagad. Šobaltdien, kā ārējās zīmes rāda, „tā Kunga vārda" ietekme drīzāk iet mazumā (pie tam — paradoksāli — taisni no baznīcas aprindām nāk izteika, ka mēs dzīvojot „pēckristiānisma" laikmetā). Tikai — tā domājot un runājot — aizmirstas svarīgais fakts, ka Dieva vārda augšana nav mērojama ar tādiem pašiem mēriem un paņēmieniem, kā mēs, piemēram, mērojam, par cik zināmā laika sprīdi ir pieaudzis cilvēkbērns, kāds stāds vai dzīvnieks. Skaitļu un statistikas nozīmi Dieva valstības lietās nedrīkst pārspīlēt; mūsu skaitļošanas mākslai tās priekšā jāapstājas. Mērojot Dieva valstības panākumus ar tūkstošiem, ko stadionos pievilkuši modernie evaņģelisti, vai lepojoties ar cilvēku veikto organizācijas darbu un savāktiem līdzekļiem, ko dodam Dieva valstībai, bieži aizmirstas negrozāmā patiesība, ka Dieva vārdam ceļš parasti jāizlauž cīņā pret pretestību un Dieva valstības piepildīšanās norit ārēji neredzami, nereti pretim cilvēku plāniem un cerībām. Nekas tā paticsībā neapdraud Dieva ļaudis kā maldīgā paļāvība uz sevi. Tās vietā mums jāpaļaujas tikai uz Dieva vārdu, kas gan pats darīs, kas viņam jādara, un jāturas pie viņa bez šaubīšanās un grīļošanās. Vēl viens: visa slava nākas Dievam, ne mums — cilvēkiem. Godkārība baznīcā ir velna lamatas: „Dievs stāv pretim lepniem, bet pazemīgiem Viņš dod žēlastību" (1. Pēt. 5. 5). Arī „tā Kunga vārda" augšana patiesībā ir brīnums, par ko mēs varam tikai pateikties. **(C. B.)**

Svētums nav greznība

JANĪNA BABRE — MAKSIMILIANA KOLBES DZĪVES STĀSTS, 254 LP. AKA APGĀDĀ, 1973.

Šī grāmata latviešu rakstos ir neparasta, jo tā stāsta par cilvēku, Franciskāņu ordeņa mūku, priesteri, kas savu mūžu atdevis reliģijai, baznīcai, kalpojumu Dievam un cilvēkiem. Stāstījuma fābula ir — šī cilvēka dvēsele, gars, ticība. Viņš ir polis, Raimonds Kolbe, kas vēlāk pieņēma ordeņa brāļa Maksimiliana Kolbes vārdu. Dzimis 1894. gadā, Lodzas tuvumā. Bada nāves kamerā miris 1941. gada augustā, Aušvicas koncentrācijas nometnē, kur viņš brīvprātīgi pieteicās iet nāvē notiesātā seržanta Franča Gajovničeka vietā, jo Gajovničeks raudāja, ka viņš nekad vairs neredzēs savu sievu un bērnus.

Nežēlīgais Aušvicas komandants Frīčs bija izvēlējies desmit nošaut viena izbēgušā vietā. Viens no tiem bija Francis Gajovničeks, kas stāvēja raudādams. — „Es gribētu mirt viena notiesātā vietā," tēva Maksimiliana balss bija mierīga un nosvētra. Komandants Frīčs bija apjucis, pārsteigts, ziņkārīgs. Tā bija pirmā reize, kad viņš ielaidās sarunā ar gūstekni: „Bet kāpēc?" Tēvs Maksimilians zināja, ka varonības izrādīšana te maksātu dzīvību uz vietas, jo Frīčam bija rokā liels revolveris. Un vai nacistu likumā nebija, ka kropļi un vārguļi jāiznīcina? „Es esmu vecs un nekam nederīgs. Mana dzīve nevienam nevar pakalpot." — „Kā vietā tu gribi mirt?" — „Tā vietā, kam sieva un bērni." Tēvs Kolbe parādīja uz izvēlēto, kas arvien vēl raudāja. — „Un kas tu tāds esi?" jautāja Frīčs. — „Katoļu priesteris."

Bija ilgs klusums. Beidzot Frīčs izskīrās: „Labi, ej līdz." Frīča palīgs sarakstā izdzēsa Gajovničeka numuru 5659 un ierakstīja Kolbes numuru 16670. Notikumam bija simt liecinieku. Par šī augstākā upuŗa izvēlēšanos citu cilvēku labā ir grāmatas daudzu tautu valodās. Dzejniece Janīna Babre piedalījusies vairākos starptautiskos kongresos, kur teikti referāti par reliģijas, filozofijas un cilvēka dzīves jēgas un uzdevuma problēmām mūsdienu garīgajā apjukumā. Vairākas reizes ticis minēts tēvs Maksimilians Kolbe ar sava upuŗa piemēru, un tas devis Janīnai Babrei ierosmi papētīt viņa dzīvi un pasniegt to latviešu lasītājiem.

Cita vidū jāpiemin, ka tēvs Kolbe 1939. gada maijā ciemojies Latvijā un apmeklējis Rēzekni, Viļānus un Daugavpili. Viņš bija Bezvainīgo cīnītāju pulciņu dibinātājs Polijā, izdeva periodiskus izdevumus ar lielu izplatību. Viņam bijusi iecere dibināt Dievmātes pulciņus Latvijā un radīt Dievmātes pilsētu, kam jau bijis dāvināts zemes gabals pie Rēzeknes upes. Latvietis tēvs Juris Kārkle jau agri iepazinies ar tēva Kolbes idejām, līdzīgi darbojies un dzīvojis. Rēzeknē viņa bija nodibinājis tipogrāfiju „Dorbs un Zineiba", kas iespieda katoļu izdevumus jau kopš agriem 20-tiem gadiem līdz krievu iebrukumam Latvijā.

Tēvs Maksimilians Kolbe bija studējis Austrijā un Romā, kur ieguvis bagātu izglītību. Kādu laiku strādājis arī Indijā un Japānā. Slimoja ar tuberkulozi. Ārsti deva tikai dažus mēnešus dzīves laika. Viņa gars to uzturēja ilgus gadus, līdz dienai Aušvicā. Arī viņa ordeņa brāļi bieži vien par viņu runāja kā par sapņotāju, nenormālu un fanātiķi. Beatifikācijas svinībās Sv. Pēteŗa bazilikā Romā, 1971. gada 17. oktobrī, viņu pasludināja par svētu. Svinībās Francis Gajovničeks, par kuŗu tēvs Kolve ziedoja savu dzīvību, pasniedza biķeri, ko pieņēma Pāvests Pauls VI. Šinīs svinībās bija klāt divi mūsu bīskapi no Latvijas — Julians Vaivods un Dr. Valerians Zondiaks, kā arī katoļu baznīcas vadītājs svešumā Dr. Kazimirs Ručs.

Janīna Babre, kuŗa trimdas latviešu dzejā sekmīgi ieviesusi Dieva ziņas un apziņas žanru, ar šo grāmatu turpina savu izvēlēto kalpojumu.

Jānis Klīdzējs

IECELTI JAUNI ONTARIO DAUDZKULTŪRU PADOMES LOCEKĻI

Ontario provinces sociālās attīstības ministrs Roberts Velšs (Welch) paziņojis, ka jaunajā Ontario daudzkultūru padomē iecēlis 24 Ontario iedzīvotājus. Jaunās padomes uzdevums ir valdību informēt par daudzkultūru problēmām Ontario provincē, kā arī būt par starpnieci starp dažādo kultūru grupām un valdību.

1974. g. 23. februārī pl. 8.00 vak.
St. Lawrence mākslas centrā vijolnieces
Rasmas Lielmanes
KONCERTS
pie klavierēm Leo Barkins
Programmā:
Locatelli, Isaye, Bethovena, Ķeniņa, Revela un Sibeliusa darbi.
Ieeja 4.50 un 3.50 dol., pensionāriem un studentiem 2.50 dol.
Biļetes iepriekšpārdošanā St. Lawrence centra kasē.

Svētdien, 10. februārī, pl. 4 pēcp.
Toronto Latviešu namā
OĻĢERTA LIEPIŅA LITERĀRĀS UN ŽURNĀLISTISKĀS DARBĪBAS 50 GADU ATCERE
Piedalās:
Maija Ķuze, Inta Purva, Biruta Senkēviča, Ernests Jurševskis un Osvalds Liepa.
LNAK Kultūras nozare

Daudzkultūru politika Ontario provincē

Ontario provincē cilvēka tiesību likumīga aizsardzība sākās 1944. g., kad Ontario parlaments pieņēma likumu par rasu diskrimināciju. Tam sekoja tālāki likumi par cilvēka tiesību aizsardzību, kas sasniedza savu kulmināciju 1962. g. ar Ontario cilvēka tiesību koda pieņemšanu.

Valdības politika cilvēka tiesību aizsardzības laukā palīdzējusi radīt lieliskas pārmaiņas cilvēku attiecībās un stipri paplašinājusi dažādas iespējas visiem cilvēkiem, neatkarīgi no viņu izcelsmes.

Līdzīgā kārtā Ontario valdībai padomā nodibināt sabiedrības uzskatu, kas atzītu daudzkultūru mantojuma nozīmi šinī provincē. Tai ir nodoms stiprināt un aizsargāt daudzkultūru saskaņu, kas bijusi svarīga sastāvdaļa mūsu vēsturē un galvenais elements šīs provinces attīstībā.

Ontario provinces valdība daudzkultūru politiku attīstījusi kopš 1969. g., kad 2. konstitūcijas konferencē Ontario valdība deklarēja:

„Kanadai vajadzētu būt divvalodu zemei un tanī pašā laikā tai būtu jāpatur savs daudzkultūru raksturs."

Ontario provinces valdība ir pārliecināta, ka ikviena etniskā grupa Ontario provincē ir tiesīga attīstīt savas kultūras īpatnības pēc savas vēlēšanās vispārējos Kanadas ietvaros. Šis atzinums ir Kanadas valdības daudzkultūru politikas stūrakmens.

Tas izaudzis no pamattiesībām katram brīvi izteikties, ko aizsarga Ontario likums. Bet vēl vairāk: šīs zemes un provinces kultūras dažādība gadu gājumā ir pierādījusi sevi par pozitīvu faktoru šīs nācijas attīstībā.

Tas ir devis pilsoņiem piederības apziņu; tas viņus vairāk ierosinājis censties pēc augstiem sasniegumiem visās nozarēs.

Ir sakausēti kopā ļoti atšķirīgi un dažādi cilvēki par vienu nāciju, un Kanada un Ontario province tam bijusi vislabākā vide. Šāda politika ir šīs provinces un viņas pilsoņu cienīga.

Kā īsts vainagojums iepriekš minētai saistībai ir tas, ka šīs provinces valdība uzņemas daļēju atbildību ar etniskām kopām un grupām.

Valdības daudzkultūru politika kā augstākais princips sasniedza savu kāpinājumu 1972. g. jūnijā, kad province atbalstīja Ontario etniskā mantojuma kongresu.

Kongresā piedalījās 1500 cilvēku un pārsprieda daudzus valdības priekšlikumus 3 dienu intensīvās diskusijās, rezultātā iegūstot pilnīgu pārskatu par diskusijām.

Vairākas no šīm rekomendācijām ietekmējušas valdības politiku un darbību, un viena no pēdējām ir Ontario daudzkultūru padomes nodibināšana un to locekļu iecelšana.

Šai padomei ir pienākums dot norādījumus Ontario valdībai sakarā ar politiku un programmu, kas ietekmē Ontario kultūrālās kopas.

Valdība uzsvēra faktu, ka paredzami arī citi ieguvumi, proti, tiks veicināta dažādo kultūru mijiedirbe, kultūru apmaiņa un dažādo etnisko grupu sadarbība.

Valdība tic, ka to varētu nosaukt par savstarpēju sadarbību daudzo kultūru apjomā un to uzskata par ļoti nozīmīgu kanadiešu rakstura un nacionālās iekārtas stiprināšanai, kur iederas arī Ontario iedzīvotāji.

Ontario valdība, izprotot dažādo Ontario etnisko grupu rūpes saglabāt savu dzimto valodu, paredz izglītības, laukā paplašināt pašreizējo vidusskolu trīsvalodu programmu, dodot iespēju 9. un 10. klases līmenī mācīties 3. valodu pēc pašu izvēles. Tādā veidā skolnieki varēs vismaz 4 gadus mācīties savu dzimto valodu.

Valdība norāda, ka pieņemot kvalificētas personas dažādās aģentūrās, padomēs un komisijās, ievēros principu, lai būtu reprezentētas dažādas etniskās grupas Ontario.

To jau dara pašreiz un ir nodoms šo principu paturēt arī nākotnē.

Ontario valdībai ir arī padomā ierosināt pavalstniecības izkopšanas programmu, kurā iepazīstinās ar pilsoņu kā šīs provinces iedzīvotāju tiesībām un pienākumiem.

Ontario valdība sagaida no Daudzkultūru padomes turpmāko vadību un programmu, lai Ontario provincei arī nākotnē būtu saskanīga sabiedrība kas ir ne tikai uzticīgi Kanadas pavalstnieki, bet kam ir arī dziļa izpratne un cieņa vienam pret otru.

ONTARIO

William Davis
PREMIER OF ONTARIO

Sabiedroto Baltijas politika pirms 1918. gada

(Turpinājums no 4. lp.)

nu kārtību Eiropā, nodrošinot mieru, kā arī tautu brīvību un tiesības. Šos pašus principus deklarēja arī prezidents Vilsons 1917. gada 22. janvārī, minot jau tautu pašnoteikšanās principu. Tā šī viņa runa ierosināja lielāku politisko aktīvitāti Baltijā. Šīs deklarācijas īstais nolūks bija sagraut pretinieku cīņas morāli. Lietuvieši jau prasīja pilnīgu neatkarību, bet latvieši un igauņi „brīvu Latviju un brīvu Igauniju brīvā Krievijā. Kad 1917. g. notika fabruāra revolūcija Krievijā, sabiedrotie cerēja, ka tur ar laiku atgriezīsies agrākā iekārta. Vienīgi konservātīvais franču sūtnis Mariss Paleologs bažījās, ka Krievija pilnīgi sabruks un tur nodibināsies vairākas jaunas valstis. Turpretī viņa pēctecis Jūlijs Nulens (Jules Noulen) ar interesi vēroja Krievijas minoritāšu labvēlīgo noskaņojumu pret sabiedrotiem.

Angļu un franču virsnieki bija pārsteigti par latviešu strēlnieku apbrīnojamiem panākumiem. Kad Vācija 1917. gada septembrī un oktobrī okupēja Rīgu un Baltijas salas, Baltijas jautājums kļuva internācionāls un to bieži iztirzāja Rietumu un neitrālā presē. Lielinieku apvērsums 1917. gada oktobrī radīja pilnīgi chaotisku stāvokli, jo jau 1917. gada 15. decembrī komūnisti noslēga pamieru ar Vāciju. Līdz ar to viņi lauza 1914. gada 5. septembŗa līgumu, kas noteica, ka Krievija un sabiedrotie nelīgs separātu, miera līgumu. Bez tam komūnisti pieteica karu visiem Rietumu pasaules pamatprincipiem.

La gan ASV prezidents Vilsons nodibināja speciālu komisiju 1917. gada 11. decembrī Baltijas un Polijas problēmu pētīšanai, tomēr viņš uzticējās tikai savam draugam, vēlākajam Čechoslovakijas prezidentam prof. G. Masarikam. Viņš tam rakstīja 1918. gada 10. aprīlī, ka Krievijā būtu izveidojama mazāko tautu federācija brīvā Krievijā. 1918. gada 18. janvārī viņš publicēja savus slavenos 14 paragrafus un, vēlāk, 1918. gada 16. februārī, 4 pamatprincipus, pasvītrājot pašnoteikšanās principu. To pašu viņš pasvītrāja savā 1918. gada 4. jūlija deklarācijā.

Pēc pamiera nolīgšanas Krievijas un Vācijas starpā sabiedrotie jau 1917. g. 22. un 23. dec. vienojās, ka jācenšas radīt Krievijas minoritāšu labvēlīgs noskaņojums pret sabiedrotiem. Frančiem uzticēja to darīt Ukrainā, Krimā un Besarabijā, angliem Donas un Kubānas novados, kā arī Kaukazā. Baltija nebija vēl pieminēta. Vēlāk Poliju un Mēmeles novadus ietelpināja franču, Baltiju — angļu ietekmes sfairā. Sabiedroto Augstākā padome apstiprināja šo britu un franču vienošanos 23. decembrī un nolēma stiprināt Krievijā tos spēkus, kas grib karu turpināt.

Turpretī ASV galvenokārt gribēja atturēt Japānu no ietekmes nostiprināšanās Krievijas tālo austrumu novados. Interesanti atzīmēt, ka 1917.—1918. gadā Murmanskā vietējā komūnistu padome sadarbojās ar angļiem, lai atsistu vācu un somu uzbrukumu Murmanskai, kur bija plaši kaŗa materiāli, kas tur bija nosūtīti Krievijas atbalstīšanai. Jau 1918. gada 6. martā angļu admirālis Kemps izsēdināja Murmanskā savus jūrniekus, 5. aprīlī tiem pievienojās krievi, franči un angļi, lai atsistu somu uzbrukumu. Francija gribēja atgūt savus ieguldījumus krievu uzņēmumos. Bez tam Francija vēlējās stipru Krieviju kā uzticamu sabiedroto pret Vāciju. Angliju vairāk interesēja Krievijas tirdzniecības ostas. Tāpēc angļi un franči atbalstīja arī japāņus, kas jau 5. aprīlī izsēdināja savu kaŗaspēku Vladivostokā.

Angļu premjērs Dāvids Loids Džordžs 1917. gada 21. decembrī nosūtīja uz Petrogradu savu pilnvaroto R. H. Brjūsu Lokhardu, lai uzņemtu kontaktu ar boļševikiem. Viņš ieradās tur 1918. gada februāŗa sākumā un ievadīja sarunas gan ar boļševikiem, gan viņu pretiniekiem. Angļu pamatnostāju šai laikā raksturo fakts, ka Anglijas ārlietu ministrs sērs Arturs Džemss Balfūrs ieteica Lokhartam neiejaukties Krievijas iekšējā lietās, interesēties tikai par to, kā iesaistīt Krieviju kaŗa turpināšanā.

Ļoti interesants ir nostāsts par to, kā angļi mēģināja dabūt savā pusē latviešu strēlniekus. Maija sākumā Krievijā ieradās angļu ļoti piedzīvojis spiegs Sidnejs Reilijs, ar segvārdu „Konstantīns". Viņš plānoja sagūstīt lielinieku vadoņus un nodibināt jaunu krievu valdību ģen. Judeniča vadībā. Lielinieki toreiz balstījās uz latviešu strēlniekiem. S. Reilijs zināja, ka viņi dedzīgi cīnījās sabiedroto pusē, ka krievu ģenerāļi viņus pievīla un ka tagad viņi atkarīgi no lielinieku valdības. Arī kāds cits spiegs, Džordžs Mills, rakstīja, ka latvieši savā mentālitātē, reliģijā, audzināšanā un valodā pilnīgi citādi nekā krievi un ka viņi noraida lielinieku idejas. Tomēr Reilijs izdarīja liktenīgu kļūdu, cerēdams nopirkt viņu pakalpojumus, pārsolot lieliniekus. Viņi nesaprata, ka šie strēlnieki grib atgriezties savā zemē, atbrīvot to no muižnieku virskundzības un gūt noteikšanu pašu zemē.

Sabiedrotie nesolīja atbalstu viņu centieniem. Reilijs bija paredzējis 100.000 rubļu latviešu uzpirkšanai („purchase of the Letts"). Šādu pašu liktenīgu kļūdu izdarīja krievu „balto armiju" vadoņi, kas gribēja pilnīgi atjaunot „veco režīmu", kā tas pārskatāmi notēlots Šolochova Klusā Donā. Bez tam Reilijs pārāk uzticējās dubultaģentam Adamam Erdmanim, kas uzpeldēja kā Eduards Birze, kas angļu dokumentos figurē kā ilgstoši Maskavā dzīvojis tirgotājs, labs krievu valodas pratējs. Lai gan Sesks brīdināja, Lokharts paļāvās uz šo vidinieku. 1918. gada 14. augustā viņš iepazinās ar komandantu Eduardu Bērziņu un čekas aģentu Šmitchenu (Jāni Buiķi). Divu nedēļu laikā Deilijs izmaksāja viņiem 1,2 miljonu rubļu. Viņš izplatīja arī miglainu solījumu par Latvijas autonomiju.

Sākumā strēlnieki izrādīja gatavību sadarboties ar angļiem, bet, vērojot to, ka sabiedroto intervencija negūst panākumus, viņi nolēma palikt lielinieku pusē. Kad 30. augustā Petrogradā nogalināja čekas vadoni Uricki un žīdu izcelsmes studente Dora Kaplāne ievainoja Ļeņinu, jau tai pašā dienā arestēja Bērziņu un nākamā dienā arī Lokhartu. Pirms arestēšanas Bērziņš bija pastāstījis par angļu plānu latviešu divīzijas komisāram Kārlim Pētersonam, kas savukārt informēja Ļeņinu un čekas pagaidvadītāju Jēkabu Pētersonu un Oto Kārkliņu.

Bērziņš pazuda uz ilgākiem gadiem. Trīsdesmito gadu sākumā viņš uzpeldēja Sibirijā, kur viņam bija svarīga loma Tālo austrumu novadu konsolidēšanā. Tomēr viņš bija kļuvis pārāk populārs, tāpēc Staļins viņu izsauca uz Ļeņingradu un likvidēja. Erdmaņa-Birzes turpmākā karjēra ļoti raiba. Viņš noorganizēja brigādi Niedras valdībai un savukārt darbojās par antikomūnistu aģentu sabiedroto labā. 2. pasaules kaŗa laikā majors Birze bija Vinstona Čerčila personisks tulks un saņēma arī no Staļina lielu atzinību par savu enerģisko darbību. 1918. gada 2. jūlijā sabiedroto augstākā padome nolēma militāru intervenciju Krievijā. Japāņu, angļu, franču un amerikāņu kaŗaspēks iesāka Sibirijas atbrīvošanu un nodibināja kontaktu arī ar serbu, poļu, rumāņu, latviešu un krievu antiboļševiku spēkiem.

„Tēvijas un brīvības aizsargāšanas apvienība", kuŗu vadīja Boriss Savinkovs, plānoja plašu sacelšanos 1919. gada jūnijā vienlaicīgi Maskavā, Jaroslavā, Ribinskā, Murovā un 31 citās pilsētās. Tā notiktu vienlaicīgi ar čechu ofensīvu gar Volgu un franču desantu Archangeļskā. Tomēr sabiedroto desants tur notika tikai 2. augustā. Sacelšanās plāni bija tikai daļēji izstrādāti. Sacelšanās sākās 22. jūnijā un to dažās dienās apspieda. Vairāki latviešu virsnieki, kas atbalstīja Savinkovu, zaudēja dzīvību, to starpā arī leģendārais pulkvedis Fr. Briedis, Te gan jāpiezīmē, ka viņš mira vēlāk Maskavas cietumā, kur viņu nogalināja latviešu strēlnieks Liepiņlauskis, kā to lasām K. Upīša grāmatā Plkv. Briedis Golgātas gaitā (Pilskalns, 1963.). Edgars Andersons savā pag. gadā publicētā rakstā Dēku Marija un plkv. Briedis pastāsta, ka grāfiene Borcha bijusi iemīlējusies šai staltajā virsniekā un piedalījusies mēģinājumā viņu atbrīvot, bet mēģinājums bijis vienu dienu par vēlu. (Sal. Marie von Glasenapp-Soldatka, Die kriegerische Abenteuer der Graffin Borch. Koeln, Verlag Wissenschaft und Politik). Šai rakstā plaši apskatīta mūsu diplomātu darbība pirms Latvijas dibināšanas, kas lielā mērā ir jau zināma.

Raksturīgi, ka Anglija atzina Igauniju de facto jau 1918. gada 3. maijā, bet Latviju tikai 1918. gada 11. novembrī, atzīstot Latviešu pagaidu nacionālo padomi un Zigfrīdu Meierovicu par neoficiālu Latvijas pārstāvi Anglijā.

Šis raksts ne tikai dod plašāku ieskatu Latvijas tapšanā, bet arī izplata mūsu vēstures faktu zināšanas un mūsu atzinumus arī citu tautu zinātnieku aprindās.

N. Vīksniņš

Toronto Gaujas 14. gaidu vienīb as dalībnieces ziemas nodarbību izbraukumā Haliburtonas augstienē. Attēlā no kreisās: M. Grāvīte, R. Grāvleja, U. Lielbārde, S. Kuze, I. Lielbārde un I. Gugāna; aizmugurē I. Pauzere, S. Eglīte, V. Zobena, V. Pauzere, I. Prikule, D. Cielava, I. Kalniņa, V. Vasarāja un A. Pauzere.

GRĀMATAS DĀVANĀM UN PAŠU PRIEKAM

88 Latviešu tautas dejas un apdares	$25.00
T. Puisāns — Nogrimušās jaunavas mantojums	6.50
L. Bārene — Ardievas, romāns	6.00
J. Babre — Svētums nav greznība	6.50
Kā to sauc (latviski un angliski) bērniem	7.00
A. Brigadere — Sprīdītis, ilustr.	$9.60
Alise Osis-Stunda — Dzejnieks un nepazīstamā (Eduards Vulfs 1. pasaules kaŗa vidē)	6.50
T. Krūka — Aiztecējuši ūdeņi dzirnas negriež, rom.	6.00
Ā. Zveja — Vārdi - atspulgi, dzeja	4.00
K. Ieviņš — Dvēseļu nemiers, rom.	6.50
M. Kovaļevska — Deviņpadsmit	11.00
E. Spēks — M. T. Viktoria, rom.	7.00
R. Līdums — Latvieši - brīvības meklētāji	6.00
A. Bērziņš — Kārlis Ulmanis	$8.00
Ē. Raisters — Es Rīgu sirdī jūtu, dz.	5.50
G. Janovskis — Uz neatgriešanos, rom.	$6.50
P. Jurevičs — Pretstatu pasaule, esejas	6.50
H. Krauja — Nemiera vīns, dzejoļi	4.50
I. Brēdrichs — Vakarvējš, dzejas	5.50
Baltic States (Studijas par Baltijas valstīm)	10.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti	25.00
Liesma — Mūžības krasti, dzeja	6.50
J. Klīdzējs — Tās balsis, tās balsis	6.00
Archīvs XIII	7.00
J. Norvilis — Senā gadskārta, nošu grāmata	1.50
J. Grīnblats — Jaunkundz, nepareizi savienots	5.60
A. Ivaska — Solis silos, dzejas	6.50
E. Aistars — Goda diena, rom.	5.50
L. Slaucītājs — Kādreiz un tagad	6.50
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards	5.50
Dr. H. Tichovskis — Bīskaps Jāzeps Rancāns — dzīve un darbs	7.50
V. Kārkliņš — Dieva zeme, rom.	$7.50
Z. Mauriņa — Dzīves jēgu meklējot, esejas	6.00
Ē. Stons — Dzīves alkas, rom.	7.50
Ģen. O. Dankers — No atmiņu pūra	7.50
A. Grīns — Zemes atjaunotāji	12.00

Daugavas Vanagu grāmatnīcā

491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5

Pasta sūtījumiem 10% no pasūt. Tālr. 921-7121

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā,
491 College St.,
kā arī LA spiestuvē,
125 Broadview Ave.

Saņemiet savu pienācīgo daļu no Ontario jaunajiem nodokļu maksājumiem

2 NO KATRIEM 3 NODOKĻU MAKSĀTĀJIEM SAŅEMS ATPAKAĻ SAVU DAĻU NO 300 MILJONU DOLARU ATMAKSĀJAMĀS KOPSUMMAS

Šinī pavasarī Ontario valdība izmaksās šīs provinces iedzīvotājiem 300 miljonu dolarus nodokļu samazināšanai. Ģimenes, pensionāri, istabu īrnieki ar un bez pansijas, darbam nespējīgie un citi — 2 no katriem 3 Ontario iedzīvotājiem, kas izpilda šāda ienākuma nodokļa formu, saņems daļu no šīs nodokļu samazinājuma summas.

Ontario jaunā nodokļu samazināšanas sistēma ietver trīs nodokļu samazināšanas veidus:

1. Māju īpašnieki un īrnieki (ieskaitot istabu īrniekus ar vai bez pansijas) var saņemt atmaksu nekustama īpašuma nodokļa samazināšanai (Property Tax Credit)
2. Izpildot Federālās valdības ienākumu nodokļa formu, iespējams saņemt tirdzniecības nodokļa samazinājumu (Sales Tax Credit)
3. Ikviens, kas pāri 65 gadu vecumam, var saņemt nodokļa samazinājumu pensionāriem (Pension Tax Credit)

Jums jāizpilda federālās valdības ienākuma nodokļa forma. Ienākuma nodokļa formai pievienota violeta veidlapa. Pat ja jums nav jāmaksā ienākuma nodoklis, jums tomēr jāizpilda nodokļa forma.

Mēs vēlamies, lai jūs saņemtu savu pienācīgo Ontario nodokļa samazinājuma daļu.

Ontario's fair share

TAX CREDIT SYSTEM

William G. Davis, Premier
Allan Grossman, Minester of Revenue

Ja jums būtu kādi jautājumi, uzgrieziet pa tālruni 0 un jautājiet telefonistei Zenith 8-2000. Tas viss bez maksas. LielToronto iedzīvotāji var zvanīt pa tālr. 965-8470.

Pasaules sirdsapziņa uzliesmo

DRĪZUMĀ SAGAIDĀMA LATVIETES GRĀMATA PAR KRIEVU IZSŪTĪJUMA UN KONCENTRĀCIJAS NOMETNĒM

Nobela prēmijas laureāts Ivans Solžeņicins, atrodoties Austrumu elles pašā vidū, ir varonīgi, bezbailīgi un skaļi pacēlis savu balsi pret varmācīgo iekārtu, kāda varēja pastāvēt tikai pirms kādiem 3500 gadiem kaut kur Āzijā, bet ne vairs mūsu laikos, un pie tam Eiropas austrumos un vidienē.

Mēs, latvieši, lai gan viena no vecākām kultūrtautām pasaulē, tomēr skaitliski vairs tik maza, arī esam ierauti šajās „jaunlaiku asiriānisma" nāves dzirnavās un spiesti cīnīties „uz dzīvību un nāvi". Mēs ticam vēl, ka varmācība beidzot sagrūs un sabruks arī lielās vergu valstis austrumos.

Mūsu tautietes Rasmas Aizpes jaunā grāmata — Sešpadmit gadi Sibirijā, kas iznāks martā, attēlo galvenokārt autores pašas un citu latviešu pārcilvēcīgās mokas, kas sākās ar 1941. gada 14. jūnija aizvešanu un turpinājās ar vēlākām deportācijām: 1945. un 1949. gadā un turpmāk, izraudamas no mūsu vidus ap 200.000 tautiešu. No tiem vismaz puse palika drausmīgajās Krievijas koncentrācijas nometnēs un izsūtījuma vietās, sevišķi Sibirijas ziemeļos.

Rasmai Aizupei pēc kādiem 17 gadiem tomēr izdevās izsprukt no šīs elles, lai gan arī viņas dzīvība daudzos gadījumos ir atradusies „mata galā".

Viņas grāmatā būs lasāms vispirms par drausmīgo chaosu, satraukumu un šausmām, iekraujot deportējamos lopu vagonos un tad šķirojot tēvus un daudzos gadījumos arī mātes no ģimenes, pat maziem bērniem, kas raudādami palika vagonos pilnīgi svešu cilvēku vidū.

Čekisti gan visus mierināja, ka viņi tos izvedot no bīstamās kara joslas, bet pēc tam, kad ģimenes tika šķirtas, neviens tiem vairs neticēja. Bija paredzētas gan vēl divas izvešanas, bet no tām vairs nekas neiznāca, jo armija katēgoriski pieprasīja ripojošo materiālu kara vajadzībām, un pie tam pašu izvedamo zemes — Baltijas liela daļa, jau kara pirmajās dienās nokļuva vācu rokās.

Daudzi aizvestie mira jau vagonos. Tos apklāja tikai ar palagiem un naktīs, tikai mazākās stacijās, iznesa no vilcieniem un iesvieda kādās bedrēs. Uz koncentrācijas nometnēm nosūtītie vīri parasti aizgāja bojā.

Pirmās grupas nokļuva Solimskas koncentrācijas nometnē pie Urāliem. Te īsā laikā atvesto vairākums nomira. Autores vīrs mira 1942. gada 14. jūnijā — tieši drausmīgajā gada dienā, atceroties šo katastrofu un pakrītot triekas ķerts. Vēl agri mira arī izdevēja Benjāmiņa sieva Emīlija, kura pilnīgi zaudēja dzīvot gribu. Nometnē atradās arī gaišreģis Finks. Kad viņam jautāja, kādēļ nav paredzējis arī pats savu likteni un nav no tā izvairījies, Finks vienkārši fatāliski atbildēja: „No likteņa neviens nevar izbēgt."

Antona Benjāmiņa mazmeitiņa Maija mira Jeņisejas krastos un to apglabāja Usportā deportēto kapsētā. Īsta nāves plauja aizvesto vidū sākās pašā Ledus okeana malā — Dorofejevkā, kur beigās apmira gandrīz visi aizvestie, izņemot dažus, kuriem līdz bija vēl kaut kādas mantas pārtikas iegādei.

Autore tur pārdeva savas pēdējās mantiņas: kotika kažoku un vairākus dārgakmeņus, un tā kaut kā izglābās. Plosījās tundras slimības: cinga (skorbuts), asinssērga un citas. Ārsta nebija. Atbrauca gan kāda māsa, bet tai savukārt nebija gandrīz nekādu zāļu. Līkus vakaros iznesa no slimnieku barakas un vienkārši iekašāja sniegā. Tā tas notika arī ar rakstnieka Ed. Vulfa atraitni, viņas dēliem, mākslinieka Kasparsona brāļa sievu, advokāta Frīdenberga sievu un meitām un daudziem citiem.

Rasma Aizupe un māsa Ilga bija laimīgas, kad izkļuva no šīs elles, nokļūtu Sopkargā un Olģinskā, kur piedzīvoja drāmatisku sastapšanos ar sagūstītajiem latviešu karavīriem. Tad māsas drīz uzsāka visbīstamāko posmu savās izsūtījuma gaitās, slepenu atgriešanos uz dzimteni, kas beidzās neparasti traģiski — ar nokļūšanu koncentrācijas nometnēs.

A. K.

Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē prezidija priekšsēdim Gunāram Bračam šajās dienās apritēja 50 mūža gadi. Viņš ir arī PBLA valdes loceklis, viens no korporācijas Fraternitas Imantica dibinātājiem, Latviešu architektu biedrības un vairāku citu latviešu organizāciju biedrs. Augšējā attēlā G. Bračs ar dzīvesbiedri Tatjanu.

LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķi numuri pērkami
HAMILTONĀ
Northland Grocery
173 Glendale Ave. North

Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, CLAUSEN Ltd., Hwy. 7., svētd. no pl. 1—5. EINAR nedaudz austrumos no Bramalea, tel. 459-0760 un 79 Duncaster, Thornhill, tel. 881,0000.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽADIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225
Daugavas Vanagu klubs
atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 nakti, pirmd. līdz ceturtdienai iesk. piektd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

KALUPE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalēs
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
ALUMINUM SIDING
- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

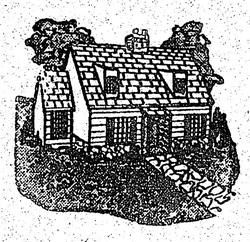

Īpašnieks Artūrs Mīme
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
248-9984
38 Noranda Drive
Toronto 15, Ont.

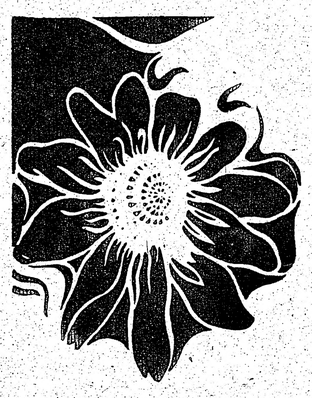

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas.
Atlaide
Benjamiņa filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $10.00 mēnesī
23" $10.00 mēnesī
krāsu $18.00 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401
805 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen).
Perupieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto 17, Tālr. 534-0563

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS
316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-8447

PAVASARA **LE 1-7353**
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

A. KRISTAPSONA
gaļas un gaļas izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

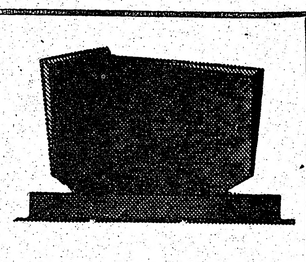

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9
TĀLR. (416) 466-1514

ASV pārākums...

(Turpinājums no 1. lp.)

nistrs Šlesingers ir deklarējis, ka Maskavas stūrgalvības dēļ SALT otrā posma sarunas Ženēvā ir nonākušas strupceļā. Par to nebūtu jābrīnās, jo Kremlis par bruņošanos nopietni nekad nav domājis. Gluži otrādi, kamēr rietumi atrodas maldinoša miera transā, Pad. savienība bruņojas tik drudžaini, ka var pienākt brīdis, kad tā aizsteigsies priekšā ASV un izveidosies par varenāko militāro faktoru pasaulē. Labi, ka amerikāņi to apzinās un ir ar mieru reaģēt.

Vidējo austrumu problēmas atrisināšanā lielākais brīnums nav tas, ka Kisingeram ir jau izdevies uzvest uz izlīguma ceļa Ēģipti un Izraēlu. Žīdu un arabu naidu nevar aprakt vienā dienā, te nepieciešams laiks. Lielākais brīnums Vidējo austrumu liesmu apslāpēšanā ir tas, ka amerikāņu diplomātijai līdz šim ir izdevies izolēt Maskavas līdzdalību šajā lielajā politiskajā pokera spēlē. Tas nenozīmē, ka Maskava labprātīgi būtu atteikusies no saviem politiskās un saimnieciskās ekspansijas plāniem Vidējos austrumos. Iraka, Lībija un arī citas arabu valstis vēl vienmēr saņem Kremļa ieroču sūtījumus. Arī Palestīnas teroristu organizācijas var cerēt uz Maskavas reālu atbalstu. Aizkulisēs Maskava turpina kūdīt arabus uz jaunu karu. Slīpētie arabi tomēr pa galvu un kaklu nekrīt Kremļa apkampienos. Saudi-Arabijas valdnieks Feizāls ir tikpat liels pretcionists kā pretkomūnists.

Lai kā risinātos notikumi tālākā nākotnē Vidējos austrumos, žīdu un arabu konfrontācijai nepielūdzami iet līdz Vašingtonas un Maskavas politiskās un arī militārās iespaida sfairas ēna.

ASV aizsardzības ministra Džēma Šlesingera negaidītais paziņojums pagājušās nedēļas vidū, ka amerikāņi taktisku iemeslu dēļ savus atomieročus turpmāk vērsīs ne vien pret lielākām Pad. savienības pilsētām, bet arī pret komūnistu spēku lielākām militārām bazēm, ir nepārprotams stratēģisks kara gājiens un arī tiešs brīdinājums Kremlim. Ja Brežņevs, pretēji solījumiem, turpinās bruņošanos, Vašingtona šo izaicinājumu pieņems. Tehnoloģiskās un saimnieciskās iespējas nodrošinās amerikāņiem pārākumu eventuālā Pad. savienības un ASV bruņošanās sacensības uzliesmojumā.

No otras puses Šlesingera paziņojumā diplomāti un militārie lietpratēji saskata netiešu norādījumu, ka atomkara vietā varētu rasties arī tikai ierobežota lielo varu sadursme. Pretējās puses apmainītos ar atomieroču triecieniem pretinieku militārām bazēm, un, redzot tālākās konsekvences, drīz vien sēstos pie pamiera sarunu galda. Manuprāt Šlesingera paziņojums ir tikai tieša atbilde Kremlim. Nav šaubu, ka Pad. savienības atomieroči jau tagad ir tēmēti ne vien uz lielākām amerikāņu pilsētām, bet arī uz visām Maskavai zināmām lielākām amerikāņu militārām bazēm.

Februāŗa pirmajās dienās Balto namu atstāja Niksona padomdevējs iekšpolitiskos jautājumos — kādreizējais viņa aizsardzības ministrs Melvins Lērds. Viņa vietā ar skanīgu prezidenta asistenta titulu nāk plašākai sabiedrībai maz pazīstamais 36 g. vecais bijušais reklāmu aģentūras vadītājs Kenets Kols. Tie, kas pazīst Kolu, liecina, ka viņš ir spējīgs administrātors un vīrs ar mugurkaulu. Kols kopā ar četriem citiem prezidenta uzticības vīriem — ģenerāli Heigu, Preses sekretāru Zīgleru, ārlietu ministru Kisingeru un finanču ministru Šulcu ir visiespaidīgākā persona Niksona administrācijā. Par Melvina Lērda aiziešanu no Baltā nama klīst daudz pretrunīgu baumu. Vērā ņemamākā ir teorija, ka Lērds ir pārliecināts par Vašingtonas un Maskavas sadarbības sekām — vienpusīgu Kremļa mērķu piepildīšanos. Kā izplatītā žurnāla Reader's Digest īpašs padomdevējs Lērds jaunajā amatā droši vien paudīs savu pārliecību miljoniem šī žurnāla lasītāju.

Bieži dzirdēts apgalvojums, ka Amerika esot visu iespēju un arī aplamību zeme. Ka tas tā, to pierādīja gandrīz netiecams notikums ASV galvaspilsētā. Kā zināms, 1976. gadā ASV svinēs 200 gadu pastāvēšanu. Jubileju ar dažādiem paliekamiem kultūrāliem un citiem projektiem atzīmēs gandrīz visa Amerika.

200 gadu jubilejas centru galvaspilsētā nesen atklāja Vašingtonas pilsētas galva, piedaloties Baltā nama pārstāvim un daudziem goda viesiem. Jubilejas rīcības komiteja bija uzdevusi gleznotājam Bukeram radīt liela apjoma sienas gleznojumu, kurā atspoguļotos ASV vēsture. Bukers savu darbu arī veicis, un pazīstamais amerikāņu publicists Hovards Flīgers to sašutumā nosaucis par 200 gadu visnožēlojamāko joku ASV. Izrādās, ka monumentālā amerikāņu panorāmas gleznojumā Bukers redzamā vietā nolicis komūnisma tēvu Karlu Marksu, viņa domu biedru Engelsu, Pad. savienības tirannu Staļinu un ķīniešu komūnistu diktātoru Maocetungu.. Bukera gleznojumā velti meklēt ievērojamus ASV valstsvīrus Vašingtonu, Džefersonu vai citus. Pieminētais „mākslinieks" savā lieldarbā Niksonu kariķējis par Čikagas gangsteru. Niksona meita Tricija Koksa izķēmota ar afrikāņu matu sakārtojumu.

Tai pašā laikā cienījama vieta lielajā gleznojumā ierādīta Andželai Dēvisai. „Kāds gan sakars komūnistu vadoņiem ar amerikāņu neatkarības 200 gadu jubileju?" brīnās publicists Flīgers. Vašingtonas 200 gadu rīcības komiteja nav varējusi atbildēt. Gleznotājs Bukers savukārt norādījis, ka komiteja pasūtinājusi darbu, kurā būtu redzamas daudzas sejas. Viņš šo komitejas norādījumu arī esot ņēmis vērā.

Starplaikā amerikāņu jubilejas 200 gadu visnožēlojamākais joks rēgojas Vašingtonā. Nav domājams, ka šī joka izpētīšanai radīs īpašu senāta izmeklēšanas komisiju. Kopā ar publicistu Flīgeru par šo neticamo aplamību brīnās miljoniem amerikāņu.

Aleksandrs Ķegumnieks

ziggys

fantastic foods

Līdzšinējais
TIP-TOP MEATS
delicatessen

Eiropiešu delikatešu un gaļas veikali

Minētajos veikalos jūs vienmēr atradīsit

„SPECIĀLAS CENAS"

1727 Bloor St. W. (pretim Keele pazemja stacijai) ● Yorkdale Shopping Centre ● Fairview Mall ● Ziggy's at Sherway Gardens ● Scarborough Town Centre ● Bramalea City Centre ● Huron Square Shopping Centre, Cooksville, 2500 Hurontario St. ● Westcliffe Mall, Hamilton, Mohawk Rd. & Upper Paradiese ● un šādos LOBLAWS veikalos: 480 St. Clair Ave. West ● 2877 Bayview (Bayview Village S. C.) ● Eastgate Square ● Stoney Creek White Oaks Plaza, London ● 596 Montreal Rd., Ottawa ● 2085 Carlingwood, Ottawa ● 2241 Riverside Dr. (Billings Bridge), Ottawa ● 1040 Princess Street, Kingston.

DV Hamiltonas nodaļu vadīs V. Tuklers

DV Hamiltonas nodaļas gada sapulci 2. februārī atklāja valdes priekšsēdis E. Remkins, Par sapulces vadītāju ievēlēja E. Robežgruntnieku, sekretāru — A. Kalupnieku; par balsu skaitītājiem E. Liepu un A. Ieviņu.

Pēc iepriekšējā protokola pieņemšanas sekoja amatpersonu ziņojumi. Pagājušā gadā sarīkots karnevāls, nodaļas gada svētki ar DV koŗa Zīle piedalīšanos, 18. novembŗa sarīkojums u. c. Izdoti 6 nodaļas apkārtraksti. Divās ziedojumu vākšanas akcijās kopā ienācis 560 dol. Nodaļas līdzekļi uz 1. janvāri bijuši 5.968 dol., vanadžu — 1.398 dol. Nodaļā 161 biedrs, no tiem 67 vanadzes.

Vanadžu kopas darbības pārskatu nolasīja kopas priekšniece Elza Šteina. DV Hamiltonas nod. sporta kopas Sparta pārskatu deva kopas priekšnieks I. Leja. Latviešu jaunieši ieinteresēti sporta nodarbībās, volejā un basketbolā. Revīzijas komisija nodaļas darbību atzina par sekmīgu un lūdza sapulci izteikt valdei un vanadžu kopai pateicību par veikto darbu.

Par nodaļas priekšnieku ievēlēja Valdi Tukleru. Līdzšinējais priekšnieks E. Remkins darba apstākļu dēļ amatā nepalika. Valdē uz 2 gadiem vēl ievēlēja O. Bērztīsu un I. Krūziņu; kandidātos — U. Skrins un A. Kārkliņš. Revīzijas komisijā ievēlēja: J. Dubinski, A. Rozīti un E. Jirgenu. Par delegātiem uz 30. marta deleviņu un E. Robežgruntnieku. gātu sapulci ievēlēja O. Ie- Sapulce ilga 2½ stundas, tajā piedalījās 37 nodaļas biedri. Sekoja groziņu vakars.

J. G.

MEKLĒ

Vecāku sievieti pie

viegliem mājas darbiem

Zvanīt Toronto 767-0180.

Vācami materiāli Archīvam

Toronto inženieŗu un tehniķu kopas sanāksmē 31. janvārī Latviešu namā piedalījās 29 kopas biedri un interesenti. Sanāksmes ievadījumā kopas priekšsēdis U. Lūsis apsveica inženieŗu un tehniķu saimi šā gada pirmajā sanāksmē un aicināja rosīgi turpināt kopas darbu. Sakarā ar prof. Ed. Dunsdorfa rediģētā Archīva viena sējuma veltīšanu latviešu inženieŗiem un tehniķiem, pie kopas darbosies īpaša koordinācijas komiteja. Tās uzdevums būs apzināt latviešu tehniskos darbiniekus Ontario provincē (inženieŗi, tehniķi, fiziķi, ģeologi, ķīmiķi, matēmatiķi, mērnieki, skaitļotāju darbinieki, tehnisko uzņēmumu vadītāji, tehnisko mācības iestāžu mācībspēki), kuŗi lūgti piedalīties šī sējuma izveidošanā, uzdodot kollēgu adreses, lai ar viņiem varētu uzņemt sakarus un iegūt vajadzīgās ziņas. Tās piesūtāmas Latv. inženieŗu apvienības ārzemēs priekšsēdim N. Zoldneram, 150 Cameron Ave., Ottawa, Ont. K1S 0X1. Paredzētais sējums iecerēts iespiest 1975. gada pavasarī, ja rakstus būs iespējams sagatavot līdz šā gada septembrim.

Pie kopas noorganizētā koordinācijas komisijā darbosies kopas priekšsēdis inž. U. Lūsis, inž. ķīm. A. Sudmals un Dr. agr. Ed. Žubeckis. Ontario provincē nodarbinātie tehniskie darbinieki savukārt aicināti pieteikt adreses kopas priekšsēdim (U. Lūsis, 31 Bloorlea Cresc., Islington, Ont. M9B 1P2).

Kopas priekšsēdis minēja, ka daži kopas biedri vēl nav nokārtojuši savus biedru naudas maksājumus. (Kasieŗa R. Strazda adrese: 223 Gainsborough Rd., Toronto, Ont. M4L 3C7, tālr. 436-1083.) Kopas biedru gada sapulce paredzēta februāŗa beigās.

Kopas valdes loceklis V. Turķis savukārt informēja, ka martā paredzēts kopas saviesīgs vakars ar īpašu referātu par viņa gatavošanu. Kopas priekšsēža vietnieks A. Liepkalns iepazīstināja ar vakara referentu, Mutual Life apdrošināšanas sabiedrības nodaļas vadītāju Mārtiņu Grimbu, kas apdrošināšanas nozarē strādā vairāk nekā 20 gadus. Referents saistošā valodā informēja klausītājus par naudas ieguldīšanu pensiju fondā, lai nodrošinātu vecumdienas. Šīs iemaksas atbrīvotas no ienākuma nodokļa, kas īpaši svarīgi augstāko algu izpelnītājiem, kuŗu ienākumi pārsniedz 15.000 dol. gadā. Referents norādīja, ka ieguldījumi apdrošināšanas sabiedrības krāšanas plānā, kas atbrīvoti no ienākuma nodokļa, nedrīkst pārsniegt 20% no gada ienākuma. Par so naudas ieguldījuma veidu derētu padomāt pilsoņiem arī jaunākos gados, nepiemirstot, ka arī viņi piedzīvos vecumdienas.

Plastikas fabrikas Stauffer Chemicals (Vinyl Fabrics) inž. ķīm. A. Sudmals, kas tagad jau pensionējies, izrādīja krāsu un skaņu filmu par jaunināJumiem un modernizāciju plastikas un līdzīgu masu, priekšmetu un daļu ražošanā un izlietošanā dzīvē. Pēc referātiem apmeklētāji vēl brīdi uzkavējās pie kafijas galda.

O. K.

DIŽSKAUTU SOLĪJUMS

Sekojot vecai tradicijai, Rīgas 72. skautu vienība pulcējās Toronto priekšpilsētas parkā, pilsētas austrumos, Ziemsvētku kauju atcerei. Klusajā ziemas naktī, svecīšu gaismā, skauti, stāvot lokā ap eglīti, noklausījās vadītāja Valža Vagnera ievadvārdus. Pēc tam vadītājs Staņislavs Leimanis pastāstīja par veco latviešu strēlnieku Ziemsvētku kaujām un to nozīmi, kā arī par latviešu karavīru smagajām cīņām 2. pasaules karā. Dižskautu solījumu nodeva 6 dižskauti: Guntis Brumelis, Gregorijs Niedra, Viktors Vasarājs, Jānis Cērps, Haralds Lapiņš un Andrejs Dzintars. Saimziņu vecākais Pēteris Kusmanis īsā uzrunā izteica prieku par jauno dižskautu iekļaušanos pulciņa sastāvā par pilntiesīgiem locekļiem. Pēc tam visi pulcējās ap ugunskuru pie roveru lielā tējas katla. Zēni vēlāk devās uz apkārtējiem pakalniem kamaniņu braucienā. Bija ieradušies arī vecāki ar vecāku padomes priekšsēdi Jāni Vandeli.

G.